

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

వెల
4 అణాలు

ANDHRA PATRIKA
ILLUSTRATED WEEKLY

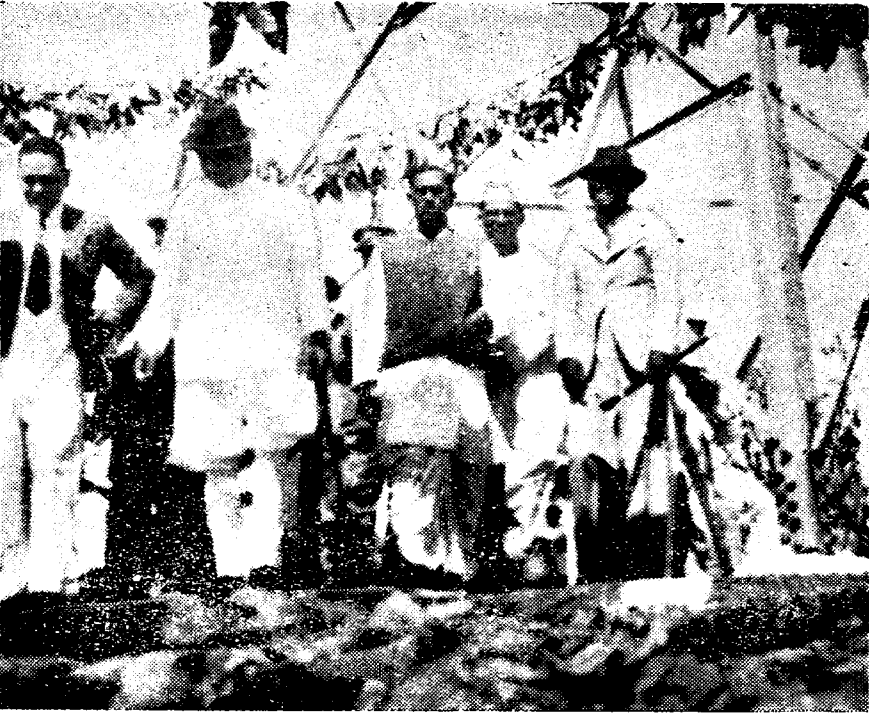
సంపుటము 42

డిశంబరు

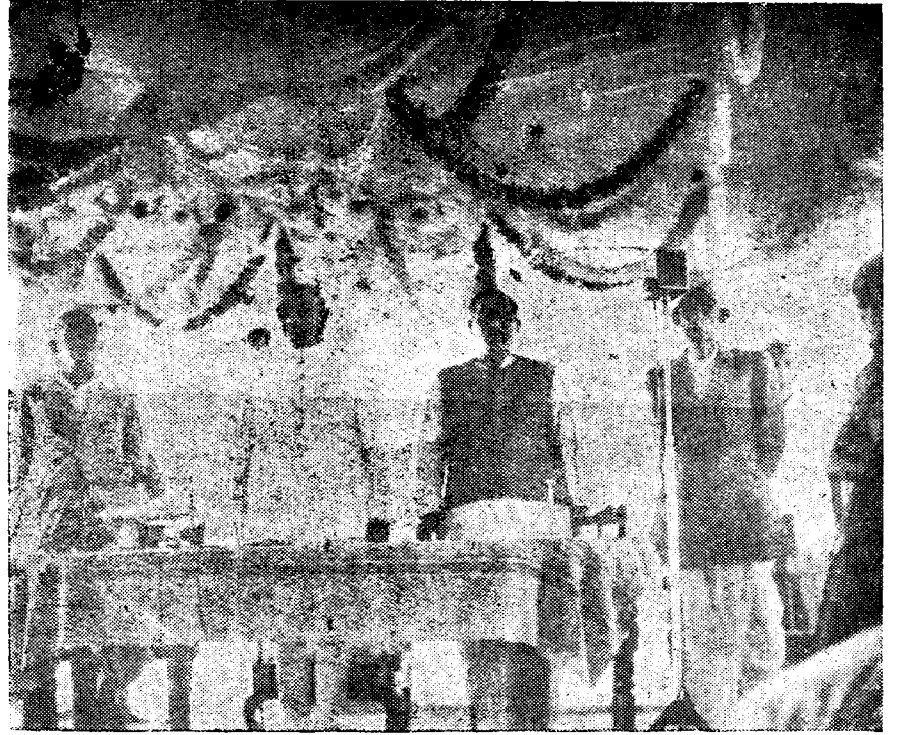
సంచిక 17

21 1949

ఆంధ్రజిల్లాలో గవర్నర్ దంపతుల పర్యటన

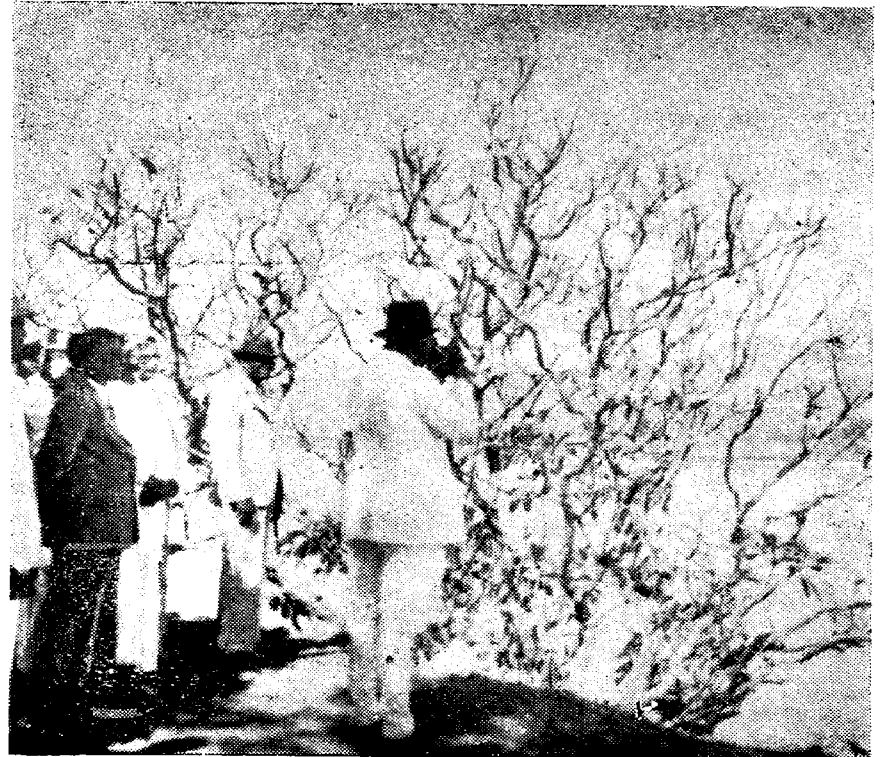
గవర్నరుగారుగోదావరిజిల్లాపర్యటనసందర్భంలో రామపాడి సాగర్ ట్రాప్ షెడ్యూలును సందీపర్వతమునండి సందర్శించుచున్నారు.

వేగేశ్వరపురంలో సూర్యచంద్రబోర్డు ఉన్నతపాఠశాల నూత్న భవనమున 'ప్రవేశోత్సవమును గావ్చు' గవర్నరు భావనగర్ మహారాజుగారు జరిపిరి ఉత్సవారం. భమునకు పూర్వం జరిగిన ప్రార్థనమా వేశము. గవర్నరుగారు, మాగంటి సీతారామ దాస్ గారు (ప. గో. జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు) భవన వాత శ్రీ సూర్యచంద్రరావుగారు చరుసగా నిలబడిఉన్నారు. గవర్నరుగారి కుడివైపున ఉన్నవారు జిల్లాకలెక్టరు షేక్ అహమ్మద్ గారు.

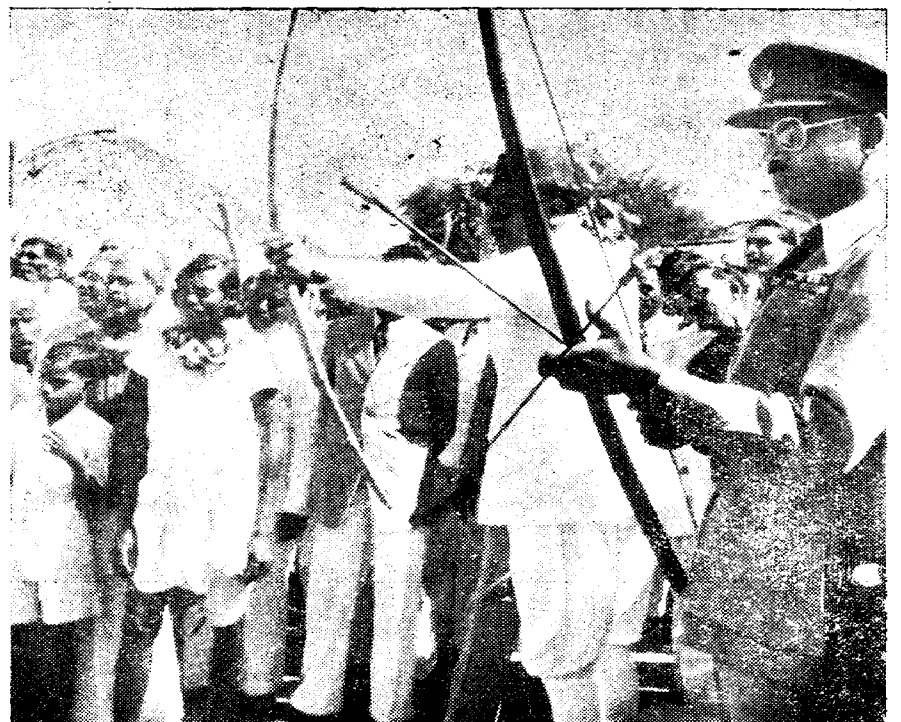
గవర్నరుగారు చిన్నతిరుపతి ఆలయమున సందర్శించిన సందర్భములో ఆలయ ప్రధాన అర్చకుడు మహారాజువారికి "తిరుప్పరివట్టమ్" (శ్రీపరివేష్టనమ్) అనగా స్వామివారికి కట్టిన పట్టుపీతాంబరమును మహారాజువారి తలపాగాగా అలంకరించి, స్వామికి అలంకరింపబడినపుష్పముల సొసంగటం ఈ గౌరవము మహారాజుకుల్యలకు గాని యివ్వబడదు.

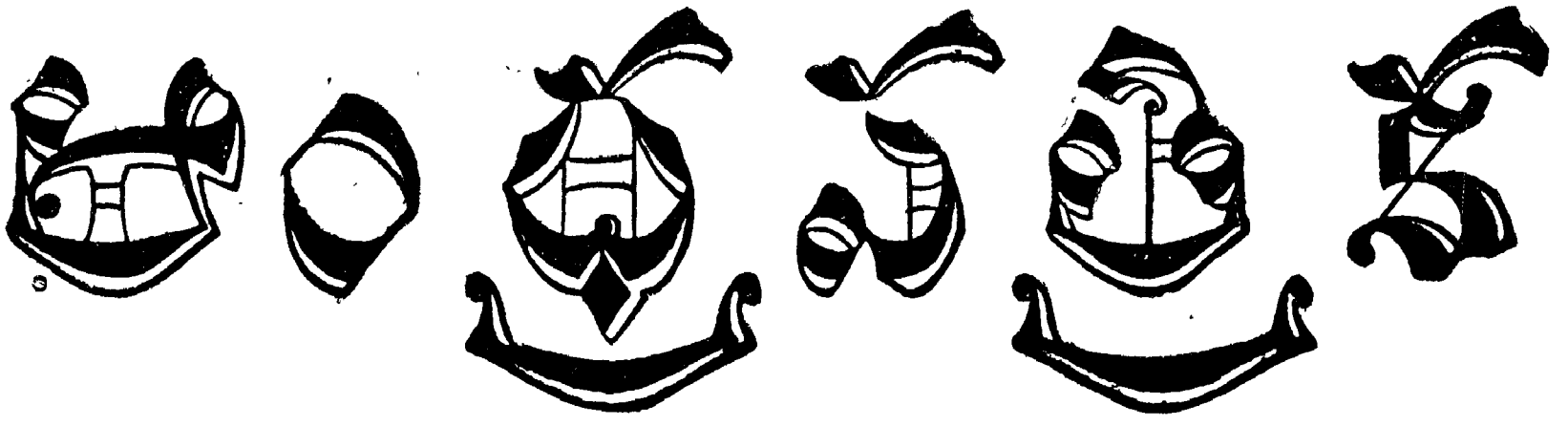
సందీపర్వతము అంచున నిలబడి గోదావరి కిరవైపుల గల రమణీయ ప్రకృతి దృశ్యములను "సినికమెరావో" షూట్ చేస్తున్నారు.

గవర్నరుగారి సతీమణి శ్రీ మహారాణి సాహెబ్ బా ఆఫ్ భావనగర్, ఏలూరు హెడ్ క్వార్టర్స్ ఆస్పత్రి దర్శించిన సందర్భంలో తీయబడినచిత్రము. మహారాణి కిరువైపుల లేడి డాక్టరు హార్లీ సతీమణి, జిల్లావైద్యకళాధికారి శ్రీ డాక్టరు ఆర్. ఎన్. కేశవరాజ్ గారు కలరు.

విలువిద్యా ప్రదర్శనము : పోలవరానికి 5 మైళ్ళదూరంలో ఉన్న శింగనపల్లె అనే కోయగ్రామంలో గవర్నరుగారు కోయవారి విల్లు, అంబులు తీసుకొని గురి తప్పకుండా కెంక పర్యాయములు విల్లును ప్రయోగించారు. గవర్నరుగారి ప్రక్కన విల్లు పట్టుకొని ఉన్నవారు వారి మిత్రుల కార్యదర్శి మేజర్ సి. ఎన్. రెడ్డిగారు.

సంవత్సర చందా రు. 12-0-0

విడిపత్రిక. అణాలు 0-4-0

ప్రతిబుధవారమున ప్రకటింపబడును

ఒరు లేయవి యానరించిన నరవర యప్రియము తన మనంబున కగు దా
నొరులకు నపి నేయకునికి పరాయణము సరమధర్మి పథముల కెల్లన్. (సుహృదభారము)

సంపుటము. 42

సంచిక 17

Founder : K. NAGESWARA RAO

విరోధి సంవత్సర పుష్య శుద్ధ విదియ బుధవారము

శిల్పి లక్ష్మీనారాయణ దేవాలయంలో గీతాజయంతి మహోత్సవాలలో పాల్గొన్న తరుణంలో గవర్నర్ జనరల్
సి. రాజగోపాలాచారిగారు పండిట్ గోవింద మాలవ్యగారితో సంభాషించుచున్న దృశ్యం.

ఆంధ్ర పత్రిక

1949-వ సం॥ డిశంబరు నెల 21-వ తేది బుధవారము

రాష్ట్ర సరిహద్దులు: ఆకారణాందోళన

1950 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 1వ తేదీనాటికిగాని, ఎవ రెన్ని చెప్పినప్పటి కిని, ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము సాధ్యము గాదని విభజనసంఘ ప్రథమసమా వేశ ము న కు పూర్వ ము ప్రకటించిన చెన్నరాష్ట్ర ప్రధాని "జనవరి 26 వ తేదీకే ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము పూర్తికావలెనని విభజన సంఘము నిర్ణయించె"నని "ఆ ప్రకార ముగ జనవరి 26 న ఆంధ్రరాష్ట్ర అవ తరణకు వీలుగ సర్వోచయత్నములు జరుగుచున్నవ"ని తిరిగి ప్రకటించెను. ప్రభుత్వ సెక్రటేరియట్ లో విభజన కలాపము ఆంధ్రరాష్ట్ర స్థాపన తేదీ జనవరి 26 అనుభావముతో వి ప రీ త వేగమున జరుగుచున్నది. ఇతర రాజ కీయములు అడ్డుపడుకున్న వి భ జ న కార్యక్రమమంతయు జనవరి 26 న ఆంధ్రరాష్ట్ర మేర్పడుటకు వీలుగ నే పరిసమాప్తము కాగలదని విశ్వసింప వచ్చును.

కాని, విభజనకార్యక్రమము ఈ వి ధ ము గ ముగింపుకు వచ్చుచుండ, కొందరు తమిళ ప్రముఖులు చిత్తూరు జిల్లాయందలి కొన్ని ప్రాంతములలోను, కర్నాటక నాయకులు రాయలసీమ లోని కొన్ని తాలూకాలందు, ముఖ్య ముగ బల్లారి, అనంతపురము జిల్లాలందు సరిహద్దుల విషయమై ఆం దో ష న ప్రారంభించి, స్థానిక ప్రజల నుద్రిక్త పరచుచుండిరి. నాయకత్వయనివేదిక ప్రకారము నూత్న రాష్ట్ర నిర్మాణము నకు ప్రథమావసరము సరిహద్దుల విషయమున సమాధానము. ఆంధ్ర రాష్ట్రము విషయమున ప్రస్తుతమునకు సరిహద్దుల విషయమున వివాదములకు ఆస్కారము లేదని, ఖచ్చితముగ ఆంధ్ర ప్రాంతముని తేలిక 11 జిల్లాలు, బల్లారి జిల్లాలోని మూడు తాలూకాలతో వెంటనే ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము జరుగ వచ్చునని కేంద్ర రాష్ట్ర ప్ర భు త్వ ములు, ఆంధ్ర, తమిళ కాంగ్రెసు సంఘములు అభిప్రాయపడెను. ఆంధ్ర, తమిళ కాంగ్రెసు సంఘముల తీర్మా నము ప్రకారము ఏర్పడు ఆంధ్రరాష్ట్ర

మున ఆంధ్రేతర ప్రాంతము లుండుటకు అవకాశము లేదు. తమిళ కాంగ్రెస్ సంఘమువారు నాయకత్వ యనివే దికను - ఆంధ్ర ప్రాంతము లని నిర్దుష్ట ముగ నిరూపణ అయిన ప్రాంతముల తోనే ప్రస్తుతము ఆంధ్రరాష్ట్ర మేర్పడ వలెనని నాయకత్వయనివేదిక అసం దిగ్ధముగ ప్రకటించియుండెను - నిర్ని బంధముగ ఆమోదించి "చిత్తూరు, కడప, కర్నూలు, బల్లారి, అనంత పురము, నెల్లూరు, గుంటూరు, కృష్ణా, తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి, దక్షిణ, ఉత్తరవిశాఖపట్నము జిల్లా లతో ఆంధ్రరాష్ట్రమును ఏర్పాటు చేయవలెన"ని తీర్మానించియుండెను. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము మాత్రము బల్లారి జిల్లాలోని మూడు తాలూకాలను మాత్రమే కోరి యున్నది. ఈ 11 జిల్లాలు, మూడు తాలూకాల మొదల, వీటి సంశ్లిష్ట ప్రాంతములందు ఆంధ్రులు అధిక సంఖ్యాకులుగ నున్నప్పటికిని, రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము ఆ ప్రాంతములను ఆంధ్రలో చేర్చవని కోరియుండలేదు. ఆ ప్రాంతమునందలి ఆంధ్రులు కూడ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు తీర్మానమును గౌర వించి, తమ ప్రాంతములు తక్షణము ఆంధ్రలో చేర్చవలెనను ఆందోళనను విరమించిరి.

కొందరు తమిళ నాయకులు మాత్రము చిత్తూరు జిల్లాయందు తమిళ కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానమునకు విరుద్ధ ముగ, సరిహద్దు సంఘములని స్థాపించి, చిత్తూరు జిల్లాలోని అధికభాగము తమిళ రాష్ట్రమున చేర్చవలెనని ప్రారంభించి, ఆ ప్రాంతమునందు శాంతిభద్రతలకు భంగము కల్గించుచుండిరి. ఆ ప్రాంతము నందలి ఆంధ్రనాయకులు అత్యంత ఓర్పు వహించి సాత్విక మార్గమునే తమిళ నాయకుల ప్రచారాందోళనము లను ఎదుర్కొనుచున్నను సరిస్థితులు నానాటికి విషమించుచున్నవి. విభజన సంఘము సకాలముననే యావత్తు కార్యక్రమమును పూర్తిచేసినను, సరి హద్దు విషయమున నిర్ణేతుకముగ,

నిరాధారముగ తమిళులు, కర్నాట కులు ప్రారంభించిన ఆందోళన ఫలిత ముగ సరిహద్దుల నిరూపణ కార్య క్రమమునకు విఘ్నములు కలిగి జనవరి 26 న ఆంధ్రరాష్ట్ర అవతరణకు ఆటంక ములు ఏర్పడవచ్చును.

స్థూలముగ, అన్ని పక్షముల సమ్మతి పై రాష్ట్ర సరిహద్దులు నిర్ణయమైనవి గనుక ఆ ప్రకారము గవర్నరు జనరల్ ఉత్తరువునందు రాష్ట్ర సరిహద్దులను పేర్కొనవచ్చును. వాస్తవమునకు సరి హద్దు నిరూపణ ఉత్తరువు అయిన అనంతరము జరుగుటే క్రమమైన ంధతి. చెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వముగాని, కేంద్ర ప్రభుత్వముగాని ఈ "ప్రవాస నాయకుల" నిర్ణేతుకము, ఆధారరహి తము అయిన ఆందోళనను పాటించక రాష్ట్ర సరిహద్దుల నిరూపణ చేయవలసి యున్నది. సరిహద్దుల మార్పుకు ముందు ముందు అవకాశము గలదని నాయకత్వయనివేదిక స్పష్టం చేసి యుండెను. గనుక ఈ తమిళ కర్నా టక నాయకులు తమ శక్తి సామర్థ్యము లను అకాలములో వృధాచేసుకొనుట కంటే సకాలమునకు అక్కరకు వచ్చు నట్లు పొదుపుచేసుకొనుట మంచిది. ప్రస్తుతాందోళనవలన వారికి ఎట్టి ప్రయోజనము ఉండకపోవుటేగాక, తమ ఇరుగుపొరుగువారితో విరోధము పెట్టుకొని సౌఖ్యజీవనమునకు, సఖ్య తాభివృద్ధికి గల కొద్ది యవకాశములను జారవిడచినవారగుదురు.

గోదావరి వంతెన

పెన్నా, కృష్ణా, గోదావరినదు లపై రహదారి వంతెనలు ఏర్పడిన చెన్న పట్టణము-కలకత్తానగరములకు సరా సరి భూమార్గ మేర్పడి, అన్ని ఋతువు లలో అన్ని వేళల రాకపోకలు సుల భము అగుట యే గాక సరుకుల రవాణా విషయమున ప్రస్తుత మున్న అనేక ఇబ్బందులు తొలగిపోగలవు. అత్యవసర వస్తువులను మాత్రమే రైల్వే లద్వారా రవాణా చేయుచు ఇతర సరు కులను చూచుత్తు భూమార్గమున నె రవాణా చేయుచు రైల్వేల భారమును చాలవరకు తగ్గించవలగును. ఒకప్పుడు రైల్వే బోర్డువారు, ఇట్టి రవాణా సౌకర్య ముల అభివృద్ధి వలన రైల్వేల ఆదాయము తగ్గిపోవునని భావించి రాచ బాటల యభివృద్ధి కార్యక్రమములతో అంతగా సహకరింపలేదు. కాని పరిస్థి తులు, వాటి ననుసరించి అవసరములు మార్పు చెందుటతో రాచబాటల అభి వృద్ధి విషయమై కేంద్ర ప్రభుత్వము రైల్వే బోర్డుకూడ తమ పూర్వవైఖరిని మార్చుకొనుట తప్పనిసరి అయినది. వైఖరి మార్పు ఫలితమే ఆంధ్రమూల వద్ద గోదావరిపై వంతెన నిర్మాణము, బీహా

రులో గంగానదిపై వంతెన నిర్మించు సంకల్పము.

గత బుధవారము ఆలమూరు వద్ద గోదావరి పై వంతెనకు కళానెంక ట్రావుగారు శంకుస్థాపన చేసిననంద ర్భమున చెన్నరాష్ట్ర రాచబాటల ప్రధాన ఇంజనీరు శ్రీ యం. యస్. తిరు మల అయ్యంగార్ వారధి నిర్మాణము నందలి సాధక బాధకములను వివరించు టతోబాటు రాజమహేంద్రవరము వద్ద రైల్వే వంతెన సమీపమున గాక ఆల మూరు వద్ద నిర్మించుటలో ప్రజలకు సమకూరు విశేష ప్రయోజనమును కూడ వెల్లడించిరి. ఈ వంతెన ప్రభుత్వ ఇంజ నీర్లు నిర్ణయించిన ప్రదేశములో నిర్మిం చుటే ఎక్కువ ఉపయోగకరమని తిరు మల అయ్యంగారి వివరణవలన స్పష్ట మైనది. ఇందువలన నిర్మాణ ఖర్చులు హెచ్చినను, నిర్మాణములో కొన్ని క్రొత్త సమస్యలు ఏర్పడినను ప్రజలకు కలుగు బహుళ ప్రయోజనములను మనస్సునం దుంచుకొని వీటినిన్నింటిని అధిగమించుటకు ప్రయత్నములు జరు గవలసియుండును. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఈ దృష్టితోనే వంతెన నిర్మాణ ఫల మును నిర్ణయించుట ప్రశంసనీయము.

ఇదే విధముగ సాధ్యమైనంత త్వరలో కృష్ణా, పెన్నా రునదులపై కూడ రహదారి వంతెనల నిర్మాణము నకు కేంద్ర ప్రభుత్వము దోహదము చేయవలసియున్నది. ఈ రెండు వంతెన లుకూడ ప్రభుత్వామోదమును పొంది యున్నవి. ప్రథమమున కృష్ణానదిపై వంతెన నిర్మాణమే జరుగునని భావింప బడెను. ఏ కారణమువలననో అది వెనుకబడి, బడ్జెట్ లో ప్రభుత్వ అభిమ తమునకు సూచనగ గ్రాంటు ప్రత్యేకిం పబడియు, గోదావరి వంతెన ముందు ప్రారంభమైనది. కృష్ణ, పెన్న వంతె నలకంటే గోదావరి వంతెన ఎక్కువ వ్యయప్రయాసలతో కూడుకొని యున్నందున ముందు ఆ వంతెనను పూర్తిచేయుట అవసరమని ప్రభుత్వము భావించియుండవచ్చును. కాని మిగత రెండు వంతెనల నిర్మాణము కూడ పూర్తి అయినగాని ఈ రాష్ట్రమునకు సంబంధించినంతవరకు రాచబాటల అభివృద్ధి ఒక దశకు రాజాలదు.

ముఖచిత్రం

"పొలం నుంచి..."

చిత్రకారుడు:—

శ్రీ వేటూరి రాధాకృష్ణ.

సరాఫ్: మనదేశం:

ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణ ప్రక్రియ

ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణం నియమించబడిన విభజనసంఘం రెండు రోజులు సమావేశమై రెండు ఉపసంఘాలను నియమించి ఆ సభ్యుల పంపకాలకు, ప్రభుత్వోద్యోగుల పంపకాలకు ఏర్పాటు చేసింది. విభజన సంఘంలో ఆంధ్రదేశం తరపున శ్రీ బంసూరి ప్రకాశం, శ్రీ కళ్యాణంకటాక్ష, మంత్రి శ్రీ బేజవాడ గోపాలరెడ్డి, మంత్రి శ్రీ నీలంజనవిరాజుగార్లు, కేవలప్రాంతం తరపున ప్రధాని శ్రీ కుమారస్వామిరాజు, మంత్రి శ్రీ భక్తవత్సలం, మంత్రి శ్రీ మాధవరావు, శ్రీ టి. కృష్ణమూర్తిగార్లు నియమించబడ్డారు. ఉపసంఘాలకు మద్రాసు ప్రభుత్వ కార్యదర్శి నియమించారు. ఈ ఉపసంఘాలు విభజన ప్రక్రియను ముగిస్తూ తయారవుతున్నాయి. దాదాపు వారి పని పూర్తికావచ్చును. ఈ ప్రక్రియ విభజన సంఘం 21 వ తేదీన పూర్తి అవుతుంది.

మద్రాసు మంత్రివర్గం డిసెంబరు 7 వ తేదీన సమావేశమై విభజన, జనవరి 26 లోగా ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణం అసాధ్యమని నిర్ణయించి ఈ తీర్మానాన్ని భారత ప్రభుత్వ ఆంతరంగిక కార్యాలయం పంపింది. కాని విభజనసంఘం సాధ్యమేనని అభిప్రాయం ప్రకటించింది. విభజన సంఘం అభిప్రాయాన్ని కూడా మద్రాసు ప్రభుత్వం భారత ప్రభుత్వ ఆంతరంగిక కార్యాలయం పంపింది. ఈ రెండు లేఖలూ చూసిన మద్రాసు భారత ప్రభుత్వ ఆంతరంగిక కార్యాలయం వివిధ విషయాలపై తమ అభిప్రాయం వివరిస్తూ మద్రాసు ప్రభుత్వానికి లేఖ పంపారు.

ఈ సందర్భంలో మద్రాసు విషయం ఒకటి ఉంది. విభజనసంఘం తీర్మానం ప్రకటించబడిన అనంతరం పత్రికా ప్రతినిధుల సభలో ప్రసంగిస్తూ మద్రాసు ప్రధాని శ్రీ కుమారస్వామిరాజుగారు మద్రాసు మంత్రివర్గ వైఖరిని స్పష్టపరిచారు. ఇందులో రెండు ముఖ్యంగాలున్నాయి.

- 1. విభజన సంఘం రాష్ట్ర నిర్మాణం జనవరి 26 లోగా సాధ్యమేనని తేల్చిచూపుటకీ, మద్రాసు మంత్రివర్గ అభిప్రాయం (అనగా జనవరి 26 లోగా నిర్మాణం అసాధ్యం అనే అభిప్రాయం) మారలేదు.
- 2. విభజనసంఘం ఎలా నిర్మాణించినప్పటికీ తుది నిర్ణయం మద్రాసు మంత్రివర్గానిదే. వీరిని బట్టిస్తే, ఇటీవల భారత ప్రభుత్వ ఆంతరంగిక కార్యాలయం పంపిన రెండో లేఖలోని తీర్మానం అంతటా బట్టిస్తే చూస్తే ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణం జనవరి 26 లోగా జరగదనే విషయం స్పష్టమవుతోంది. ఏదీ ఒకటవ తేదీకి నిర్మాణ మయ్యేది లేనదీ వేరే విషయం. జనవరి 26 కి మాత్రం నిర్మాణం కావడం ఆ సందర్భం మన మద్రాసు మంత్రివర్గ వైఖరి, భారత ప్రభుత్వ ఆంతరంగిక కార్యాలయ వైఖరి స్పష్టమవుతున్నాయి. ఇప్పటికీ వాయిదా పడితే ఆ తరువాత ఏప్రిల్ 1 వ తేదీకి నిర్మాణం సాధ్యమయ్యేది లేనదీ జనవరి 26 తరువాతే తెలుసారు.
- 3. నిజానికి భారత ప్రభుత్వ ఆంతరంగిక కార్యాలయం లేఖలపై పరిశీలిస్తూ మారిపోయిందని చెప్పాలి. ఈ లేఖలోని అంశాలను సూక్ష్మంగా మద్రాసు ప్రధాని ఇటీవల పత్రికా సమావేశంలో తెలిపారు. ఇతనింటే 1. భారత ప్రభుత్వం ఆర్థికంగా స్వయంపాకం కాగ అలాగే రేణు వివరంగా పరిశీలించాలి. ఆ సభ్యులు, నగదుల పంపకం ఇప్పుడే ఖండితంగా జరగడం మంచిది.
- 3. బాగైతాలూకా, తదితర సరిహద్దుల నిర్ణయం ఇప్పుడే ఖచ్చితంగా నిర్ణయం కావడం అవసరం.
- 3. ప్రభుత్వోద్యోగుల పంపకం విషయంలో అంత పెద్ద చిక్కు లేదు అందుచే జిల్లా ఉద్యోగుల విషయంలో ఇప్పుడు వారిని ఎప్పటికీగా నిర్వహించవచ్చును.
- 4. జనవరి 26 వ తేదీలోగా రాష్ట్ర నిర్మాణం

అసాధ్యమని మద్రాసు మంత్రివర్గం అభిప్రాయపడుతున్నప్పటికీ విభజనసంఘం సాధ్యమేనని అంటున్నది కాబట్టి ఈ విషయం మేదో తేల్చుకోవాలి.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణానికి జి.వి.పి. రిపోర్టును అంగీకరించవలసిందని ఆదేశిస్తూ కేంద్ర కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి చేసిన తీర్మానం, ఆ రిపోర్టును, కాంగ్రెస్ అదేశాన్ని అంగీకరిస్తూ ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ చేసిన తీర్మానం పై అంశాలకు బాగా విరుద్ధంగా ఉన్నాయని చెప్పాలి. ఈ కాంగ్రెస్ సభల తీర్మానాల దృష్ట్యా విభజనసంఘం విషయాలను పరిశీలించి, జనవరి 26 లోగా ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణం సాధ్యమేనని నిర్ణయించింది.

ఈ విషయాన్ని కూడా ప్రధాని కుమారస్వామిరాజుగారు ఒక పత్రికా సమావేశంలో తెలిపారు. ఆ సభ్యులు నగదుల పంపకానికి జవాబునివ్వమని బహుశా మరేమాత్రాన్ని బట్టి నూలంగా కొన్ని నియమాల ప్రకారం సులువుగా చెయ్యవచ్చుననీ, బాప్యం కాకుండా జనవరి 26 లోగానే ఇది పూర్తి చెయ్యవచ్చుననీ విభజనసంఘం అభిప్రాయపడింది.

ఇప్పుడు ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణం గురించి కొత్తగా చర్చించవలసిన పని లేదు. భారత విషయం రిపోర్టులో ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి ఆరున్నర కోట్ల రూపాయలు కొరత ఉంటుందని చెప్పినది తప్పని ఇదివరకే తెలిసిపోయింది. ఇటీవల మద్రాసు శాసనసభలో సభ్యుల ప్రశ్నలకు సమాధానాలిస్తూ మంత్రి గోపాలరెడ్డిగారు ప్రకటించిన లెక్కలను బట్టి కోటి 80 లక్షల రూపాయలే కొరత ఉంటుంది. ఇక కూడా పొగాకు పన్ను రాబడిపన్నులలో ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి రావలసిన భాగాన్ని చేరితే ఈ కొరతపోయి మిగులు కూడా ఉంటుంది. భారత ప్రభుత్వం సహాయం వై ఆధారపడనక్కర లేకుండా ఖర్చుకంటే ఆదాయం అధికంగా ఉండే రాష్ట్రంగా ఆంధ్ర రాష్ట్రాన్ని పరిగణించవచ్చును. ఇప్పుడు ఆంధ్ర రాష్ట్రం స్వయంపాకం అవుతూ కొద్దిగా ఆర్థికంగా ఆధారపడిన రాష్ట్రంగా మారుతోంది. ఆర్థికంగా ఆంధ్ర రాష్ట్రం నిర్మాణానికి అవకాశం లేదని నిరూపించడానికి ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణాన్ని వాయిదా వేయించాలని ప్రయత్నిస్తున్నారని కిది కమిషన్ అనే అనుమానం ప్రబలుతోంది.

విభజనసంఘంలో ఉభయపక్షాల మధ్యనా సమాధానం కుదుగుతున్నప్పుడు ఇటువంటి జోక్యం యత్నాలూ జి.వి.పి. నివేదిక ఉద్దేశాలకు విరుద్ధం. ఆ ఉద్దేశాల సమస్యించి సూకార సాజ్యహోవాలతో విభజన చెయ్యడానికి విభజనసంఘం యత్నిస్తుండగా, మద్రాసు మంత్రివర్గము, భారత ప్రభుత్వ ఆంతరంగిక కార్యాలయాలూ ఈ వైఖరి నవలంబించడం అనుచితం. ప్రజల నీవినగా చిరకాలం కన్ను గప్పడం కాని, తెలిసిన తరువాత కూడా వారు నిష్పయంగా లొంగి ఉంటారని కాని మంత్రులూ, అధికారులూ భావిస్తే అది పొరపాటు.

బాగైతాలూకా ఆరు కన్నడతాలూకాల్ని గురించి కూడా జనవరి 26 లోగా ఒక సమాధానానికి రావచ్చునీ, ప్రత్యేకంగా దీని కోసంగాని, ఇతర సరిహద్దుల నిర్ణయం కోసంగాని ఇప్పుడే సరిహద్దు నిర్ణయకసంఘాన్ని నియమించవలసిన అవసరం లేదనీ విభజన సంఘం అభిప్రాయపడింది. గవర్నర్ జనరల్ ఆర్డర్ లో సరిహద్దుల్ని నిర్వచించడంకోసం సరిహద్దు నిర్ణయకసంఘాన్ని నియమించవలసిన అవసరమేమీ లేదు. ఆ పనికి మద్రాసు ప్రభుత్వోద్యోగుల్లో ఒకరు చాలును. అది సరిహద్దులు చూడడానికి సర్వేయి పాతే పనిమాత్రమే. కాని ఈ విషయంలో కూడా మద్రాసు ప్రభుత్వం భారత ప్రభుత్వ ఆంతరంగిక కార్యాలయం

వైఖరి అనుచితంగా ఉందని చెప్పక తప్పదు. అనంతపురం జిల్లాలో ఆంధ్ర ప్రాంతానికి చెందిన తాలూకాలూ గ్రామాలూ ఉన్నాయని ఇంతవరకే తెలుసు అనలేదు. అనంతపురం జిల్లా నిర్వహణగా ఆంధ్ర ప్రాంతమనే సర్వజనాంగీకారమైనది. ప్రస్తుత ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణ సందర్భంలో కూడా ఎవరూ అనంతపురం వాద గ్రంథ ప్రాంతమని చెప్పలేదు. ఇప్పుడు ప్రధాని కుమారస్వామిరాజుగారు అనంతపురం జిల్లా కూడా వాద గ్రంథ ప్రాంతం అనలే ఉందని పత్రికా సమావేశంలో అనడం అసందర్భంగా ఉంది. తగవులు లేనివోలూ కూడా తగవులు కల్పించాలని ఆంధ్రేతర నాయకులు యత్నిస్తున్నట్లు స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. భక్తవత్సలంగారి ప్రకటనలకూడా ఈ సందేహానికి తావిస్తున్నాయి. ఈ ఉప్పు అందుకుని అనంతపురం జిల్లా గురించి కూడా ఏదో తగువున్నట్లు కనిపిస్తోంది కాబట్టి ఆ తగువును గురించి కూడా సరిహద్దు నిర్ణయకసంఘం విచారించవలసి ఉంటుందని భారత ప్రభుత్వ ఆంతరంగిక కార్యాలయం చేపు మరొక ఉత్తరం వచ్చినా మనం ఆశ్చర్యపడనక్కరలేదు. ఉభయపక్షాల వైఖరి ఈ రీతిగానే ఉంది.

సరిహద్దుల గాదాలను ఉత్తర ఉత్తరా విచారించడానికి విడిచిపెట్టి నిర్వహణగా ఆంధ్ర ప్రాంతానికి చెప్పబడే ప్రాంతాన్ని ఆంధ్ర రాష్ట్రంగా ఇప్పుడు నిర్వహించడానికి అంగీకరించవలసిందని ఆంధ్రులకు పట్టాభి - పటేల్ - నెహ్రూ నివేదిక కేంద్ర కాంగ్రెస్ కార్యదర్శిని ఆదేశించి ఉన్నాయి. అంతే కాని పదహారేళ్లు తెలుగు వారిదే అయిన ప్రాంతాన్ని ఇప్పుడే విచారించి తేల్చాలని వారు చెప్పలేదు. ఇప్పుడు బాగైతాలూకా ఆరు కన్నడతాలూకాల్ని ప్రత్యేక జిల్లాగా నిర్మించి కన్నడ రాష్ట్రం మొగ్గు చేసేరూ ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సరిహద్దులకు ఒప్పు గించాలనే ప్రతిపాదనకు భారత ప్రభుత్వ ఆంతరంగిక కార్యాలయం కుదురు అభ్యంతరం కలగానూ బోధపడటంలేదు సరిహద్దుల్ని గురించి స్వయంగా వారు చేసిన విభజన సంఘమే సమాధానానికి రాగలిగినప్పుడు, కేంద్రంలో వారి కేంద్ర కార్యాలయం రావాలో తెలియడంలేదు. బాగైతాలూకాలపై విభజన సంఘం చేసిన తీర్మానాన్ని ఇంకా మద్రాసు మంత్రివర్గం చర్చించలేదు.

విభజనసంఘం చేసిన ఈ తీర్మానానికి అంగీకరించవలసి మంత్రివర్గాన్ని భారత ప్రభుత్వ ఆంతరంగిక కార్యాలయం హెచ్చరిస్తోందని అనుమానించవలసివస్తోంది.

అల్పకార్యాలలో నిర్ణయించుకోవలసిన పరిశీలిం ఆంధ్రులపై తెచ్చిపెట్టి, ఈ తొందరలోనే చేతికి దొరికినంత అందుకుపోవాలని జరిగే ఈ యత్నాల్ని విభజనసంఘంలో తెలుగు సభ్యులు బాగైతాలూకాని పెట్టెలపైన పరిశీలిం వచ్చింది.

ఈ పరిశీలిం రాష్ట్రాన్ని తెచ్చిపెట్టి బాధ్యత కేంద్ర ప్రభుత్వానిదే కాబట్టి ఎవరెన్ని ప్రయత్నాలు చేసినా జనవరి 26 వ తేదీకి రాష్ట్రం నిర్మాణమౌతుందని ఆశలు పెట్టుకూడదు అనే నిరాశ తప్పదు. కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆంతరంగిక కార్యాలయం స్పష్టంగానే కనిపిస్తున్నది. మద్రాసు మంత్రివర్గ వైఖరి కూడా స్పష్టమే.

రాష్ట్ర నిర్మాణం సాధ్యమే అసాధ్యమే ఇప్పుడే అయిపోయే అంతా మద్రాసు మంత్రివర్గానికే బాధ్యత, అధికారం ఇవ్వబడినాయని కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి వచ్చిన లేఖలపై స్పష్టమవుతోంది. అందులకు విభజన సందర్భంలో వైన వివరించబడిన "ఆటంకం" త్వరలో గడిచి, ఈ ఆటంకాల్ని గడపడానికి మంత్రివర్గం పైబిట్టి తెచ్చి, ఒప్పించవలసిన బాధ్యత

విభజన సంఘం వైనా, ముఖ్యంగా తెలుగు సభ్యుల వైనా ఉంది. జి.వి.పి. రిపోర్టును ప్రాతిపదికగా గ్రహిస్తే ఆటంకాలు నిలవవు. మద్రాసు మంత్రివర్గం జి.వి.పి. రిపోర్టులతో రాష్ట్రాన్ని అంగీకరించి తదనుసారంగానే వర్తించాలి.

ఇప్పుడు బాగైతాలూకా గురించి అనంతపురం చిత్తూరు జిల్లాల్ని గురించి వాదాల్ని తెచ్చి గొట్టినట్లు తెలుస్తోంది. చెన్నపట్నం గురించి ఆంధ్ర రాష్ట్రం కాంగ్రెస్ చేసిన తీర్మానాన్ని రద్దుపరుచుకోవలసి ఉంటుంది. ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణం జి.వి.పి. రిపోర్టు ఆధారం వైనా, కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి తీర్మానాన్ని సరించి జరగని పక్షంలో ఆ వర్గాల విధించిన మరతులు నాబుంతులే రద్దవుతాయి. చెన్నపట్నం వైన మరతుకూడా రద్దవుతుంది. ఈ ధానం కుదిరిన తరువాత సరిహద్దులు నిర్ణయించక పోయినట్లుంటే, సరిహద్దుల్ని ఇప్పుడే ఖండితంగా నిర్ణయించాలంటే, నియమించడంలే సరిహద్దు నిర్ణయకసంఘం చెన్నపట్నం, చెంగల్పట్టణాల్ని గురించి కూడా విచారించాలి.

చెన్నపట్నంలో తెలుగు ఉద్యోగుల చిక్కు:

మద్రాసు ప్రభుత్వోద్యోగుల పంపకం విషయమై విభజన సంఘం చేత నియమించబడిన ఉపసంఘం ఉద్యోగులందరికీ ఒక ప్రశ్న పరిపంపింది. ఇందులో ఉద్యోగులు వారే ప్రాంతానికి చెందిన వారో తెలుపాలని ఒక ప్రశ్న ఉంది. పదహారు తెలుగు జిల్లాలపై వివరించి ఈ జిల్లాలకు చెందిన వారు మాత్రమే "ఆంధ్రులు" అని నిర్వచించి ఈ నిర్వచన ప్రకారం ఆంధ్రులైన వారే ఆంధ్రులు అని వ్రాసుకోవాలని ప్రశ్న పలికి నియమం విధించారు. దీనివల్ల చెన్నపట్నానికి చెందిన తెలుగు వారు, చెంగల్పట్టణాల్లో చెందిన తెలుగు వారు "ఆంధ్రులు" అని వ్రాసుకోవానికి వీలేని పరిస్థితి వచ్చింది. ఈ వివాద గ్రంథ ప్రాంతాలకు చెందిన వారిలో తెలుగు మాత్రం భాషగా గలవారు, ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో చేరదలచుకున్న వారికి పెద్ద చిక్కు వచ్చిపడింది. ఈ విషయాన్ని ఉపసంఘం, విభజనసంఘం నుంచి చెయ్యవలసిన అవసరం ఉంది. [నీతాళాం]

- సభ వార్త! సభ వార్త!
- ఆంధ్ర పాఠశాలలో కాని కొక
- కొత్త "కళాంజలి" కానుక
- * త్రివర్ణ ముఖచిత్రముతో.....
- * 76 పేజీలతో.....
- * 0-6-0 వెలుతో.....
- * 1/8 డెమో పైజుతో.....
- * అపరాధ పరిశోధక, శృంగార, విజ్ఞానకథలతో
- * ఘాటయిన సేనీ, రాజకీయ విమర్శనలతో, వ్యాసములతో.....
- * చక్కని అద్భుతముతో
- * పాఠకుల నాకర్పించే ఎన్నో చక్కని శీర్షికలతో
- తిరిగి పబ్లిషర్ నుండి వెలువడతుంది
- * ప్రత్యేక సంచికలతో నవ నవత్పరచందారు. 4-8-0. మాత్రమే!
- * ఏజంట్లకొక అపూర్వమయిన అవకాశము !!
- వివరములకు :
- మేనేజరు, "కళాంజలి" మాసపత్రిక మచిలీపట్టణము.

నవల

శ్రీ నేరి నరసింహశాస్త్రి

F

అశ్వరథములో పలువురు సామంతులును దండనాథులును మంత్రులును ఆ నాయక కాలమున ఇందులూరి అన్నయమంత్రిని చూడబోయిరి. ఇంత చిన్నవాడే యీతడు? ఇత డీ బాధ లేకుండు నెట్లు తిప్పించుకొనగలిగెను? నీనికి మూలకారణమేమి? ఇందుకు చేయదగిన ప్రతిక్రియ ఏ మున్నది?

అప్పటికే అన్నమంత్రి యానాటి గజకార్యములు ముగించుకొని భోజనము చేసి యించుక విక్రాంతిశీకొని సావధానముగా మిత్రులు బంధువులు కవులు గాయకులు నర్తకులు పరివేష్టించియుండ నిష్టకావినోదంబుల ప్రార్థులై యుండెను.

ముందుగా నచ్చటికి జాయపనాయకుడు వచ్చెను. ఆతనికి తాను వ్రాయుచున్న సుమతీశతకములోని పద్యములు వినిపించుచు బద్దెనయ్య నాతనివంట నరుచెంచెను. జాయపనాయకునకు యువకులన్న నెక్కువ యభిమానము. అందుచే అన్నమంత్రిపై నాతనికి ప్రేమయు గౌరవమును మెండు. ఈ పడుచువాని కార్య ఖిష్టముల నాశ్రయించి కాకతిరాజ్యలక్ష్మి చిరకాలము స్థిరముగా నుండగలదని జాయప తరుచుగా ననుచుండును. అన్నియసమీక్షమున నున్నపుడు ఆతివృద్ధుడగు జాయపనాయకునకు యావనోన్మేషము కలిగినట్లుండును. రాజధానికి వచ్చినపుడాతి దన్నయదివాణమునకు తరుచుగా పోవుచుండును. అందుచే ఈనాడు ఎక్కువ ఉత్కంఠతో నాత డన్నమంత్రిని చూడబోయెను.

జాయప రాగానే అన్నయయింట రాచమర్యాదలు సాగినవి. ఆతడంత సుఖోపవిష్టుడై కీచిగా గూర్చుండెను. 'నృత్తరత్నావళి' వ్రాసినవాడైనను అతని కదలికలో నిష్పడు నృత్తవిద్య యేమాత్రము కాన్పింపదు. అతివృద్ధుడైనందున పడుచు బిగిసిపోయెను. వ్యాయామకర్మశి మనులచే నాతని శరీరము ధీణించినను బలహీన మైనను పడలిమాత్రము పోలేదు. నడుచుచు నెడయొ పంకక నితారుగా నుండును. అందుచే నతని నిష్పడు చూచినవారు "ఇతడు నిజముగా నృత్తరత్నావళి వ్యయముగా రచించెనా?" అని సందేహింతురుకాని యతని ముఖములోనుండి ప్రోసి కొనివచ్చి నాట్యమాడుచుండు నాతని చిరునవ్వులను గమనించినవారి కా సంతోషము తీరిపోవును. ఆతని వాక్యమత్కృతి విన్నవారికి అతని మృగయములో నిత్యనృత్య మొనర్చు దివ్యశక్తి ప్రత్యక్షమగును. ఐనను సంభాషణలో అక్షరవిన్యాసమున తొందర లేక ధీరమై గజగమనమునే అనుకరించును. చిరకాలసహవాసముచే గజ ప్రకృతి యతని ప్రకృతిలో కలసిపోయినది.

యథాచారముగా జరుగు ననామయకులప్రశ్నాదిక మైనతీర్మాన జాయప నాయకు డిట్లు ప్రారంభించెను. ఆనాటి కరణముల యర్థమగూర్చి ఎట్టి ప్రసంగమును చేయలేదు.

"అన్నమంత్రిశ్వరా, మన బద్దెన ఈనాడు చెప్పిన క్రొత్తపద్యము విన్నావా?"

ఈ మాట లనుచుండగా జాయపముఖము చిరునవ్వుతో ఇంచుక విప్పారెను. ఆ ప్రశ్నలోని కొంతైనముమాత్రము గొంతులోగాని ముఖములోగాని ద్యోతము కాలేదు. ఆ మాటలు వినుచున్న బద్దెనలో కొంత అశాంతిమాత్రము కనపడెను. జాయపనంకనే చూచుచున్న అన్నమంత్రి కది యేమియు గోచరింపలేదు. అందుచే ప్రాసంగికముగనే భావించి యడిగెను.

అన్నమంత్రి : "ఏదీ? విందాము—"

బద్దెన వెంటనే చదువలేదు. జాయప బద్దెనను సంబోధించి యా పద్యము మహామంత్రులకు వినిపింపు మనెను. బద్దెనదేహ మంతయు నెర్రవారెను. జంకుతో ముఖ మంతయు మడుచుకొనెను.

జాయప : "క్రొత్తపెండ్లికూతురువలె సిగ్గుపడెద కేమి? బద్దెనా!—చదువు! ఇంతమంది రసికు లున్నచోట చదువని నీ పద్యము మరి ఎందుకు?"

ఇట్లుచు నక్కడ చేరిన కవిగాయకాదులను నిర్దేశించెను.

బద్దెన శ్వర్యము తెచ్చుకొని గొంతు సవరించుకొనెను. కాని నోట మాట కాలేదు.

జాయప : అన్నమంత్రిశ్వరా, ఆ మీ నట్టువచ్చే కేమి?"

అన్నమంత్రిశ్వరుడు ప్రత్యుత్తర మియ్యకముందే మేళనాయకుడు వంగి జాయ పకు దండముపెట్టి, "దాని పేరు మదాలస బాబూ!" అనెను.

జాయప : "అయితే బద్దెనా, దానిచేత నవవధువును వర్ణించే శ్లోక మొకటి అభినయింపవలెనునా?—ఏదీ, అది అమరకములో ఈ శ్లోకము చెప్పవచ్చుదా?"

*పటాలశ్చ పత్యో నమయతి ముఖం జాతవినయా

హతాశ్చేపం వాంఛత్యపహరతి గాత్రాణి నిభృతిమ్—"

మేళనాయకుడు : "చిత్రము స్వామీ! అభినయము పట్టించేదా?—"లింబుర శ్రుతి ప్రారంభించెను. మరజాదులు సరిహూచుకొనుచుండిరి.

జాయప : "శ్రుతి పెట్టినారు. నీవు పద్యము చదివెదవా? దానిని ముగ్ధాభి నయము ప్రారంభించు ముందునా?"

అన్నమంత్రి చిరునవ్వు నవ్వుచు, "తాతగారు నిన్ను వదలడు. అంత పండ్ల హింతు వెండుకు! వినిపించు మరి!" అనెను.

బద్దెన గొంతు సవరించుకొని గెండు మాడు మాయలు ప్రయత్నించి పద్య మొక్క కుదకు చదివెను.

*పూరుగున బగవా డుండిన

నిరవంధగ వ్రాతకాడ యేలిక ధైవక

• ధీర గావు కొండె మైనను
గజకాలకు బ్రతుకు లేరు గదగా నుమతి!"

ఆ పద్యము విని యన్నమంత్రి చిరునవ్వు నవ్వుచు, "చదవడములోనే గాని ముగ్ధత్వము పలుకులో కనపడదే! ఎంత గడుసువాడవు బద్దెనా!—ఇందులో ఎంబుడుడైన సుమతిని నేనేనా?" అని యడిగెను.

జాయప : "కానేకాదు! నేను!"

అన్నమంత్రి : "మీకర్థ నన్నుగూర్చి చెప్పినదా? ఆవును మీరేలెండు నుమతి!"

అంతలో వ్యవధి లేకుండు నొకరి వెంట నొకరు పలువురు దండనాథులు సామంతులును మంత్రులును ఇష్టాగోషి కక్కడ చేరిరి.

జన్నిగదేవుడు, త్రిపురాంతకుడు, అంబదేవుడు కలసి వచ్చిరి. జన్నిగదేవుడు అన్నమంత్రిని ప్రశ్నించెను.

"మంత్రిశ్వరా, నీ వీనాడు రాజకార్యములు ఎట్లు నిర్వహింపగలిగితివి?"

అన్నమంత్రి తొణకకుండుగా నిట్లు జవాబు చెప్పెను. "మా పెద్దలు అనాదిగా నేవించుచున్న క్రేతాశ్సులు నా కీనాడు ప్రత్యక్షమై నాయము చేసినవి."

త్రిపురాంతకుడు : "నిజముగా అట్లే కనబడుచున్నది."

అన్ను బద్దెన మాటాడినందున అంబదేవుడు మానము వహించి నలుదిక్కులూ వేరిపారచూచుచుండెను. నిర్దిష్టమైన మాటలుచున్న అన్నమంత్రి తీరాతని కాళ్ళ ర్యము కలిగించెను.

అంతలో నక్కడకి మహాదేవగా వచ్చెను. అతడు మిక్కిలి మూలకాయుడు. కరణములపై నాతనికి కలిగిన కోపము ఇంకను నిరూత్రమున తగ్గలేదు. అని ముఖము నుండి బారి కూడి పోలేదు. ఆ ఉగ్రరూపముతోడనే గూతడు వేగముగా లోపలికి వచ్చెను. అతనికి చేయుచున్న మర్యాదలైన జేయించుకొనకుండు సనాసరి అన్న మంత్రిని ప్రశ్నించెను.

"అన్నమంత్రి! నీ కరణములకు నీ నట్లు శాస్త్ర చేసితి వయ్యా? నావారి సందరినీ పొడిచివేయవలె నని ఉన్నది."

అన్నమంత్రి : "నే నింకా ఏమీ చేయలేదు. వారిని పొడిచివేసిన వ్యవహార ములు సాగు నెట్లు?"

మహా : "మరి ఎట్లు సాధించినావు?"

అన్నమంత్రి : "మా పూర్వులు అర్పించిన క్రేతాశ్సులు న న్నీనాడు రక్షించినవి."

ఆ ట్లుచుండగానే గోన గన్నారెడ్డితో గలసి నాగదేవుడు అచ్చటికి వచ్చెను. అతడు ఏకశిలానగరపాలకు డగు మేచయనాయకుని యల్లుడు. మలమాంబా పతి. ఆతడెంతయు వినుగు వ్యక్త మగుచున్న ముగముతో నచ్చటికి వచ్చెను. రాగానే అన్నమంత్రిని ఇట్లు ప్రశ్నించెను.

"ఈనాడు నా దివాణములో పనిచేయు ఆయగాం డైవ్యగూ రాలేదు. మీరు చిక్క దిగుకొంటి రందురు. ఎట్లు సాధ్యమైనది?"

అన్నమంత్రి : "మా కులదేవత లగు క్రేతాశ్సులే నన్ను కాపాడినారు."

నాగదేవుడు : "ఏమి చిత్రమైన సమాధాన మయ్యా—" అనుచుండగానే, ప్రసాదిత్యనాయకు రుద్రమనాయకు నచ్చటికరుచెంచిరి. వీరు ప్రసిద్ధు లగు పద్య నాయక సేనాసూ. వీరు ముఖ్యముగా ఖిష్టవాదులు. వా రెమి చేయను పోపని సితిలో నుండి యచ్చటికి వచ్చిరి. వారును అన్నమంత్రిని ఇతిరులలెనే ప్రశ్నించిరి. అన్న మంత్రియు క్రేతాశ్సులు తనకు సహాయు లైనట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

అందరకు నావిధముగా నాతడు సమాధాన మిచ్చుచుండుట వచ్చినవారల కందరకు నిజము తెలిసికొనవలె నను సత్కీంకమ శతగుణము చేయుచుండెను.

జాయపనాయకుడు సమస్తమును విని విని చివర కందుకొనెను.

జాయప : "ఆ అన్నుల నింకను, కొంపతీసి, వ్యవహారకాలలోనే ఉంచినావా యేమి?—అచ్చటి పత్రములకు వేడి తగులకుండా జాగ్రత్తచేసినావా?"

అన్నమంత్రి : "ఆ అన్నులు అమృతమయమైనవి." మహాదేవరాజు అందు కొనెను.

"ఖిష్టవాదులు తప్ప మీ వాగ్దాదముల చురుకుదన మెరుగము మేము. అరము కాని మాటలు నాలించి నూటిగా చెప్పడీ!—ఎవరో వైదికవిప్రులు మీ దివాణము లోని వ్యవహారము లీనాడు చూచినా రని వింటిని. నిజమా, కాదా?"

అన్నమంత్రి : "మీరు విన్నదానిలో నసత్యము లేకులెండి!"

జన్నిగ : "వైదికకరణములకు క్రేతాశ్సులకు సంబంధ మేమిటి?"

జాయప యందుకొనెను. "మీ రందరూ ఖిష్టవాదులుగదా? మరి కత్తులకూ నిష్పకూ సంబంధ మున్నదా?"

జన్నిగయు మహాదేవరాజును ప్రసాదిత్యనాయకును ఒక్కసారిగా 'లేదు' అని పట్కిరి.

ఎస్కీమోలు:

అనాగరికులా-అసాధారణవ్యక్తులా!

[జీన్ విలిమ్]

[భూగోళంలో ఉత్తరాన కఠిన శీతల మండలంలో హడ్సన్ అఖాత ప్రాంతాన నివసించే ఎస్కీమోలమధ్య క్రైస్తవ మత ప్రచారం చేస్తున్న ముప్పైమందిలో జీన్ ఫిలిప్ ఒకడు. అతడు ఎస్కీమోల విచిత్ర ప్రకృతిని గురించి ఈ వ్యాసంలో వివరించాడు. నాగరికులని చెప్పకునేవారు కూడా సర్వవలసిన కొన్ని మానుష లక్షణాలు ఎస్కీమోలలో ఉన్నాయని అతని అభిప్రాయం.]

అనెక్సాక్ అయిదుగోళాలు మంచుకుపానలో చిక్కుపడిపోయాడు. కాళ్లు మొద్దుబారి బోయినందున అతన్ని ఇంటికి మోసుకురావలసివచ్చింది. గడ్డకట్టి, ప్రవాహం నీలిచిపోయింది. కాళ్ల బొటనల్లో రెండుపుల్ల పడ్డాయి. ఆ పుల్ల మాంసాన్ని తినేసి వ్యాధించడం మొదలెట్టాయి. రెండువేళ్లా కోసెయ్యవలసిన స్థితి వచ్చింది.

చైత్రుడైన ఒక ఫాదిరీ వచ్చాడు. మత్తు మందు ఇవ్వకుండా ఆపరేషన్ చెయ్యాలి. చైత్రుడు కత్తిని నూరుతుంటే ఎస్కీమోలు పట్టా గుమిగూడారు. ఆపరేషన్ వల్ల బాధ కలుగుతుందని ఫాదిరీ కోరితే చెప్పాడు. కోరిక నవ్వాడు. స్వర్ణజ్ఞానం లేని మాంసభాగాన్ని చైత్రుడు కోసేశాడు. ఆ తరువాత ఎముకలు పట్టా ఇంకా స్వర్ణం మాంసాన్ని కొయ్యడం ఆరంభించాడు. అనెక్సాక్ బిగ్గరగా నవ్వడం ఆరంభించాడు. చుట్టూ ఉన్న ఎస్కీమోలు కూడా నవ్వడం మొదలెట్టారు. వాళ్ల నవ్వు చూస్తే నీసిమాల్లో హాస్యపుట్టాలు చూస్తున్నారేమో ననిపిస్తుంది. మర్నాడే అనెక్సాక్ వేటికి వెళ్లాడు.

అంటే ఎస్కీమోలకి బాధ తెలియదనికాదు. మన కంఠ బాధ తెలుసో వారికి అంతే తెలుసును. కాని వాళ్ల జీవితంలో భయానికి గాని దైవ్యానికిగాని తావులేకపోయింది. అంతే. బాధకి, కష్టానికి, చావుకి నవ్వుతూనే ఎస్కీమోలు బ్రతుకు నెట్టుకుంటూ వస్తున్నారు. అలాసా, కెనడా, లాబ్రడార్, గ్రీన్ లాండ్ మంచుమీదాడలో నివసిస్తున్న ఎస్కీమోలు ఎన్ని శతాబ్దాలు గడిచినా పల్కుగానే ఉన్నారు. ఇప్పుడు వారి జనసంఖ్య 88 వేలే.

నిన్న మొన్నటివరకూ నాగరికలోకం ఎస్కీమోలని వింత జంతువులుగా ఏదో కొత్తగ్రహం నుంచి దిగివచ్చినవారిని చూసినట్లు చూసేది. కాని హతాత్తుగా ప్రపంచదృష్టి అంతా ఆ ప్రాంతంపైనే కేంద్రీకరింపబడింది. అక్కడ అపారఖనిజపరిశ్రమ మూలుగుతోంది. శాంతి సమయంలో వాణిజ్యానికి మార్గమయింది. యుద్ధ కాలంలో దండయాత్రకి అది మార్గం కానుంది.

ఈ దెబ్బతో ఎస్కీమోజాతి అంతరిస్తుందని కొందరి అభిప్రాయం. ఎస్కీమోలకి మంచు తుపానులకంటేనూ, కరువు కంటేనూ తెల్ల వారితోవచ్చిన వ్యాధులపేద అధికంగా ఉంది. తెల్ల వారితోవచ్చిన అంటువ్యాధులతో ఎస్కీమోల సత్తున ఉడిగిపోతోంది. కాని తెల్లవారు మానవసహజమైన సౌభ్రాతృత్వంతో వారిని ఆదరిస్తే, వారి జాతి జీవన విధానమే ఈ వ్యాధుల్ని నివారించగలదు. నాగరికుల జీవన విధానాన్ని వారి జీవనవిధానంతో సమన్వయించవచ్చును.

మరిలు, మేకులు, చక్రాలు మొదలైన వాటితో తయారయ్యే నాగరికులకూడా ఎస్కీమోలవద్ద సేర్వకలసిన దంతో ఉందని ఇప్పుడు గ్రహిస్తున్నారు. భయంకరశీతలమండలంలో వీరు కేవలం చేపుడిచ్చిన బుద్ధిని, బలాన్ని ఉపయోగించి తమనూ, తమ జాతిని సంరక్షించుకుంటూ వస్తున్నారు.

కేవలం ఊహకల్పనంటే ఎస్కీమోకి నచ్చదు. నీకంతమంది పిల్లలని ఎస్కీమో నడిగితే 'నాకు తెలియదు' అనవచ్చును. బిడ్డల్ని ప్రేమించడం అతనికి తెలుసునుకాని ఎంతమంది అని లెక్కపెట్టడు.

ఎంత కష్టమైన కూర్పుల యంత్రాస్తైనా ఇక్కడి వెంటనే అన్ని భాగాల్ని

విప్పి తిరిగి కూర్చుంటాడు. వృక్షలకు యంత్రంలో కిటుకుల్ని ఇట్టే కనిపెట్టగలడు. ఒక పర్యాయం ఆ ప్రాంతంలో ఉన్న అమెరికన్ సైనిక కార్యాలయం పాడైపోయిన మోటారును పారవేసింది. ఒక ఎస్కీమో దాన్ని తీసి అన్ని భాగాలూ విప్పి దంతాలతో పాడైపోయిన భాగాల్ని తయారుచేసి తిరిగి కూర్చాడు. మోటారు పని చేసింది. కొన్నాళ్ల తరువాత పాడైన ఇవముక్కల్లో ఆ భాగాల్ని తయారు చేసి దంతపు ముక్కల్ని తీసేసి ఇవముక్కలు పెట్టాడు. ఆ మోటారు రెండేళ్లనించి ఇప్పటికీ పనిచేస్తోంది.

ఒకసారి ఒక విమానం ఎగురుతుంటే ఒక ముసలి ఎస్కీమో తలెత్తి చూసి "బతకా ఉంది. నాక్కూడా పనిముట్లు ఉంటే నేనూ అటు పంటిని తయారు చెయ్యగలను" అన్నాడు.

ఎస్కీమోలకి తెల్లవారిని చూస్తే భయమా లేదు. తాము అనాగరికులని కించపడదు. పోగా తెల్లవారి ప్రగల్భాలు, తిరి చూసి నవ్వుతారు. "ఈ తెల్ల వాళ్ళెప్పుడూ వాళ్లలో వాళ్లెందు కూరికే పోగొడుకుంటారు?" అని అడుగుతారు. దావులోనే ప్రమాదం కలిపెట్టుకుని ఉన్నప్పటికీ ఎస్కీమో భయపడడు. చలించడు. బుర్ర పొడుచేసుకోడు. ఎస్కీమో భాషలో తిట్లుకాపనారాలూ మచ్చుకే వాలేవు.

నటనలోనూ, అనుకరణలోనూ ఎస్కీమోకి అద్భుతమైన చాతుర్యం ఉంది. సీల్ చేపలు కూడిమొనసవ్వడిని కూడా గ్రహించి పారిపోగలవు. కాని ఎస్కీమో అచ్చంగా సీల్ చేప మాదిరిగా ద్వయలుచేస్తూ, మడమలతో నడిచివెళ్లి కత్తితో పోడిచి వాటిని చంపగలడు. ఎస్కీమోకి మనస్తత్వశాస్త్రం కూడా తెలుసును. మంచునక్కలకోసం వలపన్ని దగ్గర నక్కలూకే అరుస్తూ మంచు రేగకట్టగలడు. దానితో నక్క అక్కడ చేరి పళ్ళోపడుతుంది.

ఎస్కీమోలకి అబద్ధికు డనిపించుకోడంకంటే మించిన అవమానం పరాభం లేవు. చిన్న చిన్న పొరపాట్లకి ప్రాణాపాయం కూడా తలపించే ఈ దేశంలో ఎస్కీమోలు పొరపాట్లకి అబద్ధాలకి వ్యత్యాసం చూపరు. ఒకనాడు ఒక ఎస్కీమో ఆకాశంవైపు చూసి "కేపు వాతావరణం నిర్మలంగా ఉంటుంది. వేటికి బాగా ఉంటుంది" అన్నాడు. మర్నాడు మంచు దుమారం కేగింది. ఆ తరువాత అతన్ని వెలివేసి నట్లు ఎస్కీమోలు చూశారు.

దొంగతనం బహు అరుదు. కాని దొంగతనం జరిగినప్పుడు అదంతటి పెద్దదైనా వారికి క్షమా శక్తి యంతో దొంగపట్ల వారి అనాదరణ అంత ఉంటుంది. దూరాన ఎక్కడో కరువుబాధ పడలేక ఒక ఎస్కీమోకుటుంబం ఒకసారి పెల్లి అఖాత ప్రాంతానికి వచ్చింది. అక్కడి ఎస్కీమోలు ఆ కుటుంబాన్ని ఆదరించి అనేక వారాలు పోషించారు. కడుపునిండా తిండి దొరికి సుఖం అనభవించి కొన్నాళ్లకి మరొక చోటుకి ఆ కుటుంబం తరలిపోయింది. వెళ్లి పోయేటప్పుడు ఆదరించినవారి ఇళ్లలోనుంచి ఆరు నక్కచర్మాలు దొంగతనం చేశారు. వాళ్లని దారిలో అడ్డగించి శిక్షించారా అని నేను ఒక ఎస్కీమో నడిగాను. "ఏం లాభం? వాళ్లు దొంగలిం చిన వస్తువుల్ని లాక్కన్నంతమాత్రాన్ని వాళ్ల దొంగబుద్ధి పోతుందా?" అని సమాధాన మిచ్చాడు.

గృహజీవనంలో ఎస్కీమోలు పొందే సౌఖ్యానికి మించినది మరెక్కడా కనిపించడం కష్టం. పిల్లల కే నిర్బంధాలూ లేవు. ఫలానివేళకి

నిద్రలేవాలని, ఫలానివేళకి ఆహారం తీసుకోవా లని మొదలైన వేవీ లేవు. పిల్లలు పూర్తిగా స్వేచ్ఛననుభవిస్తారు. తల్లిదండ్రుల ప్రేమని చూచుచేసుకుని నేగుబడిచి సర్వవాంఛా తీర్చుకుంటారు. నా స్నేహితు డోక్టరు నూడు నక్క చర్మాలమ్మ వచ్చిన 60 డాలర్లతో కొడుక్కి ఒక రిప్టవాచ్ కొనిపెట్టాడు. అయితే అతని కొడుకు అయిదు నిమిషాల్లో వాచ్ని పగలకొట్టాడు. "సరేపోనీ, ఇంకానక్కల్ని వేటాడతాను." అని ఊరుకున్నాడుతండ్రి.

చిన్నప్పటినుంచి అలరిగా ఉంటానో పిల్లలు పెద్దవాళ్లైన తరువాత తల్లిదండ్రుల కంఠ విగ్ధయ్యాలే ఉంటారు. ఎంత వయసువచ్చినా తండ్రి పెన్నుదూ ధిక్కరించరు. ప్రేమ వెల్లువలై ప్రసంగించే పరిసరాలలో పెరిగిన వీరి పిల్లలు జీవితాన్ని ఆహ్లాదంతోనూ ఆకాభావంతోనూ గ్రహిస్తారు. ఎన్నికష్టాలలో ఉన్నా వారి ఆకాభావం ఆహ్లాదం చెరిగిపోవు. రెండేళ్ల వచ్చేవరకూ బిడ్డలకు దుస్తులు ధరింపచెయ్యరు. తల్లి ఏపనిచేస్తున్నా వస్తువైనేఉంటారు. బిడ్డ ఏ ద్వివస్థపెట్టా తల్లి పాలిస్తుంది. ఎన్నడూ నిరాకరించదు. కసరదు, చాలా పసివయసు లోనే బిడ్డలకు తలులు పచ్చిమాంసం మొదలైన వానిని నమిలి తమ నోటితో అందించి తినబెడతారు. పాలు మానినతరువాతకూడా తల్లులు బిడ్డలెప్పుడు కోరితే అప్పుడు ఆహారం పెడతారు. నూడునాలుగేళ్ల బిడ్డలు తల్లిపాలుతాగి ఒడినించి దిగి వెంటనే పొగ తాగడం చూస్తే నాగరికులకి ఆశ్చర్యంగా ఉంటుంది. కాని అది అక్కడ సహజం. కాని పొగతాగడం మొగపిలలకే వీలు. కొడుకులు పొగతాగుతుంటే తండ్రులు గర్వపతారు. అది కొడుకుల శక్తికి నిదర్శనమని వారి అభిప్రాయం. పొగాకంటే ఎస్కీమోలకు అతి ప్రీతి. వైఫ్ లోవేసి కాలుస్తారు.

గృహచ్చిద్రాలు ఎస్కీమోలలో అరుదు. భార్య కే హక్కులూ లేవు. భర్త కొట్టితా పడాలి. వెళ్లగొట్టితా తిరుగులేదు. కొత్త భార్యల్ని తేచ్చుకుంటే నోరెత్తడానికి వీలేదు. కాని వివాహం అంటే ఇంతటి గాఢబంధం మరెక్కడా కనిపించదు. అది వారి కష్టజీవనంలో పరిపాటి అయింది. స్త్రీలు వేటాడలేరు. వారికి జీవనోపాధి ఆర్జించుకునే దారి లేదు. దుస్తులు, ఆహారం మొదలైన వానిగురించి ఇంటి వద్ద భార్య శ్రద్ధవహిస్తేనేతప్ప పురుషుడు ఆట్టే కాలం జీవించలేడు. వృద్ధాప్యంలో వారు బిడ్డలపైనే ఆధారపడాలి. (పెన్సన్లచ్చి రక్షించే ప్రభుత్వం లేదు) కాబట్టి వారు వివాహంతో చెలగాటలాడరు.

వారిలో అతిబాల్యంలోనే వివాహనిర్ణయా తాతాయి. పసిబిడ్డలుగా ఉన్నప్పుడే వారిలో ఎవరు ఎవరికి భార్య కావాలో ముందే తల్లిదండ్రులు నిర్ణయిస్తారు. అదిమొదలు వారు భార్య భర్తలని నిత్యం వారికి పెద్దలు జ్ఞాపకం చేస్తుంటారు. అప్పటినుంచే వారిద్దరూ అన్యోన్యంగా ఉంటారు. వా రెండుగురున్న కొద్దీ భార్యాభర్తలమదిరిగానే అన్ని కార్యాలూ నెరవేగుస్తారు. తండ్రితో కలిసి వేటికి వెళ్లే కొడుకు ఇంటికి రాగానే కొడుకు తనతండ్రి సంపాదించిన మాంసంలో చిన్నముక్కతీసి తన చిన్ని భార్యకిస్తాడు. ఆమె తన చిన్నిభర్తకున్నట్లు మరమ్మతుచేస్తుంది.

ఆ చిన్న తోలుగుడారంలో తల్లిదండ్రుల ఆంశమ భార్యాభర్తలని వ్యవహరించబడుతూ పెరిగిన చిన్న దంపతులకి క్రమంగా జీవిత వ్యవహారాలు బోధపడతాయి. భార్య పుష్పవతి

కాగానే వివాహం జరుగుతుంది. ఎస్కీమోలలో క్రైస్తవులకి తప్ప తదితరులకు వివాహమంటే ఏకాండా చెయ్యరు. పదిమందికి తెలియడం కోసం భర్త తన భా్యాని పైడిబండిమీద తీసి కెల్లి బంధువర్గాన్ని దర్శించివస్తాడు. ఒకరి ఇంటిపేరు ఒకరికి రావడమనేదిలేదు. ఎండు చేలంటే వాళ్లలో ఇంటి పేరే లేవు. ఎవరిపేరు వారిదే. వాళ్లపేరు బాతు, పొటనవేలు, వక్కతో వేలు మొదలైనవంటాయి.

వివాహం ఎలా వారిలో సహజబంధంగా ఉందో, విడాకుల పద్ధతికూడా జీవితావసరాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది. బల్లిపూడైన ఒక ఎస్కీమోకి మధ్యవయస్సులో రెండు కళ్ళూ గుడ్డయినాయి. అతడు వేటకు వెళ్లేకపోయా వాడు. కుటుంబం ఆకలిబాధకు లోనయింది. అతడి మామ అల్లుడితో సంప్రదించకుండానే కూర్చుని తీసుకుపోయాడు. భార్య చనిపోయిన ఒక ఎస్కీమోను చూసి తన కూతుర్ని అతని కిచ్చాడు. ఎస్కీమో లందరూ దాదాపు ఏక పత్నిప్రతులే. అక్కడక్కడకొద్దిమందికి ఇద్దరు భార్యలుంటారు. యావనంలో ఉండగా భార్య చనిపోతే భర్తకి ఏమూడు నాలుగేళ్ల బిడ్డతో ఇస్తారు. ఆ బిడ్డ పెరిగి ఈమగొచ్చేవరకూ అతనికి వయసులోఉన్న విలంతువునో, కొంచెం వయసుమీరిన విలంతువునో కూడా కట్టబెడతారు. చిన్నభార్య పెరిగి ఈమకువచ్చిన తరువాత పెద్దభార్యని కూడా పోషిస్తూనే ఉంటాడు కాని విడిచిపెట్టడు. భర్తచనిపోయిన విలంతువుని బిడ్డలతోసహా బల్లిపూడూ సమగ్రమూ అయిన వాడి కివ్వడం కూడా కద్దు. అప్పుడతని కిద్దరు భార్యలాతారు. ఇద్దరు భార్యలున్నప్పటికీ గృహచ్చిద్రాలు అరుదు. జీవితం ఎన్నికష్టాలతో నిండిఉన్నా ఎస్కీమోలు ఉన్నంతలోనే సుఖ ప్రదంగా గృహజీవనం గడపగలరు.

[నేషన్స్ బిజినెస్ పత్రికనుంచి]

**ఉబ్బసపు
రొగము
నకు**

శాస్త్రయుక్తమైన ఒక ఆస్తి

ఉబ్బసపురొగము చిటికలతోనూ ముత్రములతోనూ తదితర విధములైన బాధలను లోకనూ అప్పటికప్పుడు తగ్గినట్లు కనిపించినా ఈ మందులవలన అది దీర్ఘరొగముగా మారుట తప్ప ఏమియు లాభము లేదు.

పురోహిత శ్యామహరి అనేక సంవత్సరములుగా వైద్య శాస్త్రమునకు తెలిసినదే ఉబ్బసమునకు సరియైన శాస్త్రయుక్తమైన మందు యిదే అని అందరికీ తెలిసినదే. వర్కగా జీర్ణం అవుతుంది. క్రమ క్రమంగా ఆరోగ్యం చేరుతుంది. **ఊపిరితిత్తులు** బలపడుతవి. ఉబ్బసం శాశ్వతంగ నివారణ మగునుమంచి కెమిస్ట్ లందరివద్ద 3. బా. 6. టా. 12. టా. ల సీసాలతో రు. 3/8 రు. 6/- 10/- లకు దొరకును లేదా డాక్టర్ పురోహిత ఫార్మసీ కౌల్టాఫూర్, యస్. యమ్. సి. గారికి తెలియదు.

పురోహిత శ్యామహరి

మద్రాసు ప్రాక్తిస్టులు: ఆప్పాఅండ్ కో, చెన్నై 200 (2) జే. బాలాచంద్ అండ్ కో, 280 చెన్నై బజారులో, (3) దాదా అండ్ కంపెనీ, నైనియప్ప నాయకావీడి; రాజమండ్రి, ఈశ్వరదాస్ అండ్ కో, బెజవాడ, బెజవాడ మెడికల్ స్టోర్సు; విశాఖపట్నం: వైజాగ్ మెడికల్ స్టోర్సు; నీకింద్రాబాద్, పంథలిక్ అండ్ కో, సుబ్రిక్ వీడి; నెల్లూరు, సి. ఆర్. గోపాల్ బ్రదర్సు, త్రంకురు; ఒంగోలు, ధన్వంతరి మెడికల్ స్టోర్సు, గుంటూరు, మెడికల్ అండ్ అప్లికల్ ఎంపోరియం; గుడివాడ, గుడివాడ మెడికల్ స్టోర్సు; ఏలూరు, రావు మెడికల్ స్టోర్సు; కాకినాడ, లక్ష్మీనారాయణ అండ్ కో; మచిలీపట్నం, మెడికల్ స్టోర్సు.

ఆసియాలో కమ్యూనిస్టు ప్రభావం

ఆంధ్ర రాత్రి

ప్రాచ్యగోళంలో ప్రతిచీరబాటలు ఈ మధ్య తిన్న చెబులవన, అమెరికా, యూరపు లలో, పెద్దపెట్టున ఆక్రమణలు, పట్టుకొను క్కొటాలు బయలుదేరాయి ఈ గోడర గోళంలో, అసలు పరిస్థితి ఏమిటా అని అన గావనచేసుకొనే స్వాస్థ్యమున్నవాళ్ళే కన బడటం లేదు.

మీటను, అమెరికాలో, ప్రాచీనవిజయ వారు, అధికారిలో ఉన్న మోజారిస్ పక్షం మీద ఈతప్పుతూ గుడ్డెస్సభావం కొంత లేక పోలేదు. కాని అంతకన్నా కూడా, పాశ్చాత్య దేశాలన్నిటిలోనూ, వీటి కంటే కూడా మూలం అంటూ, "తెప్పంతా స్టాలిన్ దొంగ" అశ్వా యులు" అని అధికారాన్ని గా అనే తత్వం బయలుదేరింది. నిర్ణయప్రకారం, రష్యా ప్రధాని జోసెఫ్ స్టాలిన్ చేతమీద, ప్రపంచదేశాలన్నిటికీ ఉద్దేశించి, ఒక్కొక్కదానికి ఒక్కొక్కమీద ఉందనీ, అతను అక్కడ కూర్చుని పోటానోకి, కావలసిన దేశంలో ఇట్టే అల్ల కులం సంభవిస్తుందనీ వాదించే తత్వం ఉంది. ఇంగ్లాండును ఇబ్బందిలో పెట్టదల మకాంలే, "మలయా" అన్నమీద స్టాలిన్ నొక్కితే చాలు - మలయా మహాకా అన్నట్లుగా ఇట్టే మలయాలో కల్లం బయలు దేరుతుంది. అమెరికావాళ్ళలోగల కుదర్చు లంటే, మలయాను నొక్కడంటే చాలు, "జపానులో" పెద్ద "సమ్మె" బయలుదేరుతుంది.

ఇట్లా వేలికమాటల్లో చెప్పితే, ఈతత్వం కొంత హాస్యాస్పదంగా కనబడవచ్చునాని, నిజానికి నేడు ప్రముఖ పాశ్చాత్య విమర్శకులు, ఆసియాలోని సంఘటనలమీద చేస్తున్న విమర్శలు ఇట్లాతప్ప మరేవిధంగా అరం చేసుకొనెందుకు నీలు లేకుండా ఉన్నాయి. ఇట్లా విమర్శ చేయటంతో విమర్శకులపని తేలికావుచున్నది. అసలు విషయాలేమిటో తెలిసికోవలసిన అవసరం లేకుండాపోయింది. మంచూరియాలో కమ్యూనిస్టువిజయాలు, ఇటలీ ఎన్నికలలో కమ్యూనిస్టు ఓటములవలననే సంభవించేటప్పటికీ "మార్క్స్ స్టాలిన్ తన దృష్టి ఆసియా మీదకు తిప్పాడు" అని తేలికగా ఈ అభిప్రాయ విమర్శించేవారు. అంతేతప్ప, ఇటలీలో ఎన్నికలు జరగకపోవ్వమే మంచూరియాలో నూటికి 95 పాళ్లు దేశం కమ్యూనిస్టుల పశ్చిమపాలిందనీ, కేవలం పట్టణాలను పట్టణాలం ఒకటే మిగిలి ఆ పని జరగటంతో విజయం పూరిలయిందనీ అన్న ప్రత్యక్షాంశాలతో ఈ అభిప్రాయం పని లేకపోయింది.

ఆగ్నేయ ఆసియావిషయంలో ఈ వాదం మరి పరిపక్వత అందుకొంది. 1948 జనవరిలో, బాంగ్లాదేశ్లో హోమియత్ రాహుబాకర్ రాయ్ అయిన సాపించబడింది. ఏప్రిల్లో ఆగ్నేయాసి యాలో కమ్యూనిస్టుతిరుగుబాటు ప్రప్రథ మంగా ప్రారంభమయ్యాయి. కాస్త ఒడికలో విమర్శించగల అభిప్రాయదరికీ, ఆయారంగాలలో తమతమ వార్తాసంస్థలు ఉన్నాయి. ఆ సంస్థలు కంపించిన వార్తలలో ఈ తిరుగుబాటుకు, సోవి యెట్ రాహుబాకర్ సహకారం; ఏవిధమైన సంబంధమూ ఎంతెంతైనా కనిపించలేదు. అయి నప్పటికీ ఈ రెండిటికీ ముడిపెట్టడానికి ఈ విమ ర్శకులకు వార్తలేదన్న స్పష్టవిషయం అభ్యంతరం కాకపోయింది.

ఆగ్నేయాసియాలోని తిరుగుబాట్లన్నీ కల కత్తలా భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ సమావేశానికి వచ్చినప్పుడు ఆసియా ప్రతినిధులు కలిసి పన్నెం ఏర్పాట్లు తేలింది. ఆ సమావేశంలో కొందరు విరోధియప్రతినిధులు కూడా పాల్గొన్నా, ఈ ఘటన లన్నిటికీ నూత్రధారి

త్వము భారత కమ్యూనిస్టు నాయకులకూ, అతి విస్తృత వీరుడైన బి. టి. రణజీత్ కూ కట్టబడింది. మనకు ప్రత్యక్షంగా తెలిసినంతవరకూ ఇంగ్లం లో రష్యా ప్రమేయం కనబడదు. కాదంటే రష్యా ఈ తిరుగుబాట్లకు ఒక చిరునవ్వు నవ్వుకొం దేమో. ఏతవతో, ఈ పాశ్చాత్యవిమర్శకుల తత్వము, అవివాహిత భూతద్దయుల రోగనిదాన పద్ధతికి సరితూగుతోందని తేలుతుంది. ఇద్దరూ రోగానికి "దయ్యమా," "గాలో" కారణం అని ఇట్టే చెప్పేసి, రోగిని కదిలిపెట్టి ఆ దయ్య మేదా అన్న జబ్బాడలో పడిపోతున్నారు. పాశ్చాత్యవిమర్శకులలో పెక్కుమంది ఈ యవార్తసత్యాలను గమనించటం లేదు.

ప్రపంచయుద్ధంలోనుంచి ఆసియా బయటపడే టప్పటికి, అక్కడ చాలామంది జరుల జీవిత పరిస్థితులు యుద్ధాత్మకంగా ఉన్నా చాలా చితికి పోయి దుర్భరమైపోయాయి. యుద్ధాత్మకమే ఆసియాఖండంలో జనసామాన్యారికి బ్రతుకు నిలుపుకోవడానికి చాలీచాలకుండా ఉండే పరి స్థితులు. అట్లాంటిది యుద్ధానంతరము అంతకన్నా కూడా చితికిపోయిన దుస్థితి ఏర్పడింది. తిరు వాత యుద్ధాత్మకంగా ఉన్న యుద్ధానంతరం నాటికి స్వతంత్రజాతీయ భావాలు దేశీయులలో చాలా గాఢంగా పాతుకొనిపోయి గోచయోద్య మాలు బలీయం అయేటప్పటికీ, ఇండోనేషియా, బర్మీం లాంటి ప్రదేశాలలో, జపానవారి ఓటమి, స్వతంత్ర ప్రభుత్వస్థాపనలకు అవకాశం ఇచ్చింది. ఆసియాలో తూర్పు దక్షిణ భాగాల లోని చలన సదేశాలలో స్వతంత్ర సంపాదనకై దృఢమైన ప్రయత్నాలు ప్రబ ణాయి. ఆసియాకమ్యూనిస్టులు ఈజాతీయోద్య మాలకు చేసేదువాదోడుగా నిలిచి, కార్మిక, కర్షక జనాభాలకు అండగా నిలవటంతో, తమ పక్షాన్ని ప్రబలంచేసికోగల్గారు. రష్యాకు అను బంధంగా తమ దేశాలను నడపాలనే వాంఛను వారు ప్రకాశనం కానియకుండా వెనుకకు నెట్టి ఉంచగలిగారు. ఒక్క ఇండోనేషియా, బర్మీలలో, జాతీయప్రభుత్వాలపై తిరుగుబాటు చేసిన చోట తప్ప, కమ్యూనిస్టులు తదితర ఆసియా దేశాల జాతీయోద్యమాల ఆశయా లలో పాల్గొంటూ బలీయమైన స్థానం లో ఉన్నారు. సామ్రాజ్యదేశాలు, యుద్ధంలో పరాజితాలయి తమ చితికిపోయి ఆర్థికంగా వల సలమీద ఆధారపడవలసివచ్చిన సమయానికే, సరిగ్గా, వల స దేశాల స్వాతంత్ర్యోభిలాషను, బలీయమైన స్వాతంత్ర్య ఉద్యమాలకు ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. ఈ ఉద్యమాలను అణచేందుకు, కావ లసిన మిలిటరీలు పెట్టే స్థితిలోగాని, తది తర ఆర్థికవ్యయాలకు తట్టుకోగల స్థితిలోగాని వాళ్లు లేకపోయారు. ఒక్క బ్రిటిష్ కార్మిక ప్రభుత్వమాత్రం, ఆర్థికప్రభావం తగినంత మిగులుకొనే పద్ధతిలో, రాజకీయస్వారిం త్ర్యాన్ని భారతీయులకు వదిలి చాలా జ్ఞాన యంతంగా ప్రసరించింది. అట్లా, ఇండోయా, పాకిస్తాన్, బర్మీలు, తరతమ భేదాలతో రాజకీయస్వాతంత్ర్యం పొందగలిగాయి. కాని ఆర్థికంగా పుష్టివంతమయిన "సారావలోమాత్రం రాజకీయోద్యమం లేనికారణంవల్ల, బ్రిటిష్ ధర్మ కర్తృత్వాధికారమాత్రంలో ఉన్న శక్తిను, సంపూర్ణంగా వలసరాజ్యంగా మార్చివేయ బడింది. మలయాలో "జాతీయత" సమస్య చైతీ, మలయాల సంఖ్యాప్రాబల్యాల సరిసమా నంగా ఉండటంవల్ల, చైనావిరోధులయిన మలయా రాజకంశాలు బ్రిటిష్ వారిలో కలిసి పన్నాగంపన్ని బ్రిటిష్ వారి అధీనంలోకి ఉం చేందుకు చేసే ప్రయత్నాలతో, మరింత కష్టమై ఉన్నాయి.

సామ్రాజ్యవాదదేశమని అనిపించుకొంటూని తక్కినవారెవరికన్నా కూడా, అమెరికా నుకే అయిష్టత ఎక్కువ. సామ్రాజ్యవాదమంటే సరా సరి దేశాల గట్టలను స్వాధీనంచేసుకొంటుమాత్రమే అని వీరి ఊహ. తల్పప్రాచారంలో, అమెరికా అంతకుముందుంచి యూరప్ దేశాలు, పర దేశాల భూమిని ఆక్రమించుకోవాలని నూత్రమే "సామ్రాజ్యకత్వం" అన్న పేరు ఆమెరికనులు ఇచ్చుకొంటున్నారు. కాని ద్వితీయప్రపంచసంగ్రామానంతరం, అమె రికా ఆర్థికంగా సామ్రాజ్యకత్వం అవలంబించిం దనేందుకు ఎట్టి సంశయమూ లేదు. అనేకదేశాలలో, అమెరికా వ్యాపారం, నిరాశూటంగా జరిగిపోవటానికి కారణం, ఇంగ్లాండు మొదలైన తక్కిన దేశాల పరిశ్రమలు యుద్ధంలో దెబ్బ తిన్న కాలంలో, నిర్మిబంధంగా అందరూ వ్యాపారం చేయాలని ముత్రీకరించటమే. కాని ఫలిత్వన్నమాత్రం, అమెరికావలసరాజ్య కాగ ణంగా యుద్ధంలో పొందిన నష్టాలకు పరిహారం అందుకొనేలోపలే, అమెరికావ్యాపారస్తులకు తక్కినవారికి చేసే ప్రత్యేకసౌకర్యాలు ఇచ్చి, అవసరమవులన్నీ అమెరికానుంచి కొనుక్కొ నలసిన నిర్బంధం ఏర్పడింది.

ఆసియాలో అమెరికా అవలంబిస్తున్న విధా నంతే, ఆర్థికంగా సామ్రాజ్యవాదకన్నా కూడా, తృతీయప్రపంచసంగ్రామభీతి అనే భావమే, ఎక్కువ ప్రభావం కల్పించుకొంది. "అమెరికా అగ్రనాయకులు ప్రతిదేశంలోని ప్రతిస్థానాన్ని, ప్రతివిషయాన్ని, సంఘటనలనే సమాజమానదృష్టితో కాకుండా, "యుద్ధ

సామ్రాజ్యంగా, పశ్చిమయూరప్ రాజ్యా లకు వచ్చిన ఇబ్బందులు అమెరికాకు రాలేదు. కారణం ప్రపంచయుద్ధంలో, అమెరికా, యుద్ధాత్మకంగా ఉన్నా, బలీయమూ, ధనిక మూ గా బయల్పడగలిగింది. అయితే యుద్ధాత్మక ప్రారంభించిన విధానంలో ఆర్థికంగా ప్రపంచ వ్యాప్తి చేరింది ప్రత్యేకంగా ఆసి యాలోగా కల సల సా స్పష్టం మ కొనే కార్యకలాపంలో, అమెరికా కూడా చాలా బాగాపాదపడినట్లుంది. యుద్ధకాలంలో, ఆసియాదేశాల ఆర్థిక రాజకీయ అశతాయు పరిపూర్ణంగా అనగావనచేసుకొన్న అగ్రవా యులు ముగ్ధుడనీ పలికవారు యుద్ధాత్మక, విల్లీ, వాల్లీలు, మొదటి ఇద్దరు అప్పుడు లేరు. యుద్ధ వ్యక్తి దేశవ్యవహారాలలో ప్రభావం ఇప్పుడు ఎక్కువగా ఉంది.

యుద్ధాత్మకమని ముఖ్యంగా గ్రహిం గుండు విషయాలలో తేలుతుంది. ప్రస్తుత, పెద్దరాజ్యంగా భ్రమకొల్పించి, అగ్రరాజ్యాలు ఎసింటిలోనూ చేర్చాడు. భారతదేశంవిష యంలో, తెరచినక చర్చిలోనూ అనేకసంధం భాలు పడ్డాయి. అమెరికావిధానాలపై, యుద్ధాత్మకాలకున్న ప్రభావం వలననే తేలుతోటి, అసమంధసప్రతాల తకం అంత రించింది. ఫలిత్వన్నకు స్వాతంత్ర్యం ఇయ్యటం జరిగింది. జపాను విషయంలో ప్రజా స్వామ్యప్రజాధికమ అరంభంలో ఉద్దేశించటం జరిగింది. కాని యుద్ధాత్మక చనిపోయినప్పటి నుంచి, వాషింగ్టన్ లో, మిలిటరీఅభిజ్ఞుల యొక్క, వ్యాపారస్వాములయొక్క, ప్రభావం పెచ్చుపెరిగిపోయింది.

"సామ్రాజ్యవాదదేశమని అనిపించుకొంటూని తక్కినవారెవరికన్నా కూడా, అమెరికా నుకే అయిష్టత ఎక్కువ. సామ్రాజ్యవాదమంటే సరా సరి దేశాల గట్టలను స్వాధీనంచేసుకొంటుమాత్రమే అని వీరి ఊహ. తల్పప్రాచారంలో, అమెరికా అంతకుముందుంచి యూరప్ దేశాలు, పర దేశాల భూమిని ఆక్రమించుకోవాలని నూత్రమే "సామ్రాజ్యకత్వం" అన్న పేరు ఆమెరికనులు ఇచ్చుకొంటున్నారు. కాని ద్వితీయప్రపంచసంగ్రామానంతరం, అమె రికా ఆర్థికంగా సామ్రాజ్యకత్వం అవలంబించిం దనేందుకు ఎట్టి సంశయమూ లేదు. అనేకదేశాలలో, అమెరికా వ్యాపారం, నిరాశూటంగా జరిగిపోవటానికి కారణం, ఇంగ్లాండు మొదలైన తక్కిన దేశాల పరిశ్రమలు యుద్ధంలో దెబ్బ తిన్న కాలంలో, నిర్మిబంధంగా అందరూ వ్యాపారం చేయాలని ముత్రీకరించటమే. కాని ఫలిత్వన్నమాత్రం, అమెరికావలసరాజ్య కాగ ణంగా యుద్ధంలో పొందిన నష్టాలకు పరిహారం అందుకొనేలోపలే, అమెరికావ్యాపారస్తులకు తక్కినవారికి చేసే ప్రత్యేకసౌకర్యాలు ఇచ్చి, అవసరమవులన్నీ అమెరికానుంచి కొనుక్కొ నలసిన నిర్బంధం ఏర్పడింది.

ఆసియాలో అమెరికా అవలంబిస్తున్న విధా నంతే, ఆర్థికంగా సామ్రాజ్యవాదకన్నా కూడా, తృతీయప్రపంచసంగ్రామభీతి అనే భావమే, ఎక్కువ ప్రభావం కల్పించుకొంది. "అమెరికా అగ్రనాయకులు ప్రతిదేశంలోని ప్రతిస్థానాన్ని, ప్రతివిషయాన్ని, సంఘటనలనే సమాజమానదృష్టితో కాకుండా, "యుద్ధ

ప్రభావం దృష్టితోనే అనగావనచేసుకొంటు న్నాని.

ఇప్పటికీ సోవియట్ చర్యలు - అమెరికా ప్రతికూలచర్యలు లేదా, (అమెరికా చర్యలు - సోవియట్ ప్రతికూలచర్యలు) సంఖ్య దీర్ఘంగా పెరిగిపోయి క్షిప్రమై, తి పెక్కుమీద దృష్టాలో అన్న విషయంలో అనేకఅపోహలతో మితిమై పోయింది. మార్ప్రాచ్యంలోమాత్రం అమెరికా సేనానాయకులు, సాకాదరాధిపతులు, వీళ్ల చర్యలే, సోవియటును ప్రతికూలచర్యలకు ప్రేరేపించాయి అనిమాత్రం నిస్సందేహంగా చెప్పవచ్చు.

తృతీయ ప్రపంచసంగ్రామ సన్నాహ ప్రయత్నాలకు, ("సోవియట్ విస్తరణ" అన్న పేరుతో) పెక్కువైదేవీకవనాన్నంతను కొబ్బరి ప్రసరించటంలో, ఆసియా అమె రికాల సంబంధాలు చాలామీదుకు తారుమార్ పోయాయి. ఆంగ్లాంలో అమెరికా ప్రతి హాటా "అవదయాలు" స్వీకరించవలసివచ్చింది. వివిధదేశాలలో, "నిరపాయతైన మిత్రు" లను కొంటూ, కేసెలో పటకుబడిలేని పక్షం వంట బడిపోకు గానాగింది. ఉదాహరణకు, చైనాలో అంతరింగికయుద్ధం సమాప్తమేమందుకు అమె రికా 1946 లో తమ జనరల్ మార్షల్ డ్వారా మిగ్గరత్వస్థానిక ప్రయత్నించింది. ప్రాచ్య ఖండంలో అమెరికా పాల్గొన్న ముఖ్యమైత్తం ఇదే అని చెప్పవచ్చును. వాంటి, సమాధానాల కోసం, జనరల్ మార్షల్ చాలా గాఢంగా కృషి చేసినప్పటికీ కూడా, అమెరికా విమానాలు, ాకలు, కూమింగ్ బాంగ్ పై న్యాలకు చేర్చి కమ్యూనిస్టుల నోడించిన సానాలో కూమింగ్ బాంగ్ వారి చేతుల్లో కనబడేటప్పటికీ, అమె రికా నిష్పాక్షికమనాన్ని వైసియులు అనుమా నింపక తప్పలేదు. యు. య్. ఆర్. ఆర్. ఎ. తరఫున సహాయం చేయటంతో అమెరికా అధీనంలో ఉండి, కూమింగ్ బాంగ్ లో ఉన్న ప్రాంతాలకే పోతున్నట్లుంది. దానితో "సోవి యట్ - విరోధి అయిన కూమింగ్ బాంగ్ పక్షా నికి అమెరికా సహాయం చేసే తీరు తుంది కనుక, చైనా కమ్యూనిస్టు లతో రాంకుగుర్చుకోవక్కరలేదనీ

కూమింగ్ బాంగ్ బిట్టబిగిసిపోయింది. తన మధ్య వర్తిత్వం విఫలమయ్యారక కూడా, అయిష్టత తోనే, అమెరికా కూమింగ్ బాంగ్ కు సహాయం చేస్తూవచ్చింది. ఆ సంధి, మల్లిపోయి, అసమర్థ మయి, పాతపదకుల్లో ఉండనీ, దానివల నై నాకుగాని, అమెరికావ్యాపారానికిగాని దమ్మిడి ఎత్తుప్రయోజనం లేదనీ, తమ సరఫరా చేసిన ఆయుధాలు కమ్యూనిస్టులమీద సరిగ్గా ప్రయోగించే తేలివికూడా, కూమింగ్ బాంగ్ కు సహాయంచేస్తూవచ్చింది. జావనదీపీయిన

కూమింగ్ బాంగ్ లో కొంత జీవంపో ద్దామని, "కమ్యూనిస్టు విస్తరణ"కు కొంత అడ్డుతిడిక నైల పెద్దామని ప్రయత్నించేటప్పటికీ, "చైనా అంతరింగికవ్యవహారాల్లో అమెరికాజోకత్వం" అంటూ అల్లరి బయలుదేరింది. ఈవిధంగా కూమింగ్ బాంగ్ కు అమెరికా నిలవటంలో, సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యం తెచ్చుకొని జీవితాత్మ బాగుచేసుకుండా మునుకొనే చైనావారని ప్రాథ మికవాంఛకే, అమెరికా అభ్యంతరంగా నిలచిన దయింది. ఇప్పుడో, గతనాలుగేళ్లుగా కూమింగ్ బాంగ్ కు సహాయం చేసేఉండటంవల్ల, మార్ బూటింగ్ నుకూడా "టిబెట్" లాగా చేద్దామన్న ఆశపెట్టుకొనేందుకుకూడా అమెరికాకు ఆస్కారంలేకుండా పోయింది.

ఆసియాఖండంలో, ప్రజల భావప్రవాహానికి ఎదురునిలవటంలో గల అపాయాన్ని చైనా కమ్యూనిస్టువిజయాలతో అమెరికా గ్రహించి

(17 వ పేజీ చూడండి)

40 సం. అ నుంచి జగత్ప్రఖ్యాతిచెందిన
 గ్యారంటీ మందులను వాడినచో త్వరలో రోగవిముక్తులగుదురు. డాక్టర్ రత్నం సన్స్
 Sex-specialists, మలకపేట రిడ్డింగ్స్, హైదరాబాదు.
 Correspond in any Language; Strictly Confidential.

‘వనస్పతిపరిశోధక ప్రణాళిక సంఘం’ వారు, వనస్పతి మానవ దేహాతత్వానికి అపాయకరం కాదు అని ‘నేతి’ సూత్రం నాయించారు. సంఘంవారు దూరాలోచన చేసి ఈ అభిప్రాయ మిచ్చారు.

“నాలుగు పరిశోధక కేంద్రాలలో మూడు కాలకు చెందిన ఎలుకపై వివిధ ఆహార ప్రయోగాలను సాగించారు. పచ్చి వేరుశనగనూనె, మేలివేరుశనగనూనె, 87 41° ల మధ్య కరక తత్వం గల వనస్పతి తీసిని ఆహారంగా ఇచ్చి చూచి ఎలుకలను పరీక్షించారు. ఈ ప్రయోగాల ఫలితంగా, పచ్చి వేరుశనగనూనె, మేలివేరుశనగనూనె కన్న, వనస్పతికన్న పచ్చి దుర్బజాలు ఎక్కువ వీని తీసిని తేలింది.”

కొద్దికాలంపాటు, తీసి కాలంపాటు అనాథ శిశువుల జాలయంలోని శిశువులపై వనస్పతి ప్రయోగాలు చేసి చూసి సంఘంవారు ఈ క్రింది నిరూపణకు వచ్చారు.

“87° వేడిదగ్గర కరక తత్వం ఉన్న ‘వనస్పతిని’, నాలుకేంద్రాలలో మునుష్యులకు ఆహారంతో ఇచ్చి చూస్తూ వచ్చిన ప్రయోగాలను బట్టి, పచ్చి వేరుశనగనూనెతో పోల్చి చూస్తే, ‘వనస్పతి’ తినటంవల్ల మునుష్యులకు ఎక్కువ చెడును కలిగేదేమీ అంత తదని తేలింది.”

ఈ నిరూపణలు తేలక, సంఘంవారు, వివిధ ప్రయోగాలను, మేదోవృద్ధి పదార్థాలను, ఎలుకలకు ఆహారంతో పెట్టి ప్రయోగాలు చేసి చూడటం, అవసరమని అభిప్రాయపడ్డారు. వివిధ తైలాలను, ఘృతపదార్థాలను, అనేక రకాల తిండిపదార్థాలతో జోడించి ఇస్తూ ప్రయోగాలు చేసినందువల్ల, ఒక్కొక్క ప్రయోగంలోని లక్షణాలను వరుసవారిగా చూసుకొంటే తేలిక, ఉమ్మడిగా ఇదమిడ్డిమని నిర్ణయాలకు రావటానికి వీలులేదని గ్రహించారు. అందుకని సంఘంవారు, ప్రయోగాలలో, ఏదో ఆహారాలతో ఈ నూనెలను, కలిపి పరీక్షిస్తూ వచ్చింది, ఆ ప్రయోగాల వివరాలన్నిటినీ “ఆర్ ఇండియా ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ హైజిన్ అండ్ పబ్లిక్ హెల్త్” వారికి పరిపూర్ణంగా నివేదించాలని నూచించారు. కలకత్తాలోని ఈ ఇన్స్టిట్యూట్ వారు, ప్రయోగాలవారిగా ఈ ఫలితాలన్నిటినీ వర్గీకరించి 1950 మార్చి 31 నాటికి ఫలితాలను విపులంగా ప్రకటించగలగా లని నూచించారు.

హరిజన్ పత్రికలో వనస్పతివిషయం ఇలా వ్రాసిఉంది.

“దేశీయమాన్ని అభివృద్ధిపెట్టుమని అనే భారతప్రభుత్వంవారిపై, ఇంతకన్నా విస్తృతమైన బాధ్యత ఉన్నది. ‘వనస్పతి,’ మానవ దేహాతత్వానికి చెడు చెయ్యదు అని అన్నంత మాత్రంతో చాలదు. వంటలలో నేయి, కాక

మా డిల్లీలేఖ:

వనస్పతి

ప్రయోగల వూరిన అక్రమించుటానికి ‘వనస్పతి’ తీసిని తీసుకువెళ్లి ఉన్నది. భారతీయుల తిండిలో, భారతీయులలో అధిక సంఖ్యాకులు కాకా మాత్రం ఉండటం కారణంగా, దేశానికి తీసినిచ్చే పదార్థము ఎక్కువగా ‘నేయి’ మాత్రమే. కాబట్టి వన్నెకాచిన ‘నెయ్యి’ ఇచ్చేంత తక్కువ తీసి, మేదోవృద్ధి, ‘వనస్పతి’ కూడా కల్పించగలవా లేదా అనేదే ముఖ్యప్రశ్న. అసలు గిమ్మెత్తు ఏమిటంటే ఈ వనస్పతి కంపెనీల ద్వారానే సాపకులూకూడా, తమ ఇళ్లలో వాడుకకుమాత్రం, ఎక్కువ డబ్బుపెట్టి వన్నెకాచిన ‘నెయ్యి’, కొనే వాడుకొంటారుతప్పూ ఇంత ‘మహామంచి’ అని తాము డబ్బా కొట్టున్న వనస్పతిని వాడరు.

వనస్పతికంపెనీలవారు, వనస్పతిపరిశ్రమ తరఫున, ‘వనస్పతి భుజించేవారికి’ అన్న శీర్షికతో ఒక కరపత్రాన్ని అచ్చు వేసి తమ ఏజంట్లద్వారా భారతదేశమంతటా కరపత్రాలు పంచిపెడుతున్నారు. ఇది భారతీయభాష లన్నిటిలోనూ ప్రకటిత మవుతుంది. చిల్లర దుకాణదారులంతా, ఈ కాగితాలమీద తమ కాతాదార్లచేత సంతకాలు పెట్టించి, తమ అధికారులకు పంపవలసిందని పరిశ్రమదారుల నూచన. ఈ పత్రంప్రకారం, ప్రజలంతా, ‘వనస్పతి’ నిజంగా ఒక వరంగా తమకు లభించిందని, ఈ పరిశ్రమను ప్రభుత్వం ప్రోత్సహించాల్సిందని, భారతప్రభుత్వానికి విన్నపం చేసినవారవుతారు.

“ప్రజలంతా కోరుతున్నారకాబట్టి, ఈ పరిశ్రమకు ప్రోత్సహించి, ఇప్పటిమాదిరిగానే సాగిపోయేందుకు అవకాశ మివ్వవలసిందని,” అప్పుడు ప్రభుత్వమీద వత్తిడి తెచ్చేందుకు అవకాశంకూడా లభిస్తుంది.

కాని దీనిలో గ్రహించవలసింది ప్రాథమికంగా వైతికమాత్రమని నేను మొదటిసారి చెబుతున్నా ఉన్నాను. “నాణ్యత” అని చెప్పి ఎవరైనా వనస్పతి వాడేవారంటే తప్పకుండా వాడవచ్చును. అయితే, అదిమాత్రం నేతితో కల్పి కలిసేందుకు వీలులేకుండా, సరి అయిన తయారీ ఏమిటో విపులంగా తెలియబరచుతున్నది ఉండాలి. నూనెలనుంచి తీసిన

ఈ కుండ నెయ్యిని, వన్నెకాచిన నేయి అని గ్రహింపచేసి, ప్రతివాళ్లపైనా మద్దేందుకు మాత్రం వీలులేకుండా చేయాలి ఈ కల్పిని గూఢమూపటమే కల్పినెయ్యి అమ్మకంకూడా చేయాలనే మూఢ్యం. కాని దానిమీద వృద్ధిగాని దానికి జబాబు గాని కనపడటంలేదు. అందుకని విగతిన సమస్యఅల్లా, ‘వనస్పతి’ నల్ల ప్రజలకు సరిఅయిన తిండివుట్టి కలుగుతుండా అనేదే!

ఇంకో చిక్క కూడా అలోచించవలసివేసి ఉన్నది. వన్నెకాచిన నెయ్యి, గానుగనూనెలు, భారతదేశపు పల్లెలలో కుటీరపరిశ్రమలుగా వృద్ధి పొందుతున్నాయి. కొట్లకొలది పల్లెటిప్రజలకు జీవనాధారంగా ఉన్నాయి. పల్లెలలో కుటుంబాలన్నీ క్యవసాయంతోపాటుగానే పాలు, వెన్న, నెయ్యి, అమ్మకొట్టం జీవనవృత్తిగా చేసుకొన్నాయి. గొడ్లపాడిలో, తీసిన పాలలో సగం మాత్రమే ‘పాలు’గా అమ్మకం అవుతాయి. తక్కిన పాలన్నీ మజ్జిగ, నెయ్యి తయారుచేసేందుకే ఉపయోగపడతాయి. ఉష్ణదేశాలలో మేదోకృత్తులను, భద్రపరచటానికి, వన్నెచిలిక నెయ్యిగా కరగపెట్టుకొట్టం ఒకటే విగతిన విధానం. అది గాక పల్లెలో తీసిన పాలు, పాలుగా అమ్మకొట్టానికి పెద్ద పెట్టున అవకాశాలు ఉండవు. అందుకని జీవనభృత్తికి వన్నె, నెయ్యి, తయారీ వృత్తిగా పెట్టుకోవలసివస్తుంది. పాడితో పచ్చిన ఆదాయము, “పంట”కు కల్సుకొంటేనే తప్ప కర్షకునికి ఏదాదిపాడుగునా భృత్తి గడవదు.

కాబట్టి మూడు విషయాలు స్పష్టమౌతున్నాయి. పశుసంరక్షణ వృద్ధిపొందాలంటే, నెయ్యివాడుక ఎక్కువౌతేనే, పశువుల మీద క్యవసాయకుని దృష్టి కేంద్రితమౌతుంది. పాలలోని మేదోకృత్తులను భద్రపరచటానికి నెయ్యిగా మార్చటం ఒకటే దివ్యవిధానం. మూడవది “నెయ్యి” అమ్మకంవల్ల క్యవసాయకునికి నాలుసరి జీవితపు ఖర్చులు భరించుకొనేందుకు వీలుఅవుతుంది.

గత గురువారం కేంద్రపార్లమెంటులో ఒక సభ్యుడు, సింకోనాపంట ఎకరాలసంఖ్య తగ్గించకూడదని, అల్లా చేస్తే చాలామంది మాలివాళ్ల

జీవితం పడిపోతుందని ప్రతిపాదించాడు. భారత ప్రభుత్వఉద్యోగుల సంఖ్య తగ్గించటానికి కూడా ఇలాంటి నాదాలే అభ్యంతరమయ్యాయి. వనస్పతిపరిశ్రమవల్ల, పల్లెలలో, కొట్టానకొట్టా ప్రజల నూనెగానుగల వృత్తులూ, గొల్లవృత్తులూ, దొబ్బిలింటాయనికూడా గ్రహించాలి. “పల్లెటి సౌభాగ్యం” గూర్చి ఇంతగా ‘అటమటించే’ కాంగ్రెసుప్రభుత్వము, పల్లెటికరకునిపై ఈమాత్రం దయగలిగిఉండటం అవసరం. అతనికి పెట్టే తిండిచటంలో ప్రభుత్వంకూడా భాగస్వామి కాకూడదు.

“వనస్పతి” వన్నెకాచిన నేతికి అనురాగు. అది తేలివోట్ల తేని లోటు తీగుస్తుందని మరొక వాదము. 1947 లో ఇండియా ప్రభుత్వ మార్కెటింగ్ నివేషికలో, రాష్ట్రాలలో నేతి ఉత్పత్తి, ఒక్కొక్క మనిషి తీసే నెయ్యి, లెక్కలు వేశారు.

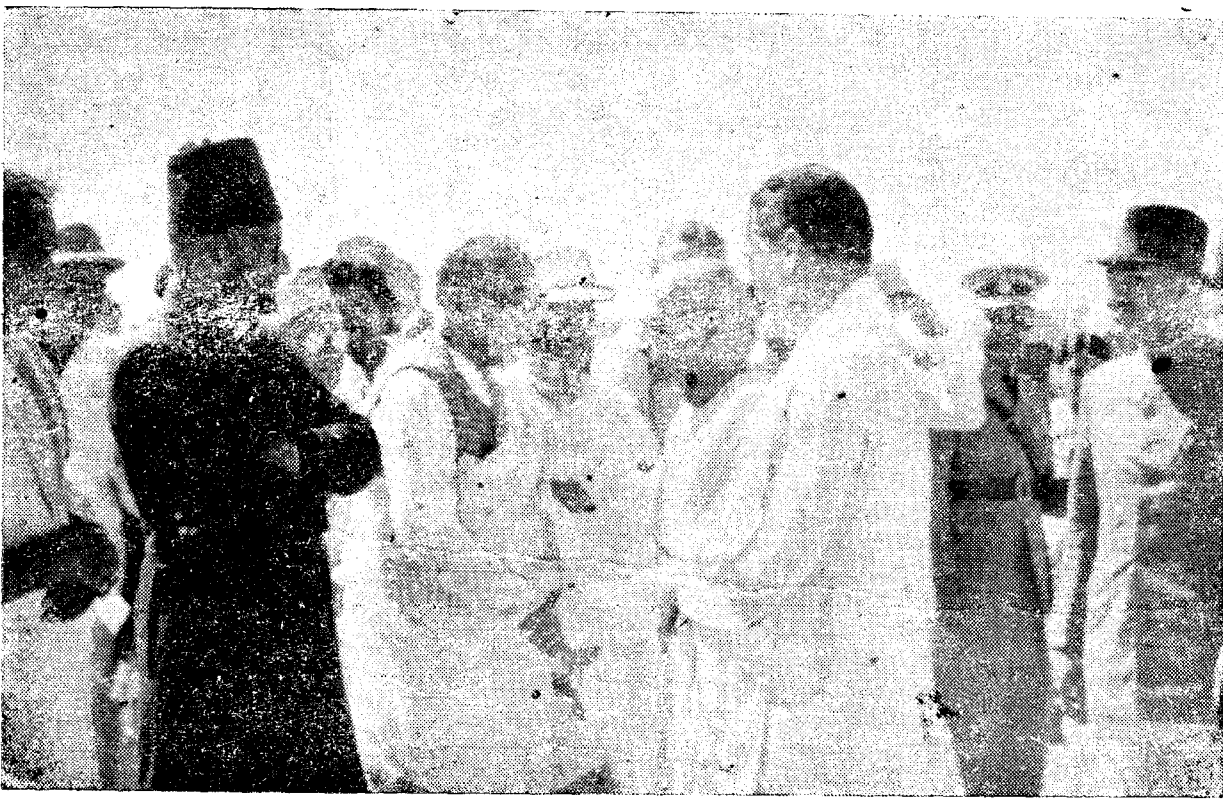
రాష్ట్రము	ఉత్పత్తి (ఒక చదరపు ఏకానికి తింటూన్న మునుగులు)	నెయ్యి శేరు
అస్సాం	0.8	0.1
బెంగాల్	7.3	0.5
బీహార్	10.8	0.3
బొంబాయి	6.7	0.1
సి. పి.	4.7	0.3
మద్రాసు	10.8	0.5
ఒరిస్సా	3.0	0.5
పంజాబు	22.3	8.0
యు. పి.	18.3	1.3

పంజాబు, యు. పి. లలో నెయ్యి తినటం ఎక్కువ. తక్కువవోట్ల, ఎక్కువమంది ప్రజా నీకం నేతికి బదులు తక్కిన నూనెలను వాడుకూ వచ్చారు. వనస్పతిఅవసరం లేకపోయింది. ఈనాడు షాషకృతు తప్ప వీళ్లకు “వనస్పతి” అక్కరలేదు. కాబట్టి ఈ విషయం నిరూపణ చేయవలసిన “గాంధేయులు” పల్లెటి ప్రజల ఆరోగ్యంవిషయం అలోచించి తుదినిర్ణయం చేయవలసిఉంటుంది.

* * * పార్లమెంటుసభలో ఒకసభ్యునికి జవాబు చెప్తూ, శ్రీ జయరాందాస్ దౌలత్ రాంగారు “వేరుశనెనగ పిండి మంచి రకంగా ఉంటే, గోధుమ పిండి లో నూటికి ఐదుపాళ్లు కలపవచ్చునని జవాబు చెప్పారు. ప్రస్తుతం వాడుకూన్న రీతిలో, పాలాలకు ఎరువుగా వాడేందుకు వేరుశనెనగ పిండి శ్రేష్టం కాదంటూ, వేరేప్రశ్నకు మంత్రి గారు జవాబు చెప్పారు.

ఈ వేరుశనెనగపిండి శ్రేష్టమయిన దేదో కానిదేదో నిర్ణయించే దెవరు. తీరా అది గోధుమ పిండిలో కలిపి, రేషనులో పంచిపెట్టాక మాటికి అయిదుపాళ్లు మాత్రమే ఉందని హామీ ఇయ్యగలవా నెవ్వరు? ఎరువులకు వాడే పిండిని ఆహారంలో నిర్బంధంగా కల్పించేసి, ఎరువులకు వేరే ఫ్యాక్టరీలకు పెద్దఖర్చులు ప్రభుత్వం పెట్టటం ఎందుకు. ఆహారంలో ఈ కల్పిలు ప్రవేశపెట్టేందుకు, పారిశ్రామికల తేరవనుక భాగవతిం కనబడుతున్నా ఉంది. అసలు “కల్పి” అన్న మాట కున్న మచ్చనే గూఢమూపేందుకే వీరు ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఇలాంటి బుర్రాదేశ భక్తుల మాయలో ప్రభుత్వం పడేందుకు ఎందుకని ఒప్పుకొంటూండా అనేదే తీరిన సమస్య.

ఉత్తమ వైవమతగ్రంథము
పండితారాధ్యచరిత్ర
వెల రు. 5/-
(ప్రొకింగు. పోస్టేజి రు. 1-4-0)
మేనేజరు, ఆంధ్రగ్రంథమాల
మద్రాసు.

వన్నెపట్నానికి గవర్నరు జనరల్ రాక : విమానాశ్రయంవద్ద గవర్నర్ దంపతులు, ప్రధాని శ్రీ నరసింహారాజు ప్రభుత్వం గవర్నర్ జనరల్ కు స్వాగతం చెప్పారు. స్వాగతమివ్వడానికివచ్చిన శ్రీ ప్రకాశంపంతులుగార్ని రాజగోపాలాచారిగారు పరామర్శిస్తున్నారు.

కమ్యూనిస్టువిధానం మారాలి

[“వామపక్షవిప్లవవాదులకంక విప్లవానికి అధికసంఖ్య కలుగజేసేవారు లేరు. వారి తీవ్రవాదంకంటే అవివేకం ఉండజాలదు.”—లెనిన్.]

గతవారంవరకు కమ్యూనిస్టుపార్టీ రెండవ సమావేశంలో పి. సి. జోషిపార్టీ రెండవ వాయుదే, అంతరంగికంగా ‘సెప్టెంబరు ప్రభుత్వం’ జండాబాదో అని అంటున్న విధానాన్ని, ‘సంస్కారవాదాన్ని’ ఖండించి ‘సెప్టెంబరు ప్రభుత్వం’ ముగ్ధా బావో అనే విప్లవవాదాన్ని, విధానాన్ని నిర్వచించాడు.

గత ఆయిదుసంవత్సరాల పార్టీ విధానాన్ని తీవ్రాతితీవ్రంగా, ‘మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు’ మాత్రాల ప్రకారం విమర్శించి, కొత్తగా ఏర్పరచిన ఈ విప్లవవిధానంకూడా యథార్థపరిస్థితులను సరిగా గ్రహించి, సమీక్ష చేసిన స్వీకృతవిధానం కాకపోయిందని, ఈ రెండేళ్ల పార్టీ చరిత్రే గుఱువుచేస్తోంది.

మనదేశంలో పరిస్థితులు విప్లవానికి కనుకూలంగా ఉన్నాయని, కాబట్టి ప్రజలు విప్లవ విధానాలను అవలంబించాలని అన్న కమ్యూనిస్టు ఆదేశం, నిర్ణయం విప్లవఆవేశకృతమే, సమయాన్ని నిశ్చితంచేసి, పరిస్థితులకు విరుద్ధంగా ఉండి, అనవసర, నిష్ఫలరక్తపాతానికి దారితీసిందని.

“విప్లవాలన్నీ, ముఖ్యంగా 20 వ శతాబ్దంలో జరిగిన మాడు రహస్యవిప్లవాలు దృఢపరచినట్టి విప్లవసూత్రం- మూలసూత్రం ఇది: సిద్ధిప్రజలు పూర్వంలోకంటే ఇక జీవించటం అపారమిని గ్రహించి, మార్పులను కోరటంమాత్రమే విప్లవానికి చాలదు. ప్రజలను సిద్ధించి, పరిపాలించే స్వార్థపరులకు పూర్వంలోకంటే సిద్ధించి పరిపాలించటం అపారమి కావటం విప్లవానికి ముఖ్యం. కిందితరగతులవారు పూర్వవిధానాన్ని కోరవచ్చును, వైద్యులవారు పూర్వవిధానాన్ని కొనసాగించలేనప్పుడు, అప్పుడు మునుకే విప్లవం వెళ్లగలదు. ఈ నిజాన్నే ఇంకోమాటల్లో చెప్పవచ్చు. దేశం యావత్తునూ ముంచేలే ప్రతిపంక్షన (సిద్ధితులకు, సిద్ధించేవారికి, ఉభయులకూ కలిగే ప్రతిపంక్షన -) లేనిదే విప్లవ మహాద్యం. దీన్ని బట్టి విప్లవానికి మొదటివిషయం: కార్మికుల్లో అధికసంఖ్యాకులు (లేదా కనీసం వర్గచేత స్వయంకలిగి, బుద్ధిమతయోగించగలిగినట్టి, రాజకీయ తెలివైన కలిగినట్టి కార్మికుల్లో అధికసంఖ్యాకులు) విప్లవం అవసరమని గ్రహించి, అందుకే తమ జీవితాలను అర్పించుకొని సిద్ధంగా ఉండటం. రెండవ విషయం: పరిపాలనచేసే వర్గాలు ప్రభుత్వ ప్రతిపంక్షనలో చిక్కుకోపోయిఉండాలి. ఇందుకూలంగా ఎంతో మనకబడేవున్న ప్రజలు కూడా రాజకీయంగా పాల్గొని, ప్రభుత్వం ప్రతిపంక్షనకూలంగా దుర్బలమై, దాన్ని త్వరితంగా కూలదోయటానికి విప్లవవాదులకు సాధ్యమౌతుంది. (ఇంతవరకూ నిర్దిష్టంగా ఉన్న సిద్ధిత, శ్రమజీవుల్లో రాజకీయ పోరాటాన్ని పొందించగలిగినవారి సంఖ్య పరులు, వందలుగా వృద్ధికావటం ప్రతినిజవిప్లవానికి లక్షణం)”

—లెనిన్.

ఈ కొలతబట్టి మాస్తే, మన దేశంలో పరిస్థితులు విప్లవానికి కనుకూలంగా లేవని తెలుస్తుంది. కార్మికుల్లో అధికసంఖ్యాకులు విప్లవానికి సిద్ధంగా ఉన్నారనకోటం భ్రాంతి. సమైక్య జరపాలని కమ్యూనిస్టులు కార్మికులను ఎంత రెచ్చగొట్టుకున్నా, ప్రయోజనం ఉండలేదు. లెక్కలు ఈ విషయాన్నే రుజువు చేస్తున్నాయి.

* ఈ 47 లక్షల రోజుల్లో, సుమారు 40 లక్షల రోజులకు యజమానులు సమైక్యం కారణం.

కొన్ని నెలలనుంచి కైల్లోని కమ్యూనిస్టులు ‘ఉపవాస’ విధానాన్ని సర్వత్ర అవలం

శ్రీ సహజానందం

విప్లవాదులు, కైల్ వ్యాసాలు పగలకొట్టి నిర్వంధితులను విడుదల చేయమని, సామంతులను చూపిస్తూ కార్మికులు సమైక్య జరిపి, ప్రభుత్వంలో, యజమాన్వలో పాదుకల్పాలని కమ్యూనిస్టులు బోధిస్తున్నారు. ఈ నెలలో లెక్కలు కూడా చూద్దాం—

సంవత్సరం నష్టమైన పనిరోజులు
1942-45 మధ్య లక్షలు.
ఏడాదికి సగటు 89.5

1946 127
1947-48 147
1948-49 67
1949 (మొదటి 8 నెలలు) 47*

నెల సమైక్యచేసిన కార్మికుల సంఖ్య నష్టమయిన పనిరోజులు.
ఆగస్టు 85,477 6,16,581
సెప్టెంబరు 51,589 4,06,051

కాబట్టి కమ్యూనిస్టుల పురమాటలు ప్రజల కార్మికుల చెవికెక్కులేవు.

కలకత్తాలో కమ్యూనిస్టుల ఆరాచకం వింటూ ఉంటాం. బెంగాలులో పరిస్థితులు కూడా చూద్దాం—

నెల నష్టమైన పనిరోజులు
ఆగస్టు 2.2 లక్షలు.
సెప్టెంబరు 1.6 “

* నష్టమైన పనిరోజుల్లో 100 కి 97 రోజులకు యజమాన్వ సమైక్యత కారణం.

కాబట్టి బెంగాలులోనూ కార్మికులు కమ్యూనిస్టువిధానాల కనుకూలంగా లేరు.

దేశంలోని క్రైస్తవరక్షణసమైక్యలో నష్ట

మైన పనిరోజుల్లో 100 కి 82 రోజులకు యజమాన్వ సమైక్యత కారణం.

బొంబాయి పార్టీ కేంద్ర ఆఫీసునగరం.
ఇటీవల అక్కడ ముస్లిం సిపల్ ఎన్నికలు వాలుసూసాలకు జరిగినయ్యే. ఎన్నిక ఫలితాలు చూద్దాం—

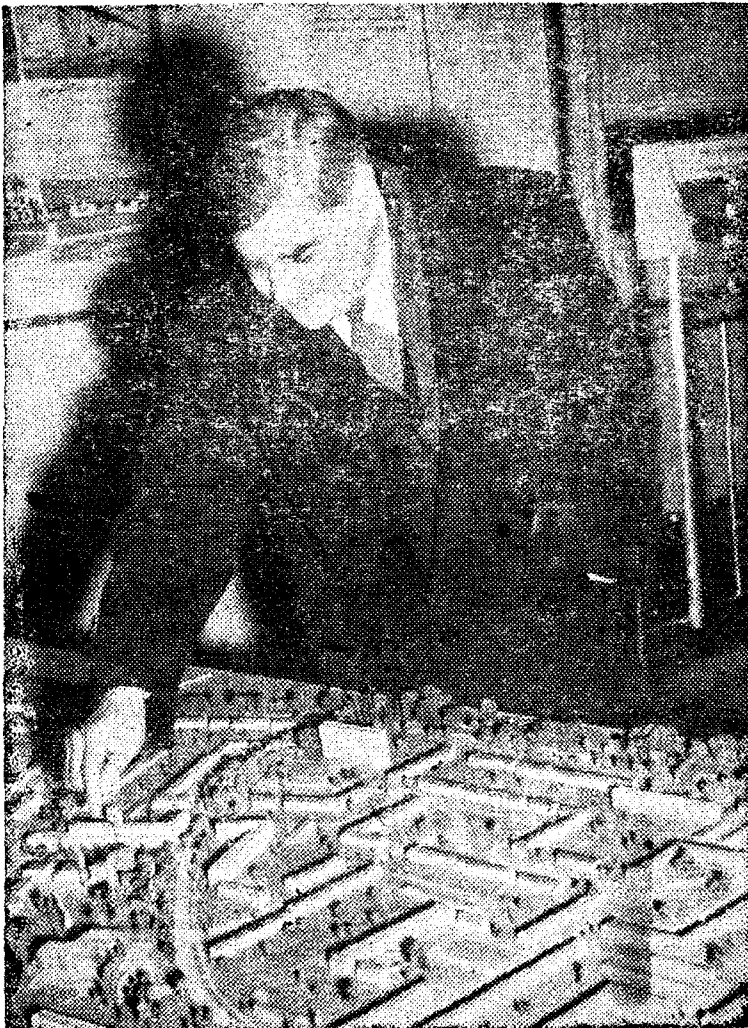
సానం	కాంగ్రెసు	కమ్యూనిస్టు	సోషలిస్టు
1	2578	2046	2808
2	1891	1080	2418
3	2289	1428	2426
4	1709	1898	1788
	8568	5942	9480

ఎన్నికలయిన మొత్తం ఓట్లలో 100 కి 25 మునుకే కమ్యూనిస్టులకు వచ్చినయ్యే. కాంగ్రెసుకు సుమారు 100 కి 86, సోషలిస్టులకు 100 కి 40 వచ్చినయ్యే.

ఈ సందర్భంలో ఒకవిషయం చెప్పాలి. ఈ వాలుసూసాలకు ఇదివరకు కమ్యూనిస్టులే ఎన్నికలయ్యారు. ఇరిగా హాజరుకానందువల్ల మళ్ళీ ఎన్నికలైనయ్యే. అసానాలోనే 100 కి 25 ఓట్లమునుకే కమ్యూనిస్టులకు వచ్చినయ్యే.

ఈ మధ్య ఇదివరకు కమ్యూనిస్టులు కల్పిన పీటమునకాదానికి మళ్ళీ ఎన్నిక జరిగింది. పార్టీ కేంద్రంగా సోషలిస్టుల అధ్యక్షి ఎన్నికలయ్యారు. కాబట్టి తమకు ముఖ్యమంత్రివై బొంబాయిలోనే కార్మికులకు విధానానికి అనుకూలంగా లేదు. దీన్నే ఎన్నికలు గుఱువుచేసివచ్చేయ్యే.

అఖిలభారత కమ్యూనిస్టు సంఘం, పొంబాయి పనివారల సంఘం, గవల పనివారల సంఘం, ప్రైవేటీకృతకార్మికుల సంఘం సమూహ చాలా... నీటి నాయకత్వం సోషలిస్టుపార్టీది. కార్మికుల్లో అధికసంఖ్యాకులు మానంఘంలా

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ ఆరోగ్యశాలామంత్రి డెవోక్ ఇటీవల ఒలింపియా (లండన్, లోగూ) నిర్మాణ ప్రదర్శనకు ప్రారంభోత్సవం చేసిన సందర్భంలో తీసిన ఫోటో.

చేరానని వాతీయ ప్రెస్ యూనియన్ వారు అంటారు. ఏమైనా ఆ త్వరిత సందర్భాలు కాంగ్రెసుపార్టీ, సోషలిస్టుపార్టీ సంఘాల్లోనే ఉన్నాయి.

కార్మికసంఘాల్లో కమ్యూనిస్టుల పలుకుబడి తీరిపోయింది. ఇంకా ఈవిషయాన్ని ముగించి, ఇతర శ్రమజీవుల సంగతి చూద్దాం.

కలకత్తా సమావేశంలో రూడిన్ ఇలా చెప్పాడు:—

“మన దేశం ముఖ్యంగా వర్తనసాయదేశమని, కైతాంకవిప్లవం లేకుండా ప్రతిపంక్షన పరిస్థితులకొదని గ్రహించటం అవసరం.”

పోనీ కైతాంకం కమ్యూనిస్టుల విధానాల నామాదిస్తోందేమా చూద్దాం. దౌర్జన్యయతమైన విప్లవసంగతి వదిలేసి చూద్దాం. ప్రభుత్వ భూమివిధానాలకు ప్రాతిగా వ్యతిరేకమైన కమ్యూనిస్టులు ఇంతవరకు ఎక్కడ ‘బాగోలి’ సత్యగ్రహంమాదిరిగా ప్రైవేటీకృతగ్రహాలను నడపలేదు. అలా సాగినా, సాగలేకపోయినా, అసలూంటే ప్రజాసంఘటనకు తోడ్పడే ప్రయత్నాలకే నా అవకాశాలు లేకుండా చేశారు. చేస్తున్నారు—కమ్యూనిస్టులు.

పోనీ, సంయుక్తరాష్ట్రాల్లో జమీందార్ల విధానాలను నిరసనగా ప్రభుత్వకావాలకు అసమర్థి చూపిస్తూ కైతాంకం ప్రభుత్వనగరాలకు యాత్రచేస్తున్నారు. ఈ ఉద్యమానికి నాయకులు కమ్యూనిస్టులు కాదు. సోషలిస్టులు. కమ్యూనిస్టులను ఈ ఉద్యమంలో చొరనీయూ లేదు సోషలిస్టులు. ఇందుకు కమ్యూనిస్టుల దౌర్జన్యవిధానమే కారణం.

ఇటీవల మన రాష్ట్రంలో జిల్లాబోర్డుఎన్నికలు జరిగినయ్యే. అంతే కైతాంకం అత్యధికంగా ఓట్లగుగా ఉన్న ఎన్నికలు. ఆయితే ప్రజానీకంలో యుక్తవయస్కులందరూ ఈ ఎన్నికల్లో ఓటుహక్కు లేదు. అయినా ఫలితాలు పార్టీల యాబాబాలను చూచాయగానే నా నిగూహిస్తున్నా.

మలబారులో కమ్యూనిస్టుల ప్రాబల్యం కెచ్చు అంటారు. ఇప్పుటి వారి దౌర్జన్య ఉద్యమానికి నాంద అక్కడే. అక్కడే ఎన్నిక ఫలితాలు చూద్దాం.

కమ్యూనిస్టులు 41 స్థానాలకు పోటీచేశారు. మొత్తం 41 స్థానాలకు కలిసి 48,000 ఓట్లు వచ్చినయ్యే. 22 స్థానాలకు కాంగ్రెసు, సోషలిస్టు, కమ్యూనిస్టుపార్టీలు పోటీ చేసినయ్యే.

పార్టీ	వచ్చిన ఓట్లు	మొత్తం ఓట్లలో 100 కి
కాంగ్రెసు	1,08,000	57
సోషలిస్టు	58,000	30
కమ్యూనిస్టు	25,000	13

అంతే మాడుపార్టీలా పోటీచేసిన చోట్ల కమ్యూనిస్టులకు వచ్చిన ఓట్లకంటే కాంగ్రెసుకు 4 రెట్లకంటే, సోషలిస్టుపార్టీకి 2 రెట్లకంటే వచ్చినయ్యే. 41 స్థానాల్లో కమ్యూనిస్టులకు వచ్చిన ఓట్లకంటే, 22 స్థానాల్లో పోటీచేసిన సోషలిస్టులకే ఎక్కువ 5,000 కంటే వచ్చినయ్యే.

ఈ దౌర్జన్యఉద్యమం తేకపోతే కమ్యూనిస్టులకు ఇంకెక్కువ ఓట్లు రావటానికి అవకాశం ఉండేది. పోలీసుజాలంవల్ల భూ కెక్కువ ఓట్లు రానే దంటారు కమ్యూనిస్టులు. ఇందులో చాలా నిజం వుంది. అందుకు తమ హింసాకాండే కారణం - కొంతవరకు.

శాసనసభలు, మ్యూన్సిపాలిటీలు, జిల్లా బోర్డులు... నీటికి జరిగిన ఎన్నికల్లో కమ్యూనిస్టులు కెక్కుదా, దేశంలో విప్లవాన్ని సాగించగలిగిన పార్టీ కుండవలసిన ప్రాతినిధ్యం లభింపలేదు. కమ్యూనిస్టుల విప్లవభుత్వం ఆరంభమయ్యాక జరిగిన ఎన్నికల్లో కమ్యూనిస్టులకంతకు మునుపు

(17-వ పేజీ చూడుడు)

కు ప్తు * బొ ల్లి
వర్తరా మేహమచ్చలు, నెగ, సవాయివ్యాధులకు, గ్యాగరంటీచికిత్స. క్యాటలాగఉచితం. జి. వి. రెడ్డి, ప్రాప్రయటరు. బి. రెడ్డి & కో. (రిజిస్టర్డ్) గోపాలపురం, తూర్గోజిల్లా.

సమాధి పడలేకపోయింది ఒక స్నేహితునితో
తలపెంచిన వాగ్వాదం... చింతనకు నిన్ను
గలుగుతున్నాను... ఇద్దరూ చీకడుపు ముగిసింది.
ఒకమని అంగీకరించడానికి ఇప్పటికీ మనస్సు
రించటంలేదు. కాని ప్రత్యక్ష ప్రమాణాన్ని
కాదనటం యెలాగో తెలియకండా ఉంది.

అది బోస్ క్రాంతిగా భార్యబాక్ స్వప్నం
చిన రోజులు. ఒకనాటి రాజకీయాల చర్చలో
సారాయణరావు నేనూ ఒక విషయమై చాలా
తీవ్రంగా వాదించుకోవటం తలపెంచించింది.
విషయమిది—

“అధర్వం నేడుకాకపోతే యింకాక నాడైనా
నాకేనానికీ ‘హేతువైతీయమిది’ అంటారు
నేను—

“జీవితంలో విజయానికి ధర్మాధర్మాలకు
సంబంధం లేదు. కనీసం అధర్వం అన్నీ సంద
ర్భాలలోనూ నాశన హేతువు అయితీరటంలేదు”
అంటాడు తన. దానినిద ఆరంభమయ్యింది

నేను మాత్రకారలగా భావ్యకారలగా
వాల్మీకికి కవిత్వం వ్యాసుడికి మధ్యకాలపు
క్రైస్తవీ నాటి మహమ్మదీయ మధ్యమిల్లి
‘శిల్ప’లో ఎవరైనా నానాట కాదనదు!”
అన్నాను వేడిగా.

సారాయణరావు వాళ్లలో ఏ ఒక్కరినీ
మధ్యరంగా ఉంచుకోవటానికి అంగీకరించలేదు
నాకు ఒకంతా మండిపోయింది.

“అయితే సువ్రస అనేది యేమిటి?” అన్నాను
తీక్షణంగా.

మా వూళ్లో కొంతమంది కృత్తుల పేరు
వర్తించి వీళ్ల అధర్వం వీళ్ల నేం చెయ్యగలిగింది!”
అంటూ సవాలువేశాడు.

వాళ్లు తమ ధనకనకవస్తువాసాలతో సుఖ
పడుతుంటుంటేను ఋజువు నెయ్యడానికి కొంత
సేపు కృత్తులను చేసి, చివరకు విసిగి పోతే
నేం నిజమే అని నమ్మకం ఉండటంచేతనే అన్నాను—

“ఈ క్షణాన సువ్రస చేసిన ఖాసీకి మరు
క్షణాన్నే కిక్కి అనభవించవు. అట్లానే వీళ్లు
కూడా! ఇవాళ చేసిన వీళ్ల పాపాలకు ఫలితం
వీళ్ల జన్మలో ఏనాడో ఒకనాడు అసలుఫాయి
దాలో సహా తీర్చుకోవలసివస్తుంది.”

ఈవిధంగా ఆనాడు ఎంతో విశ్వాసంతో
నా విషయం ప్రకటించేభారం కాలానికి అప్ప
గించి నిన్నటివరకూ నిరీక్షిస్తూవచ్చాను. కాని
కాలం నన్ను వంచించింది. నిన్న నిన్నటివరకూ
ఉరుకొని నిన్ను భరింపరాని ఆకాభంగాన్ని
కలిగిస్తూ తనభారం దించేసుకుంది.

మా ప్రయోగాలలో ప్రధానకోశన సాధిక
జోగారావు.

సారాయణరావు యీ ప్రాధాన్యతాగౌర
వాన్ని అందరిలో జోగారావుకే ఏం కట్ట
పెట్టాడూ అంటే దానికి కారణాలు లేకపో
లేదు. మొదటికారణం జోగారావును పుట్టు
పూర్వోత్తరాలనుండి మేదివరకూ ఎరిగి
ఉన్నాము. రెండవది జోగారావునులకంగా
సారాయణరావుకీ జీవితంగా ఏకీకరణా మరు
పురుషాని ఉపకారం జరిగింది.

జోగారావుతో ఒకటవరకం సోమరిపోతు.
పనీ, పాటూ, సంపాదనాపయత్నం లేకండా
కలిగినకాడికి నెయ్యగిచ్చాడు ముక్కుగా వేసుక
తింటూ ముప్పాస్తూ చదవంగలం ముందేను
కొని వచ్చిపోయేవాళ్ల నందరినీ ఆట కావ్య
నిస్తూ కాలం గడిపేవాడు. అందుచేత జోగ
రావు నాల్గవరకం వచ్చేతరికి చిప్ప అందు
కోవలసే పరిస్థితి ఏర్పడింది. కాని రథగజతురగాది
చతురంగబలాలను నడిపించేయి అందుకు సిద్ధరడు
తుందా? అందుచేత ఆ రాష్ట్రకూర్మం తన అగ్రాం
గికి తిప్పగించాడు.

జోగారావుతో అందరూ అనేకప్పుడు లక్షలలో
తెక్కింపతగ్గనానిమని నేననను. వేలలో తెక్కింప
దగ్గ ఆమె అనటం నిర్వివాదాంశం. తండ్రి అట్టి
మహాపురుషుడైనందుకు తల్లికూడా అంతహావే
అయివుంటే జోగారావు తన ఎవరుండుగురు
తోబుట్టువులతోనూ ఏమై ఉండేవాడో ఆ భగ
వంతుడికే తెలియాలి.

ఆ యిల్లాలు కొందరు బంధువులనూ, వారి
ద్వారా మరికొందరు పెద్దమండవారిని ఆశ్ర
యించి నాలుగేళ్లు ఆ అంతకుంటబాన్నీ భరించ

కథానిక :

జయప్రద జీవనం

శ్రీ కాళీపట్నపు రామారావు

టమే కాక జోగారావును ముల్లపైసలు
పాస్ చేయించింది.

ఇందులో జోగారావు పాలుకూడా కొంత
వుంది. జోగారావు ఒక వంక చదువుంటున్న
యింకొక వంక సంపాదకుడు తన పడగల శ్రమ
తానూ పడతాడు. వాళ్ల తల్లిప్రయత్నం వల్ల
పెద్దవారి యళ్లలో పిల్లలకు పాఠానుకుదిరాయి.
అందులో చెప్పకోదగ్గది కిరణదార్ గారి ఆశ్ర
యం. మరి అమ్మ చెప్పి పెట్టిందో లేక పెద్దమ్మ
చెప్పి పెట్టిందో కాని జోగారావుకూడా ఆ
చిన్నవయసులోనే అనుగ్రహసంపాదనామార్గా
లన్నీ క్షుణ్ణంగా తెలుసు. ఆ పరజ్ఞానంలో ఆరితూ
అతిథ్యంలోనే తన ఆశ్రయస్థానాలన్నిటా
ననానా (జననా) జనానుగ్రహం సాధించాడు.
ఏతత్కారణంగా ఆతనికి ముల్లపైసలు పేసిన
అరుమాసాలకే ఉద్యోగం లభ్యమయ్యింది.

ప్రపంచంలో ఏదికూడా ఒకరు కోల్పోతే
గాని ఒకరికి లభ్యమవుతుంది. పోతే అది కొన్ని సంద
ర్భాలలో ప్రత్యక్షంగానూ మరికొన్ని సంద
ర్భాలలో ఆప్రత్యక్షంగానూ ఒరుకుతూ ఉం
టుంది.

ఇక్కడ జోగారావు ఉద్యోగలాభం మొదటి
పద్యంలోనే జరిగింది. ఉద్యోగనష్టం పొందినది
ఎవరో కాదు సారాయణరావు.

సారాయణరావు సమరపోయినది కల్పరాశీను
గురుస్థాగిరిమాత్రమే. అయితే అతడి కొవిషయ
మంత చిరస్మరణీయ మయిపోయివుండదు.
ప్రభుత్వపుటప్పినంలో ఉండే ఏ ఉద్యోగానికి
కూడా అతడికి అవకాశం లేకండా పోయింది.

నేటి మహావీరులవల్ల ప్రాణం పోయిన ఒక
ప్రధానమైనది కాకపోవచ్చు. కాని ‘ఉద్యోగం
పురుషలక్షణమే’ అనే నుడి రామనామాన్ని
జయించిన దినాల్లో - ప్రభుత్వపు కార్యాల
యాల్లో ఉద్యోగం దొరకటం పోవటం రాజ్యాలు
గలవటం ఒడవటం కుల్యంగా భావించబడే
దినాల్లో - ఇదేనూ సామాన్యమైన సంఘటన
కాదు.

సారాయణరావు ప్రకటనరీత్యా ఈ సంఘ
టనకు కారకుడు జోగారావు. జోగారావు
సమక్షంలో యింకొకవ్యక్తితో పిచ్చాపాటి
వేస్తూ ‘సిరస్థాన’ గురించి తాను వాగిన వాక్యాలు
సిరస్థానానికి చేరవేయబడ్డాయి ఈ తపాలా
బండ్లలో ఆచరి కృత్తి కౌసల్యం జోగారావే
నని చెప్పటం నిస్సందేహం. ఇది అసలు కార
ణంగా, సారాయణరావు దోషక్షమిషతో,
కొగితల్లో కర్తవ్యనిర్లక్ష్యత హేతువుగా
మావుతూ, సస్పెండ్ చేయబడ్డాడు.
అన్యాయా నైదుకోబోగా దీనిమీద చెయ్య
బడ్డాడు.

ఆ రోజుల్లో దేశభక్తుడవలసిమలసివటం
గాని కనీసం కాంగ్రెసుపక్ష అనటంగాని ఎంత
లేసి గొప్పనేరాలంటే ఈనాడు కమ్యూనిస్టు
నిషేధకోవడంకన్నానూ ఇంక్విలాబ్ జిందా
బాద్ అనటంకన్నానూ అనేకేల్ల గొప్ప
నేరాలు. ఒక కాంగ్రెస్ మిడింగురు హాజరటం.
ఒక శలవురోజున వాళ్ల బాసగారి ఖద్దరులన్నీ
వేసుకోవడం యీ రెండింటితోనూ అతడికి ‘దేశ
భక్తి’ ముద్ర పడిపోయింది. ఫలితం ఆతని ఉద్యో
గం ఊడింది. వెంటనే (సారాయణరావు
మాటల్లో) ‘గోతినడ్ల కామకుని ఉన్న నక్క
బయటకు వచ్చింది’.

ఒకరు యింకొకరిని చిరకాలం జాపకం
పెట్టుకున్నారంటే వారికి వారినిద అపరిమిత
మై భక్తేనా ఉండాలి అపారమైన పక్షనా
ఉండాలి.

జోగారావులన జరిగిన ఈ ‘చిరస్మరణీయ’ప
కారంకారణంగానే ఆతడే పెద్దదూ సారా
యణరావుకు జ్ఞాపకం ఉండిపోయాడు. యిది
జరిగిన పదేళ్లనాడు రాజకీయాలు చర్చిస్తూ
వుంటే అందులోకూడా జోగారావును
యాద్యుతురావటం - యావిషయాన్నే, దీనికి

అతివి జాపకంమీద గల ప్రాధాన్యతనూ, తెలియ
జేస్తోంది.

వాదనల్ల అసలే ఉద్రిక్తమైవున్న ఆతని
స్వరం జోగారావుస్వరంతో ఉద్రిక్తతర మాటుం
డగా అడిగాడు.

‘మచ్చిత, మోసం, నమ్మకద్రోహం, లంచ
కొండితనం అబద్ధం అత్యాచారం, అన్యాయం,
ప్రపంచంలో వివాదకర హేతువులంటూ సువ్రస
చెప్పవచ్చేవి యెన్ని ఉన్నాయో అన్నీ మూరి
భించిన కృత్తి ఉన్నాడు! వాడిని నీ అధర్వం
ఏం చెయ్యగలిగింది?’

“ఎవరది?”

“జోగారావు! — తహసీల్దార్ జోగ
రావు! నాడు...”

దానిపై వాదనోద్రేకంతో వివేకమాన్యంగా
సారాయణరావుకు అడ్డుపడుతూ అన్నాను.

“వాడిలో సువ్రస చెప్పినవన్నీ ఉన్నాయని
ఋజు చేపట్టి?”

మావాడి స్వరం అకస్మాత్తుగా నొక్కుడు
పోయింది. అయితే అది జావాబు తల్లూ కాదు.
ఎదురుగా అగవడుతున్న వస్తువునుకిసిగూర్చి
ఋజువుకావాలంటే కలిగే తడబాటు—

ఈ పదేళ్లలోనూ గుమాస్తా జోగారావు
మాన్యుడండగానే ఏదేళ్లకొందట రవి న్యూ
ఇస్ పేక్షకూ మాడేళ్లకొందట తహసీల్దారుని
ఉరుకున్నాడు. అతడి జీతంలో అన్నిరంగా
ల్లోనూ ఒహస్త్రిగ్రమైన మార్పులు అతివిష్ట
మంగా అగవడుతున్నాయి. అందుచేత
సారాయణరావు నానాలుకు నిచ్చెరవోయాడు.
క్షణకాలం ఆగి అన్నాడు.

“అయితే జోగారావు ఏ అన్యాయం ఏ
అధర్వం ఎక్కడండోనే తన జీతం ల్లి వచ్చే
ఆ పరిశుద్ధ ఆదాయంతోనే యితనా డయ్యో
డంటావా? ఆ ముఖేంద్రులూ, అరవైలూ, ఈ
నూటపాతికలూ వీటోనే ఇంకకాలం ఆ పది
పదకొండునండి నీ ఎక్కువలూ కీరాన్నాలూ
అనభవిస్తూ మేల్లో కాపురాలంటూ అయిదు
గురు లక్కు చెల్లెళ్లు పెరిగివేసి ఆత్మనారీళ్లకు
పంపి రాకపోకలు జరుపుతూ ఇద్దరన్నదమ్మలను
చదివిస్తూన్నా డంటావా? అందులోంచే పెళ్లా
నికి బంగారపు గొలుసులూ చేతులకు గాజులూ
వడుముకు ఒడ్డాణాలూ కొన్నా డంటావా?...”

సారాయణరావు ‘ఆ ధోరణి యింకా
చాలావరకూ పోయింది. చివరకు నాకు గత్యం
తరం లేక ఇంకొక రక్షణపద్ధతి వెతుక్కున్నాను.
‘జోగారావు అన్యాయపథాన్నే ఇంతా ఆరిస్తే
ఇది ఆతనికి దక్కదు. ఒక్కో ల్లిగవ్వ దక్కదు
దీనికి ఫలితాన్ని అనభవించితీరతాడు.”

సారాయణరావు అసాధ్యుడు. వాడికి యుక్తి
ప్రయుక్తులైన తమ మెల్లన్నీ బహుత్తుణ్ణంగా
తెలుసు. అందుచేత నన్ను నిలవేస్తూ
అన్నాడు—

“అంటే జోగారావు అగ్రన అన్యాయసాధితం
అనటాన్ని నవ్వింకా అంగీకరించలే దన్న
మాట.”

మరికొంత తీవ్రభర్తవలసిదవ అది అన్యాయాన్ని
తమే నని అంగీకరిస్తూ దానికి ఫలితాన్ని ఆతడు
తన జీవితంలో అనభవించితీరతాడనీ, దీన్ని
కాలం ఋజువుచేస్తుందనీ ముగింపుకురాక
తప్పిందికాదు.

ఇది జరిగిన కొన్ని సంవత్సరాలకు ఒకనాడు
సారాయణరావుతో మల్లా వాన్యధం తలపెం
చింది. అంటే ఆమధ్య అన్ని సంవత్సరాలూ
ఏమీ లేవని కాదు. సాధారణంగా ఒకనారి
యెండుయెండున్నా యద్దర వ్యక్తులమధ్య అభి
ప్రాయభేదం ఏర్పడితే— తీవ్రమైన వాదోప
వాదాలు జరగడం తలపెన్నే— ఆ వ్యక్తులు ఆ
విషయమై మల్లా ఏ కాభిప్రాయంకు వచ్చేవరకూ
మధ్య వచ్చే ప్రతిచర్చలోనూ విరుద్ధపక్షాలే అస
లంబిస్తూవుంటారు. నిజానికి అంతరంగికంగా
యిద్దరి అభిప్రాయాలూ ఒకటే అయినా ముఖా

ముఖిరిమాత్రం వారు ఏకీభవించరు. పోతే మధ్య
వచ్చినవన్నీ అప్రస్తుతాలనీ నాటి చర్చ ప్రస్తుత
మనీ ఇంకాకటి.

ఆ మాడువాలు కేళ్లలోనూ రాజకీయంగానూ
సామాజికంగానూ అనేకమైన మార్పులు
వచ్చాయి. రెండవ ప్రపంచయుద్ధములో
భారతదేశానికి కూడా ఒకపాత్ర బలవంతంగా
నెత్తిన రుద్దబడింది. నాయకులంతా జైల్లో
బంధింపబడ్డారు. ఆ స్థితిపక్షం చెలరేగటం
చల్లారటం కూడా జరిగిపోయింది. ప్రజానీకంతా
ప్రభుత్వంపైనా ప్రభుత్వోద్యోగులపైనా గల
అసహ్యం ప్రబలమయ్యింది. పైనికలకై నేకర
ణంకారణంగానూ కృత్తుల కృత్యాభావేక్ష
కారణంగానూ దేశంలో మందల ఆ హాత
వస్తువు కరవు ఏర్పడింది. బెంగాల్ లో
క్షౌమం మద్రాసురాజధానిలో రేమనింగూ చరి
త్రలో ముగిసిన అధ్యాయాల య్యాయి.
కాంగ్రెస్ నాయకులు జైల్లనుండి వైటపడటం
తరువాతి ఘట్టం.

ఆ రోజుల్లోనే ఒకరోజున సారాయణరావు
మాయంటికి వచ్చాడు. సిల్లకు పదిరోజులై
ఒంట్లో బాగులేకపోవటంచేత డాక్టరుకోసరం
మందలకోసరం తిరగటంలో నేనూ సారాయణ
రావు కలిసి పది హనుకోజు లయ్యింది. అందు
చేత తన మామవచ్చాడు. కాస్తసేపు ఆమాట
యిమాటా అయ్యి కనే నడిగాను.

“డాక్టరు గా కోస్ పలుమంటున్నాడు.
నువ్వేమైనా సంపాదించగలవోయ్?”

మాట యింకా పూర్తయిందో లేదో సారా
యణరావు వారంభించాడు. “గాకోస్ నా? గాకోస్
స్టూకోజ్ యింకొక్కడూ సంపాదించలేక వెంక
ట్రావు తన జన్మరంజర కొడుకునూ దక్కించుకో
లేకపోయాడు.

మన దేశంలో ఉండే అవసరమైన ప్రతి
వస్తువూ - గాకోస్, స్టూకోజ్, ఓవల్లెక్,
హార్నిక్స్, పంచదార, కూడా గుడ్డా
సమస్తం నాయమైపోయాయి.

నీ జేబులో బిల్లుందా? నీ చేతులో ఆధికార
ముందా? ఉంటే ఆరుదు: నువు ‘ఒక ఆసీసర
కోసరం’ లేకపోతే ‘ఒక ప్రండుకోసరం
రిజగ్స్ చేసింది ఒక్కటిమాత్రం’ దొరుకుతుంది.
లే: పోతే కల్లాళ్లకొందటే స్టాక్ ఎగ్ జాక్స్
అయిపోతుంది.

ఆవేరేపాయిత్రం వెంకట్రావు వచ్చి
యిలానే స్టూకోజ్ యింజక్స్ కు కావాలన్నాడు.
వాడూ నేనూ ప్రతిపెడిలో మెల్లకు ఒల్లి బ్రతుము
లాదాం. “ఈ! వారంకోజులకొందటే అయి
పోయాయని ఒకడూ, నెల్లాళ్లకొందటే అయి
పోయాయని ఒకడూ, చెప్పకుంటూవచ్చారు.

మేము డాక్టరుగడ్డకు ఒల్లి ఆ జే మన రి
చేశాం. అయిన పడచీవాట్లు వేశాడు, మా
అప్రయోజకత్వానికి.

“ఈవారే ఉదయమే రేవెన్యూ డెప్యూటీ కమి
స్ట్రారుగారు ఒక (స్టూకోజ్) కేసును తీసుక
వచ్చారు. డిబ్బుమొహం చూసుకుంటే పిల్లవాడు
దక్కటం కష్టం...”

మేం క్షమాపణ చెప్పకొని ఆ మహాను
భావుడు ఏ మాపునుండి సంపాదించినదీ తెలిస్తే
చెప్పమన్నాం.

ఆయన ఆరహస్యం చెప్పగానే ఒల్లి ఆ మాత్ర
వాడి కాళ్లు పట్టుకున్నాం.

ఆయన అబ్బేప్పే కాదు పామృన్నాడు.
పదిరోజులకొందటే అయిపోయిం దన్నాడు.
మేం పిల్లాడే ప్రాణంమీదకు ఉందని చెప్పాం.
ఆయన నేవుడిమీదా సత్యంమీదా చూచివా
ఒట్టువేసుకున్నాడు. చివరకు వెంకట్రావుకు ఒక్క
మండి నిరాశచేసుకుంటూ రెచ్చిపోయాడు...”

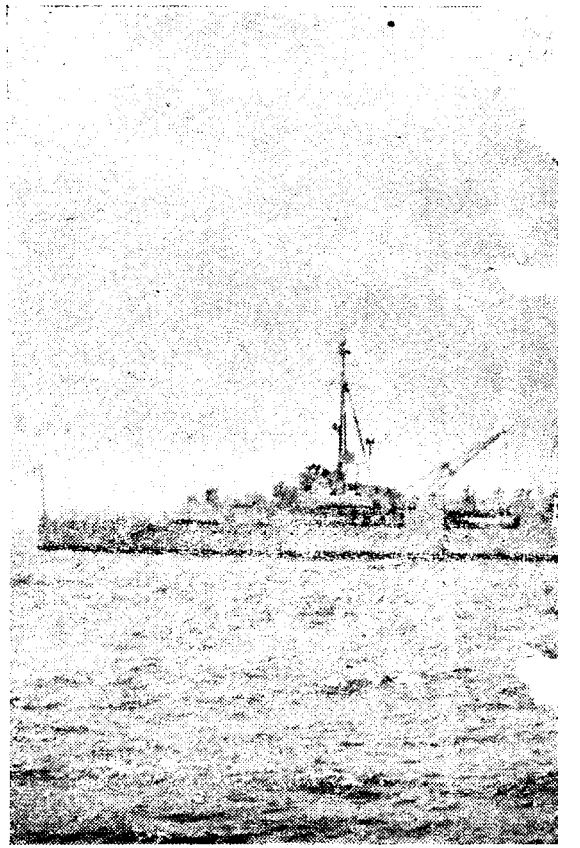
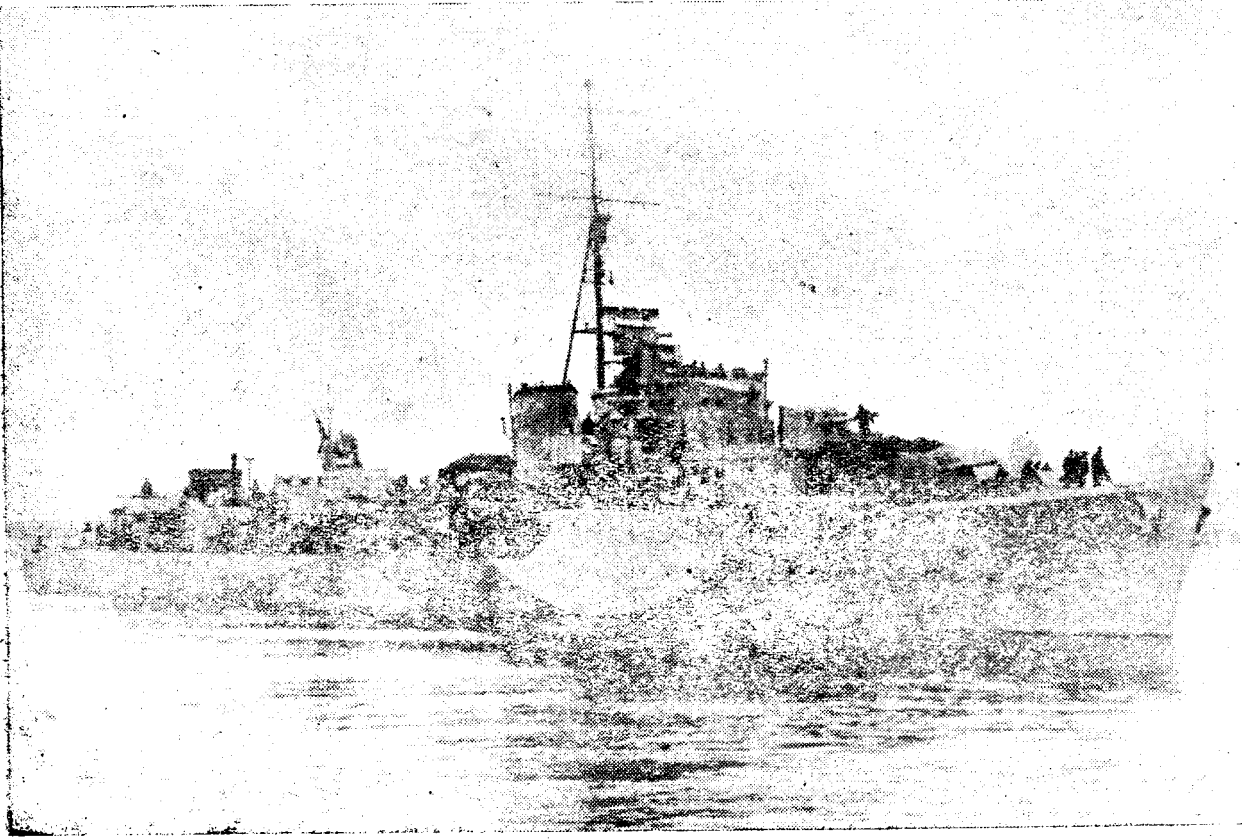
“అయితే ఉదయం జోగారావుగార్ని ఏలా
యిచ్చారయ్యా!” అన్నాడు గట్టిగా. దానితో
వాడి మొహం క్షణకాలం తెల్లబడింది. తర్వాత
అతివాకచక్ర్యంతో ఆకంఠించాడు.

“అట్టే! ఏ జోగారావుగార్ని? ఓ హా
రేవెన్యూ హాస్టియాగార్ని? ఆహానకు నే నివ్వ
తనే! కామూ పోయా అని కూర్చుంటే
అప్పుడు యింకొకరి దగ్గరికి ఒల్లి—”

—అంటూ ఏదో కథ చెప్పకవచ్చాడు.

ఎంత చెప్పినా చివరకు ముండి నెయ్యే
మాపాడు.

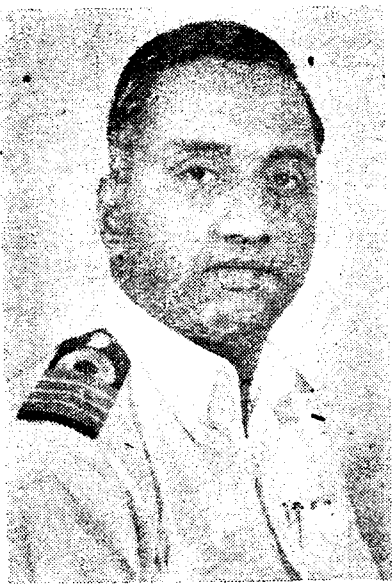
(20 వ పేజీ చూడడు)

భారతదేశపు నౌకాశ్రయించిన "హెచ్. యం. ఐ. యస్. రాజపుటానా" ఇది 11 వ డెస్ట్రాయర్ కళంకాని నాయక నౌక

పతాకనాక

భారత జాతీయ

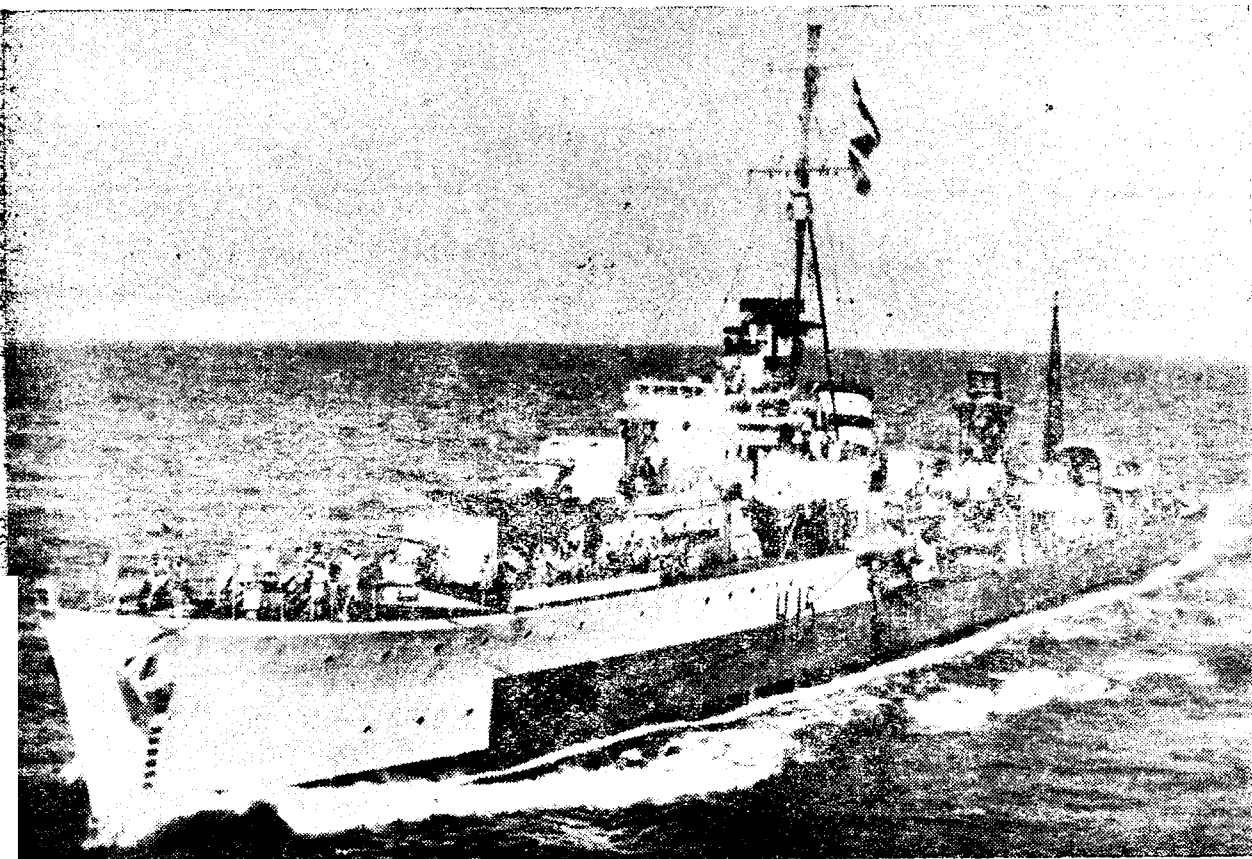

ఎన్నో శతాబ్దాలనాడు ఉంత
రించిన నౌకానంపదను పున
రుద్ధరించుకొని న్యతంత్ర
భారతి జిసెంబరు 17 వ తేదీన
ప్రథమ దశా భారతజాతీయ
నౌకాదిన మహోత్సవం
జరుపుకున్నది...

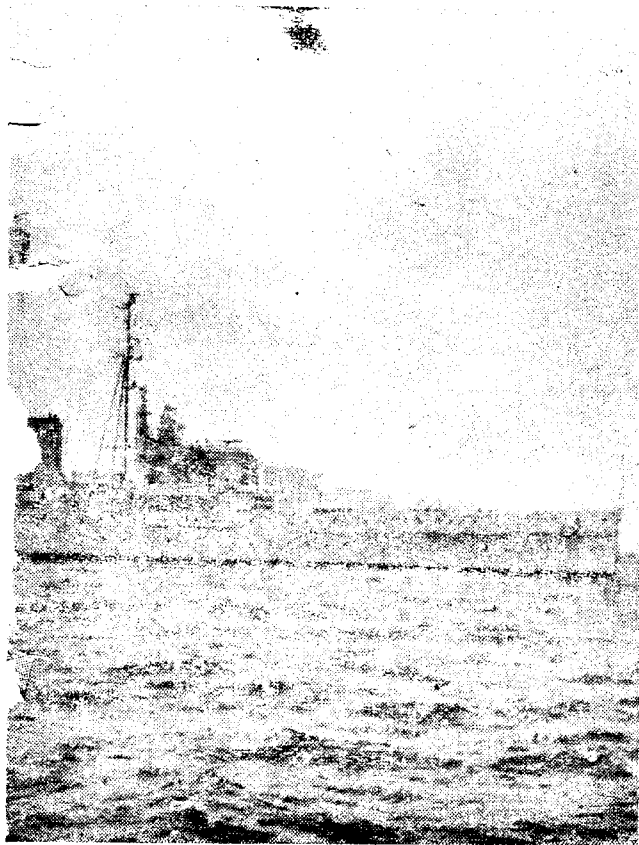
భారత నౌకాదళంలోని స్వయంశాఖ
ప్రెస్టర్ కాప్టెన్ కె. యల్. కె. రావు

నౌకాసైనికుల ప్రధానాధికారి
కాప్టెన్ ఆర్. జి. కొటారి

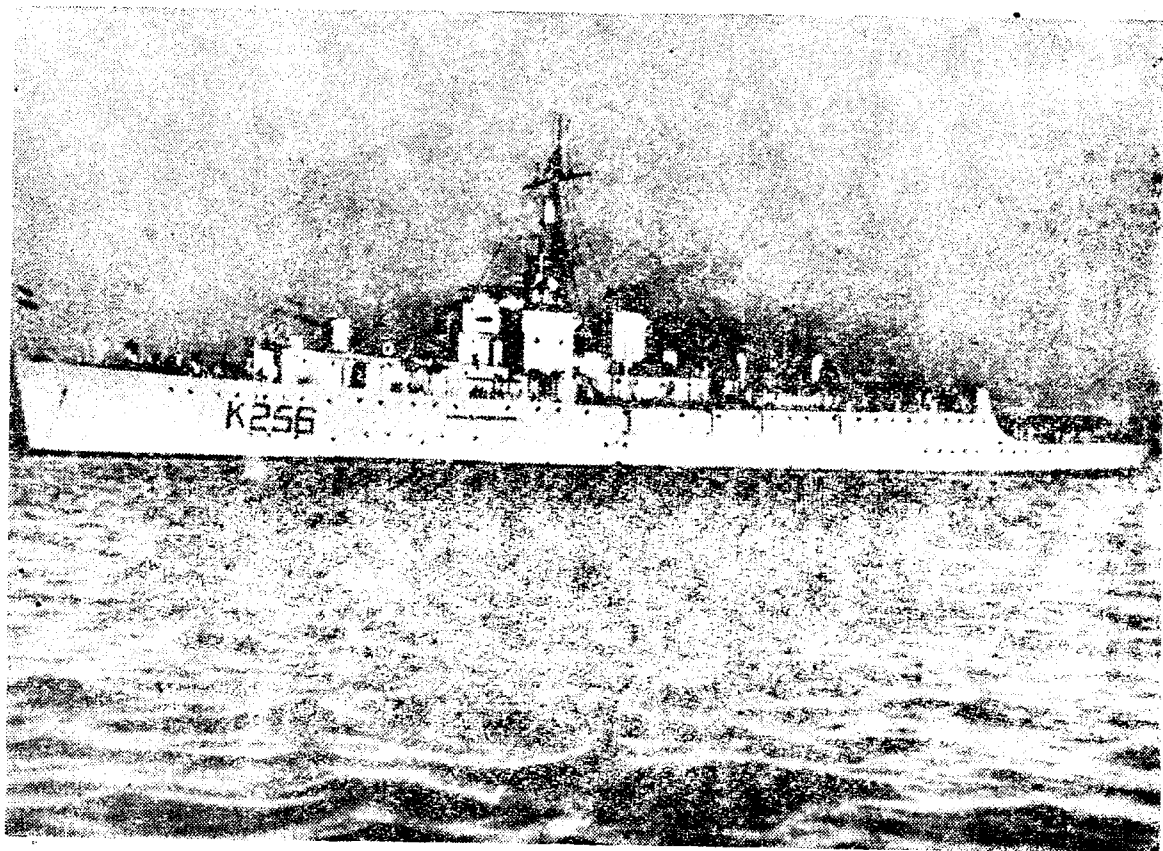

హెచ్. యం. ఐ. యస్. రాజా—11 వ డెస్ట్రాయర్ కళం

భారతనౌకా సర్వసేవాని పైస్ అడ్మిరల్
జిసెంబరు 17 వ తేదీ భారత చిత్రాలలో 2
జాతీయనౌకాబలమహోత్సవం జరుప చిత్రించబడిన
బడింది. ఈ ఉత్సవం ప్రత్యేకంగా మొగలూరి
ఆంధ్రదేశానికి ఆనందదాయకమైనది. ఆంధ్రులు నౌ
పూర్వచరిత్రలో భారత దేశనాగ మచిలీపట్నం
రికతను అన్యదేశాలలో - వ్యాపింప సువాళునద్రవ
చేసినది ఆంధ్రులు, చోళులు, వంగ సీలు, అద్దకా
దేశస్థులు, పరదేశస్థులు (మళయా తిసుకు పోయే
ఫీలు), గుజరాతీలు తమ తమ నౌకా పట్నంనౌకా
యానధురీణ తన ప్లి నే. శ్రీవిజయని పొందింది. చి
సామ్రాజ్యం జావా బోర్నియో మధుర ఆరేవునుంచే
గీవులనూ, సయూం మొదలైన ప్రాచ్య వనిలో తాళ
ఆసియా ప్రాంతాలనూ వ్యాపించినది తూర్పు ఇ-
కలింగతీరనౌకాబలంతోనే. ఆంధ్రు లకు అమరకీర్తి నాణ్ణించిపెట్టిన అజంతా కాలంలో

హెచ్. యం. వి. యస్. థిర్త్

దళాలకు శిక్షణ నివ్వటానికి ఉపయోగించే శిక్షణానౌక "హెచ్. యం. వి. యస్. థిర్త్"

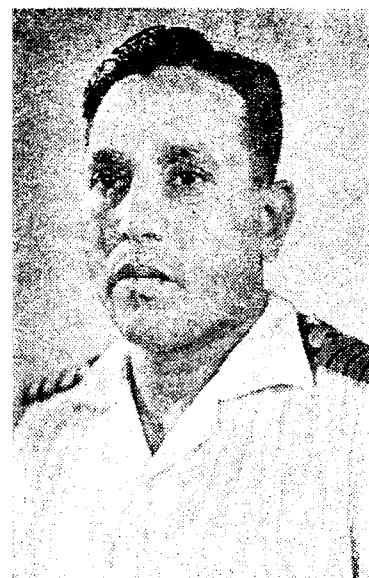
నౌకాదినమహోత్సవం

భారతసౌకాసంపద, భారతదేశపరిపాలన బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యప్రభుత్వాని కొప్పగించబడగానే తునముట్టించబడింది.

తిరిగి ప్రపంచ సంక్రామంలో బ్రిటిష్ వారు రాయల్ నేవీలో భారత శాఖను నిర్మించారు. రెండు ప్రపంచ యుద్ధాలలోనూ భారతసౌకాసభావం వరుసలో ఏదేలానీ తీసిపోనివని పేరు తెచ్చుకున్నాయి. స్వాతంత్ర్యసిద్ధి అనంతరం భారతజాతీయసౌకాసభానికి పునాదిపెయ్యబడింది. కాని హైన్య చళుతో పోలిస్తే మన విమానసభా కాని సౌకాసభాకాని అతి స్వల్పం. దేశవిభజన అనంతరం నాలుగు సౌకాసభవాహికలు 12 మైక్ స్వీపర్లు మిగిలాయి. ఇది క్రమంగా వృద్ధిచిపుతోంది. ఒక క్రూయిజర్, మూడు యుద్ధసౌకాలు బ్రిటన్ వద్దనుంచి కొన్నారు. మన సౌకాదళానికి ఇతి బ్రిటిష్ ఆఫీసరు పో. కాని త్వరలోనే మన సౌకాసభా స్వయం సమర్థం కాగలదు.

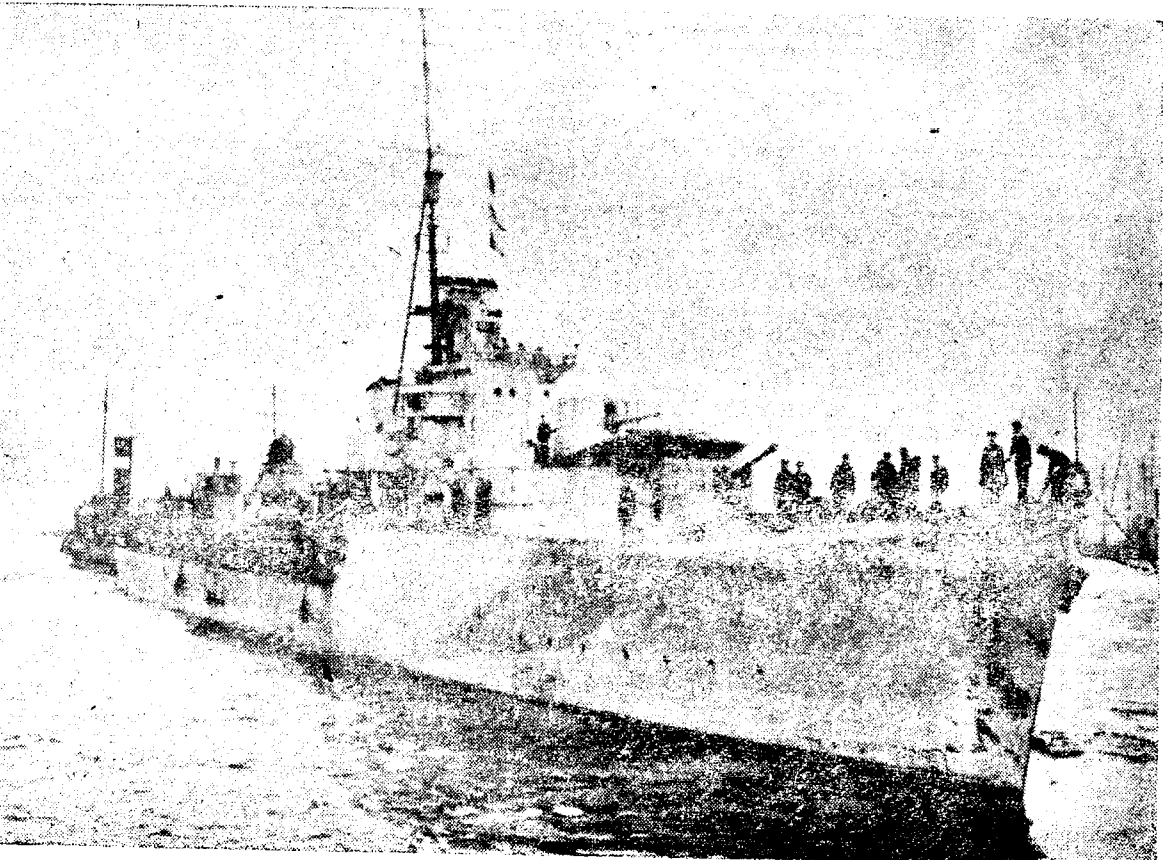
11 డెప్టీయర్ దళం సౌకాసేనాని కాప్టెన్ ఎ. చక్రవర్తి

కాప్టెన్ బి. యన్. సామర్ 12 వ ఫ్రీగేట్ దళం

స్థాయి. ఇ. పోర్త గుహనిండా సౌకశేయి. పరిపాలనాకాలంలో అతిదూరదేశాలకు సున్నితవస్త్రాలు, వ్యలు, నీలిమంచు, తివా మొదలై నవానిని ఆకాలంలో మచిలియం ప్రపంచభృతి రికి మూరోపియన్లు మొట్టమొదట భారతాదిక్కిరారు కున్నారు. ట్రాకంపెసీ పరిపాలనా ప్రాణంలో ఉన్న

విశాఖపట్నం, కొచ్చిన్ రేవులు మన సౌకాదళాలకు ముఖ్య కేంద్రాలు కానున్నాయి. విశాఖపట్నంలో సింధి మావారి సౌకానిర్మాణశ్రయం ఉంది. దీన్ని నేడో రేపో భారత ప్రభుత్వం వశంచేసుకోక తప్పదు. ఇది కాక విశాఖపట్నంలో సౌకాదళ శిక్షణాలయం ఒకటుంది. అందువల్ల భారతదేశరక్షణలో విశాఖపట్నం అత్యంతప్రధానకేంద్రం కాగలదు. భారతసౌకాసభాభివృద్ధిలో ఆంధ్రదేశం ఎంతైనా తోడ్పడవచ్చును. ఈ అవకాశాన్ని పురస్కరించుకుని సౌకాదళంలో పూర్వభృతిని పునరుద్ధరించవలసిన బాధ్యత మన యువజనులపై నడిచింది.

11 వ డెప్టీయర్ దళంలోని నౌక హెచ్. యం. వి. యస్. రంజిత్

హనుమంతుడి కొకసారి తీర్థయాత్రలు చేయాలని బుద్ధిపుట్టింది. సరే ఎందుకు పుట్టిందో యీ బుద్ధి కానిదా మనుకుని “ప్రయాగ, కాశీ, అయోధ్య మొదలైన పుణ్యప్రదేశాలన్నీ తిరుగుతున్నాడు. ఇలా తిరుగుతుండగానే “కోతి మతి చంపబడేది” కదూ! అందుచూలూన “ఏళ్ళ! ఈ రాముణ్ణి, చూసే దేంటిలే” ఏకంగా వైకుంఠాని కెళ్లి ఆ శ్రీమహావిష్ణువుని చూచి తరించుదామనుకున్నాడు. సరే యిక ఒక్క క్షణ మైనా వుంటే లాభంలే దనుకున్నాడు. ఊ వెళ్లిపోదామనుకున్నాడు. ఉదయ కొద్ది తనతోక ఒక్కసారి గిరున తిప్పేశాడు. తిప్పడంలో హుమారుగ మహా తిప్పేశాడేమో! ఒక్కనున్న ధ్వజస్తంభానికి గట్టిగా తగిలి దా తోక. వెనక్కాల యేమిట్రా “మహావిష్ణుధర్మ నాని కెళ్లబోయే” నా తోక కూడా

అడ్డు వస్తోందో? అన్నట్లుగా ఒక్కసారి యెగిరి వెనక్కి తిరిగాడు. ఆ ధ్వజస్తంభం ప్రత్యక్షమయింది. వెధవస్తంభం ఇదా నా కడ్డువచ్చేది అని దానిమీద కోపంకొద్దీ ఒక్కసారి దానిమీదకి లంఘించాడు. ఆ నాలుగుకాళ్లుతోను ధ్వజస్తంభం పట్టుకొనేప్పటికి వైదాకా వెళ్లకుండా పూరుకోలే దవి. తీరా వైకల్లాక హనుమంతుడికి గంటలు దొరికినాయి. ఇవేమిట్రా అనుకున్నాడు. గణ గణ మోగాయి. హనుమంతుడి కేదో కొత్తమోతనిపించింది. కుణు కుణు మంటూ మోగుతున్న ఆ గంటలు చూస్తే ముచ్చటేసింది. కోపం పోయి సంతోషం వచ్చింది. శిఖరాని కెళ్లి తీరుబడిగా మోగిద్దామనుకుని పైకెక్కుతున్నాడు. హనుమంతుణ్ణి పొడవడాన్ని ఉద్యమించినట్టు కనపడింది. ఆ! అని వెనక్కి జంకాడు హనుమంతుడు. స్తంభంచేర గర్జనకనడింది. ఆరి దీని తస్సగోయ్యా! అని పట్టుకుని నలిపేద్దామనుకుని చెయ్యెత్తాడు. గర్జనదొరక్కుండా వుడాయస్తూ, వుడాయస్తూ హనుమంతుడి నెత్తిమీద తగ్గి మరీ వుడాయించింది. అరి దీని బాడ్డు బాక్కా! అని వైకెక్కి సావకాశంగా గంటలు గులకరిస్తున్నాడు. ఇంతలో ఒక పిలకాయన గుడ్డ ముసుగేసుకుని

బాలానందం

“హనుమంతుని యాత్ర”

శ్రీ వడ్లమూడి గోపాలకృష్ణయ్య

పల్లెం పట్టుకొన్నట్లు కనపడింది హనుమంతుడికి. ఒక్క దూకు దూకాడు. బ్రాహ్మణిచేతిలో పల్లెం క్రింద పడిపోయింది. పాపం కాళ్లు చేతులు గడగడ పణికిపోతున్నాయి బ్రాహ్మణికి. కాళ్లు చేతుల్లోపాటు పిలక కూడ వూగుతోంది. హనుమంతు షోకసారి పైకి చూచాడు, కదల్తున్న పిలకముడి కనపడింది. నేరేడిపండేమో అనుకున్నాడు. ఒక్కసారి కుప్పించి పిలక పట్టుకున్నాడు. ఆ బ్రాహ్మణు కుయ్యో మొర్రో అంటున్నాడు. హనుమంతుడి గోళ్లు వెంట్రుకల్లో చిక్కి యెంత పెనుగులాణ్ణా రాలేదు. ఆ బ్రాహ్మణిగుండుమీద ఒక మొట్టికాయ మొట్టి పిలకలో చిక్కుకున్న చెయ్యి లాగాడు. ఆ బ్రాహ్మణి అద్రుష్టవశాత్తు పిలకముడి పూడింది. ఒదిలిందిరా బాబు అని బయలుదేరాడు హనుమంతుడు. ఇంతలో చేతులు చాపుకునివున్న గరుడాశ్వారు ప్రత్యక్షమయ్యారు. ఆయిత్తడిబామ్మ ముక్కు చూసేప్పటికి యిందాక తన్నిన గర్జన గుర్తుకొచ్చింది. దానికిదీ నానో-తాతో, అయ్యోడా అనుకున్నాడు. హుమారుగా దొరికావు. అని దగ్గర కెళ్లాడు. మీవాడు నన్నిందాక తన్నాడని ఫిర్యాదుచేశాడు. మాటాడలేదు. ఎన్నిసార్లడిగినా మాటాడలేదు. ఏం పీకం మీద నుంచుని మొదలై మాటాడవే! అన్నాడు. అయినా ఉలేదు అలేదు ముక్కు పట్టుకుని మూడుసార్లు పూసాడు. కదలేదు మెదలేదు మాటాడలేదు ముక్కు పట్టుకుని మూడుసార్లు పూసినా తనివీరిరలేదు హనుమంతుడికి. గట్టిగా ఒక్కటే గుద్దు గుద్దాడు గరుడాశ్వారి ముక్కుమీద. ఆ ముక్కు తోలుముక్కు కాక పోవడంచేత హనుమంతుడి చేతికి బాగా దెబ్బతగిలింది. పల్లికిలిస్తూ మళ్ళీ బయలుదేరాడు. తలమీదయేదో కుట్టినట్టునిపించింది. గోక్కున్నాడు వైకుంఠం వెడదామనుకున్నమాట గుర్తుకొచ్చింది. అయ్యో! శ్రీమహావిష్ణువు కుపయోగించవలసిన యంతకాలం వ్యర్థం చేశానే అనుకున్నాడు. లెంపలువేసుకుని వైకుంఠానికి బయలుదేరాడు.

కొచ్చేశా మనుకున్నాడు. ఏడీ! ఎక్కడ? “అల వైకుంఠపురంబులో” అన్నాడే పోతన్న. ఇంకా కనపడడే! ఛీ! “రామాయణమంతా రంకు! భారతమంతా బంకు” అని నా మిత్రులెంత చెప్పినా నమ్మకుండా ఎంతో భక్తితో “భాగవతం” అనవసరంగా చదివాను. వాళ్లు చెప్పిన మాట నిజమే! ఆ పద్యం జ్ఞాపకమొచ్చి నోట్లో కొస్తుండేమో నమలి మింగేద్దాము వెధవ పద్యం” అనుకున్నాడు హనుమంతుడు. నమలి మింగుదా మనే పుద్దేశంతోనే పద్యం మహాకోపంగా చదువుతున్నాడు. “అల వైకుంఠపురంబులో నగరిలో” అని చదివాడు. గొంతులో పచ్చివెలక్కాయ అడ్డుపడ్డట్టుంది. అయ్యయ్యో! పోతనగారు “నగరిలో” అని చెప్పితే నేనింకా నగరముఖం చూడకుండానే అనవసరంగా విష్ణువు లేడనీ గీడనీ తిట్టానే! పెద్దలు చెప్పిన మాట పూరికే పోతుందా? శ్రీరామ! రామ! అయ్యో శ్రీమహావిష్ణువులాంటి వాడిలాంటంటి వాడిదగ్గరకే వెడుతూ రామరామ అనడం ఏంటి? తప్పు శ్రీహరిహరి! అని లంపలు వాయించుకున్నాడు. ఇంకా ఆలస్య మెందు కనుకున్నాడు, బయలుదేరాడు. నగవరిద్ద కెళ్లాడు. సింహద్వారందగ్గర అటాకడు ఇటాకడు నుంచునున్నారు. మనం విష్ణుదర్శనానికిగదా! అన్న ధీమాతో తోక వెనక్కి వంకరగా తిప్పి చకచకా నడుస్తున్నాడు. ఇంతలో ఆ ద్వారపాలకుల నెత్తిమీది కిరీటాలు కనపడ్డాయి. ఆరి కాపలావెధవలూ! పిల్లక్కూడా కిరీటాలే! వీళ్ల కుండగాలేంది మన కెందుకుండగూడదు? అనుకున్నాడు. అటు ఇటు చూశాడు, ఏమీ కనపడలేదు. ఇంతలో గోడమీద బామ్మకి కిరీటమున్నట్టు కనపడింది. ఆరి వెధవ ఈపూళ్లో అందరికీ కిరీటాలే! వెధవా కిరీటం ఇలా వీరహనుమంతుని కియ్యి! అన్నాడు. మాటా లేదు మంతి లేదు. దగ్గరకెళ్లి గడమాయించాడు. కదలలేదు. ఆ నెత్తిమీద కిరీటం పట్టుకొని లాగాడు, రాలేదు. పోనీ దీంతో ఎందుకనుకున్నాడు. తోకే వంకరగా తిప్పి నెత్తిమీద నుంచునేలాగ పెట్టాడు. బయలుదేరాడు. “హనుమంతుడు వెడలే హంగమాలతో” అంటూ గడపదగ్గర కెళ్లాడు. వెళ్లగానే వాల్లిద్దర నోట్లోంచి ఒక్కసారిగా “వాటికో యవర్ నేమ్” అన్నా శబ్దం వచ్చింది. ఇద్దరూ అడిగితే చెప్పన ఒక్కల్లడగం

డన్నాడు. వాటికో యవర్ నేమ్ అని యింకొంచెం ఫవర్ ఫుల్ గా వచ్చింది మాట. ఒక్కసారి ఉలిక్కిపడ్డాడు హనుమంతుడు. “హమారానామ్ వీర హనుమంత్ హై” అని మహా ధీమాతో గుండెమీద చెయ్యేసుకుని వెళ్లాడు దగ్గరికి. “వీర హనుమంతుడట వెధవ! కోతి వెధవ” అన్నమాటల్లో గుండుమీద రపీమని దెబ్బపడింది. కళ్లు మిటకరించాడు హనుమంతుడు. గుటకలు మింగి వెనక్కి మళ్లిం చాడు ఘటాన్ని. ఆలోచన మొదలెట్టాడు. వీళ్లు కునికిపట్లుపడతారేమో మెల్లిగా లోలికి చిత్తగిద్దామనుకున్నాడు. ఇంతలో వీళ్లు “నిద్రపోయి. అనిమిషులు” అన్న మాట గుర్తుకొచ్చింది ఛీ! అనుకున్నాడు. ప్రాణం విసిగింది. మామిడిపండ్లో యేదో లంచం ఇస్తే వెళ్ళినిస్తారేమో అనుకున్నాడు. మూడు మామిడిపళ్లు సంపాదించాడు. రెండు షోకచేత్తో పట్టుకుని మరోటి తాను చీకుతున్నాడు. హనుమంతుడు తినటం వాళ్లు చూశారు. ఇలా నగ్గరికి రమ్మన్న ట్రనిపించింది హనుమంతుడికి. మహాగం!! 80 మైళ్ల స్తీడుతో వెళ్లాడు. ఇద్దరికి చెరోపండు చేతిలో పెట్టాడు. ఏదో కొత్తపండు కుని వాల్లిద్దరు చీకడానికిబదులు కొరకడం మొదలెట్టారు. రెండుచేతులనిండా రసం కారుతోంది. ఇద్దరూ మోచేతులు దగ్గరనించీ నాకుతున్నారు లొట్టలేసుకుంటూ. ఇదే సమయం అనుకున్నాడు హనుమంతుడు. మెల్లిగా లోలికి చిత్తగించాడు. హమ్మయ్య “నగరి”లో కొచ్చాం. ఏడీ! విష్ణువు కనపడడే! అనుకున్నాడు. మళ్ళీ గుండెల్లో రాయి పడింది హనుమంతుడికి. పెద్దల మాట పూరికే పోదనుకుని మళ్ళీ పద్యం చదివాడు. “అల వైకుంఠపురంబులో, నగరిలో, నామూలసాధంబుదాపల” వెళ్లి పోతోంది పద్యం. అరే సాధం అని అంటాడే! ఇన్ని సాధా లుండగా! ఎందులో వుంటాడో విష్ణువు అని ఆలోచిస్తూ కూచున్నాడు. వైకుంఠపురం. ఏ వైకుంఠపురం! “అల” వైకుంఠపురం! అబ్బ! “నగరి” చాలా దూరం వచ్చామే. మనం ఇక “మందారవనాంతరం” వెతుక్కుంటే! ఉ! ఏంటి వెతుక్కుంటే “ఛర్యంకరమావినోది” విష్ణుదర్శనం అవుతుం దన్నమాటే అనుకున్నాడు. వెతుక్కుంటూ బయలుదేరాడు. చాలామంది తిరుగుతున్నట్టు కనిపించింది. ఎవ్వరికీ కనపడకుండా వెళ్లా లనుకున్నాడు. చిన్న రూపం ధరించాడు. వెళ్లిపోతున్నాడు. పరసాగ్గా ఎన్నో గుమ్మాలు కనపడినాయి. ఇది కాదు మార్గం అనుకున్నాడు. ఒక్కనున్న వనంలోకి ప్రవేశించాడు. చక్కటి పువ్వులు పళ్లు కనపడ్డాయి. అన్నీ కోసి తిన్నన్ని తింటున్నాడు. ఇంతలో ఎవడో వాగుని నీళ్లు పోస్తున్నట్లు కనిపించింది. కాయ వెట్టి ధపీలు మని కొట్టాడు నడుమీద. వాడు

వ్యత్యాసాలు

శ్రీ అందే నారాయణస్వామి

రాజాగారికి పుత్రోదయం అయింది. ఆ శుభవార్త గాలికంటే వేగంగా పరగణాంతా వ్యాపించింది. దివాణంలో ఫిరంగులు పేలినవి, మంగళవాద్యాలు చెలరేగినవి, సంతోషంతో పౌరుల నోళ్లు మోగినవి, వార్తాపత్రికలన్నీ ఘోషించినవి.

రాజాగారికి పుత్రోదయం అయిన సేతుకే ఊరివెలుపల పూరిగుడికెలో పేరమ్మగూడా మంగళశువును కన్నది. ఫిరంగులూ మంగళవాద్యాలు ఏమీ మోగలేదుగానీ ప్రక్కయింటి లోని ముసలియెద్దు నిలబడి టవ్ టవ్ మని చితవలు వేసింది. మర్రిచెట్టుమీది గుడ్లగూబమాత్రం గానం చేసింది. ఆమె

కట్టెట్టచేశాడు. హనుమంతుణ్ణి గుప్పిటితో పట్టుకున్నాడు. పిచ్చిని పిసిక నట్టు పిసికేస్తాడేమో నని భయపడ్డాడు హనుమంతుడు. పెద్దరూపండాల్పాడు. వాడికి భయమేసింది. నలుగురీ కేకవేశాడు. పట్టుకున్నాడు. విష్ణుమూర్తిదగ్గరికి తీసికెడదా మంటే తీసికెడదా మన్నారు. ఈవిధంగాఅయినా ఆయన దర్శనం అవుతుంది దనుకుని వెడదాంపడం డన్నాడు. తీసికెడుతున్నాడు. ఇంతలో ఒకగడపదగ్గర అచ్చం విష్ణుమూర్తిలాగు “శంఖచక్రాల”తో నుంచున్నాడొకడు. విష్ణుమూర్తినుకుని గబగబ దణ్ణంపెట్టాడు హనుమంతుడు. వెనక్కాలనుంచి నడవోయి యికా యిక్కడక్కడ? అని ఒక్క తన్ను తన్నాడు ఎవ్వడో హనుమంతుణ్ణి. హనుమంతుడి హృదయం తరక్కుపోయింది. సరే కాని మృనుకున్నాడు. ఇంతలో పెద్దసభ వచ్చింది. అందులో హనుమంతుణ్ణి వదిలి అందరూ ఒక్కకు తప్పుకున్నారు. శ్రీమహావిష్ణుదర్శనం హనుమంతుడికి కలిగింది. సంతోషంతో గబగబ దగ్గర కెల్లాడు. పొడుగ్గా “గడ” కనపడింది. అది పట్టుకుని గిర్రని నాల్గు సార్లు తిరిగాడు. పైకి చూచాడు. విష్ణు పుటాణ్ణించి తామర పువ్వుకట్టి, అందులో నాలుగు తలకాయలుగల మనిషి కనపడ్డాడు. ఇదేమిటిరో అనుకున్నాడు. ఆ తామరపూజ బాణుదగ్గర పట్టుకుని రెండుసార్లు పూసాడు. కనల్లేదు. అందరూ ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నారు. తామర పూడు పట్టుకుని పైకెక్కాడు. కూచుని బ్రహ్మతలలో పేలు చూస్తున్నాడు. భయపడ్డాడు బ్రహ్మ ఇదేమిటా అనుకుని. అటు ఇటు కదిలాడు భయంకొద్దీ బ్రహ్మ. ఒక్క మొట్టికాయ మొట్టాడు హనుమంతుడు. దాంతో బ్రహ్మనాల్గుతలకాయలమధ్య హనుమంతుడి చెయ్యి ఇరుక్కుపోయింది. ఎంత లాగినా రాలేదు. నాలుగు బాదాడు బ్రహ్మని. “నాన్నా నాన్నా” అని కేకమన్నాడు బ్రహ్మ! ఆ కేకలు విని విష్ణువు “ఆరి కోతివేధవా? భూలోకంలోకి పో” అని చేత్తో పట్టి విసిరేశాడు.

కన్న సంగతి ఇరుగుపొరుగువాళ్లకు గూడా తెలియదు. ఇద్దరు శిశువులూ కాళ్లు చేతులు ఆడించడం, నవ్వడం, ఏడవడం, ఇద్దరినీ ఒకటే ఆట ఒకటే పాట. ఇద్దరూ దేవుని సన్నిధానంలో ఒకటిగానే పెరిగారు. ఒకేవేళకు భూమి మీదికివచ్చారు. భూమిమీదికి రాగానే ఒకళ్లు బంగారు ఉద్యానంలో ఒకళ్లు కుక్కిమంచంలో ఒకళ్లు దివ్యభవనంలో. ఒకళ్లు పూరిగుడికెలో. వాళ్లు పొందుతూవున్న ఈ భేదం గూడా తెలుసుకో సంతటి కనికరంలేదు ఇక ఈ ముడిపదార్థాలు భవరకీటకన్యాయంగా ఆర్థికంగానేమి సాంస్కృతికంగానేమి వాళ్లి వాళ్ల స్వస్వరూపాలు పొందుతాయి.

ఇద్దరు శిశువులూ శుక్లవక్షచంద్రులవలె దినదినాభివృద్ధి పొందుతున్నారు. ఇద్దరికీ నామకరణాలు జరిగినవి. ఒకరి పేరు వెంకట చంద్రమోహన కృష్ణప్రసాదు. ఒకరి పేరు వెంకట నరసు. పేరమ్మది పేదనంసారం కావడంవల్ల భార్యభర్తలు కూలీ నాటీ చేసుకుని జీవనూపుంటారు. వెంకటనరుసుకు ఎవోనోడు వచ్చింది. మాటలన్నీ బాగా వచ్చి చలాకీగా ఆడుకుంటున్నాడు. ఒకరోజు సాయంత్రం తల్లి పొయిలోకి చిదుగులు యేరుకోడానికి ఊరి వెలుపలకు పోగా వెంకటనరు తల్లి వెంటబడి వెళ్లాడు. అక్కడ మైదానంలో జమిందారుగారి అబ్బాయి నౌకర్లు వెంట పుండగా మూడు కాళ్ల పైకిలు తొక్కుతున్నాడు. అదృశ్యాన్ని వెంకటనరు చూశాడు. అంతవరకు తాను మూడు కాళ్లపైకిలు చూసివుండలేదు. కాస్తేపు వెనకాల చేతులుపెట్టుకుని అబ్బురంగా చూసి తల్లికి చెప్పకుండానే అక్కడకు లగ్తాడు. చెట్లకింద చిదుగులు యేరుకోవడంలో నిమగ్నమైవున్న తల్లి అది కనిపెట్టలేదు.

వెంకటనరును వెళ్లి పైకిలుగాపులో నిలబడ్డాడు. పైకిలుతొక్కుతున్న రాజాగారి అబ్బాయి వెంకటచంద్రమోహన కృష్ణప్రసాదు వెంకటనరును ఇద్దరూ ఒకళ్లని ఒకళ్లు చూచుకున్నారు. ఏవో ఉభయులకు జన్మజన్మాంతరములనుండి బాంధవ్యం వున్నట్లు ఇద్దరి ముఖాలు ఆ సందర్భంలో తొణికిసలాడిపోయినవి. కృష్ణప్రసాదు తక్షణం పైకిలుమీద నుంచి దిగి వెంకటనరునుదగ్గరకి వచ్చాడు. వెంకటనరును గోచి మొలత్రాడు రెండూ లేవు. జమిందారుగారి అబ్బాయికి వంటినిండా నగలు, విలువైన దుస్తులు. నౌకర్లు వారిస్తున్నా వినకుండా కృష్ణప్రసాదు వెంకటనరును చెయ్యిపట్టుకుని ఆహ్వానించాడు. ఇద్దరు కుర్రవాళ్లు చెరికాశేపు పైకిలు ఎక్కుతూ ప్రాణమిత్రులవలె ఆ మైదా

నంలో సంతోషంతో కేరింతాలు కొడుతున్నారు.

అక్కడ పేరమ్మ చూసుకొనేసరికి కుర్రవాడు లేడు. ఎటు వెళ్లాడా అని ఆదుర్దాతో అటు చూచింది. కొంతదూరాన మైదానంలో మూడు కాళ్ల పైకిలు తొక్కుతూ తన కొడుకు కనిపించాడు. తన కళ్లను తాను నమ్మలేక దాపులోకి వెళ్లి చూచింది. నిజంగా తనకొడుకే ఆమాయించి పైకిలుతొక్కుతున్నాడు. దగ్గరగా జమిందారుగారి అబ్బాయి వున్నాడు. కొంచందూరంలో నౌకర్లు నిలబడివున్నారు. “వరేయ్” అని కేకవేసింది పేరమ్మ. ఆపిలుపు అతడు వినిపించుకోలేదు. “వరే అబ్బాయి” మల్లా కేకపెట్టింది పేరమ్మ. ఈదశ “పుండవే అమ్మా వత్తాను” అతనివద్దనుంచి జవాబు వచ్చింది. “ఈరవ్వ మీ అబ్బాయియేనా బలేన్నే హితుడు దొరికాడు మా చిన్న బాబుగారికి. అన్నాడో నౌకరు. పేరమ్మకు ఆమాటలు గూడా వినపడలేదు. జమిందారుగారి అబ్బాయి తన కొడుకు ఒక్కరోజు పుట్టినందుకే ఆమెకు గర్వంగా వున్నది. ఎవరైనా కుర్రవాడికి ఎన్నో యేడని అడిగినప్పుడు ఆమె రాజాగారి అబ్బాయి, మా అబ్బాయి, వక్కగడి చులోనేగా పుట్టింది. అని సగర్వంగా చెప్పుకుంటుంది ఇప్పుడు ఇద్దరూ కలిసి ఆడుకోవడం చూసేసరికి ఆమె తనమయ త్వంలో మునిగిపోయింది.

చీకటిపడడానికి ఎంతో వ్యవధి లేదు. నౌకర్లు జమిందారుగారి అబ్బాయిని ఇంటికి వెళ్లుదాం రమ్మని ఎంత పిలిచినా ఆ కుర్రవాడు కదలటంలేదు. పేరమ్మ తన కొడుకును పిలిచినా వాడూ వలకటలేదు. వెలుతురువున్నంతవరకూ వాళ్లిద్దరినీ ఇల్లకు మళ్లించడానికి వాళ్లతరంకాలేదు.

చీకటిపడ్డతర్వాత తల్లివెంట ఇంటికి వచ్చున్న వెంకటనరును తల్లితో

- “అమ్మా అటుమంటి బండి నాకు కొని పెట్టు?” అని అడిగాడు.
- “మన కెట్లా వస్తయిరా” అన్నది.
- “యెందుకు రావు”
- “మనం బీదవాల్లం”
- “బీదవాల్లకి అటుమంటిబండిరాదు”
- “రాదు”
- “యెందుకు రాదు?”
- “మనదెగ్గర డబ్బు లేదు”
- “వాల్లకు బండి యెట్లా వచ్చింది నీయన్నీ అబద్దాలు”
- “వాల్లు మారాజులు వాల్లకి మనకే యక్కడరా”
- “యెందుకని?”
- “వాల్లదెగ్గర చాలా డబ్బుంది”
- “మనదెగ్గర యెందుకు లేదు?”

“అరవమాకురా సోదీ”
 “మరి నాకు బండి కొనిపెట్టవు అమ్మా?”
 “బండి లేదు గిండి లేదు నడువు”
 “అయితే నాదెగ్గర కానీ గుంటపిసి మొలేస్తే చెట్టుమొలినీ చానా డబ్బులు కాస్తయి. అప్పుడు కొనుక్కుంటా బండి”

కాలచక్రం గిర్రున తిరిగింది. ఇద్దరు కుర్రవాళ్లు పెద్దవాళ్ళయ్యారు. పాతిక పట్ల వచ్చినవి. ఎవరియావృత్తులలో వాళ్లు నిమగ్న అయ్యారు. వెంకటనరుకు కాయకష్టంవల్ల ఎన్నో పంటలు పెండుతున్నవి. వెంకటచంద్రమోహన కృష్ణప్రసాదుకు కవిత్వ పెరిగి ఎన్నో భూములు కొనివేయబడుతున్నవి. వెంకటనరును చదుటవల్ల ఎన్నో కట్టడాలు లేస్తున్నవి. జమిందారుగారికి బాకీల క్రింద ఎన్నో ఇల్లు స్వాగీసమవుతున్నవి. ఇట్లా కాలం వెళ్లిపోతున్నది

ఒకరోజున కృష్ణప్రసాదు గుర్రం యెక్కి రోడ్డునే మికారుబయలుదేరాడు. అదేసమయానికి వెంకటనరును ఆ బాటనే పొలానికి వెళుతున్నాడు. ఇద్దరినీ ఒకే గ్రామం కావడంవల్ల అప్పుడప్పుడు ఇద్దరూ తారసిల్లుతూవుండడం కద్దు. కృష్ణప్రసాదు ఇతనికేసి చూడకుండానే వెళ్లిపోతూవుంటాడు. వెంకటనరునుకు కృష్ణప్రసాదు కనిపించినప్పుడల్లా అతని కేదో కడుపు నిండినట్టుగా వుంటుంది. ఇద్దరూ ఒకరోజున పుట్టిన సంగతి, చిన్నతనంలో ఇద్దరు కలిసి ఆడుకున్న సంగతి. తన తల్లి అప్పుడప్పుడు అతనికి చెప్పతూ వుంటుంది. ఈబాడ రాయణబాంధవ్యంవల్ల కనిపించినప్పుడల్లా వెంకటనరును కృష్ణప్రసాదును పలకరించాలనిగూడా అనుకొంటాడు కానీ అతడు గొప్పవాడవటంవల్ల పలకరించడానికి సాహసించలేక పోతాడు.

ఆరోజున కృష్ణప్రసాదు గుర్రం యెక్కి ముందు వెళ్లిపోయాడు. వెనక వెంకటనరును వస్తున్నాడు. కృష్ణప్రసాదు స్వారిచెయ్యడంలో నెత్తిమీది టోపీ కింద పడి పోయింది. అతడు గుర్రాన్ని ఆపాలని చూశాడుగానీ అది ఆగకుండా వుండాయించింది. వెనక వస్తున్న వెంకటనరునుకు నేలమీద పడివున్న టోపీ కనిపించింది. ముందు కృష్ణప్రసాదు గుర్రం ఎక్కి వెళ్లి అతడు చూచివుండడంవల్ల ఆ టోపీ కృష్ణప్రసాదుదే నని గ్రహించి ఈ అవకాశాన్ని పురస్కరించుకుని అయినా అతనితో మాట్లాడవచ్చుననే తలంపుతో టోపీ పుచ్చుకుని బయలుదేరా

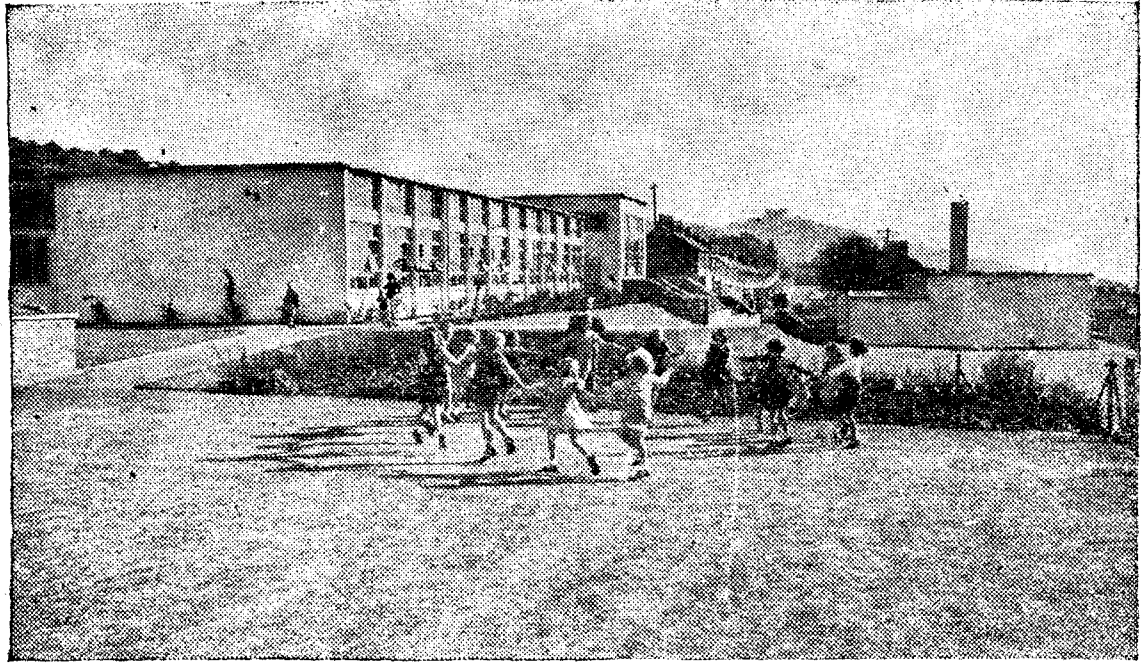
నారసింహలే హ్యమ
 బంగారు చేర్చబడినది. మేహమ. ఏ క్లా క. విస్తృత కృష్ణప్రసాదు హరిని విందుకు కాంతిని వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—
 రూ. 5.00 టోపీ 10 అ.
 పి. సి. ఏ. కం. పేరి. పెరిడేవ్-వెల్లూరు తల్లా
 త్రాంచి: 7 పీసుమెడలికిది. మద్రాసు.

దు. ఎండకూ వానకూ బిగిన శరీరం. ఒక్క పరుగులో వెళ్లి కొంతదూరానా గుర్రాన్ని మల్లించడానికి ప్రయత్నిస్తూవున్న కృష్ణప్రసాదుకు "బాబు గారూ యిదుగోట్లో" అంటూ చేతిలో టోపీ అతని కిచ్చి ప్రతివచనంకోసం చెవులు రిక్కించుకుని నిబబ్బాడు. అతడునోరు మెదల్పలేదు. టోపీ నులికి నెత్తిన వెళ్ళుకుని గుర్రాన్ని పుడాయి చాడు.

ఇది జరిగిన రెండుమాసాలకు ఒక చిత్రమైన సంఘటన జరిగింది ఆ గ్రామాన్ని ఆనుకుని ఒక చిట్టడవి వున్నది. ఒకరోజు సాయంత్రం వెంకటనరసు వంటచెరకు తెచ్చుకోడానికి గొడ్డలి పుచ్చుకొని చిట్టడవికి బయలుదేరాడు. కృష్ణప్రసాదుగూడా అదేసమయానికి తుపాకి చేత్తో పుచ్చుకుని చిట్టడవికి పి.కారుకు బయలుదేరాడు.

వెంకటనరసు అడవిలో కట్టలుకొట్టుకుంటూవుండగా ఒక దృశ్యం అతని కళ్ళ బడ్డది. అతనికి నాలుగైదుగజాలదూరంలో ఒక పొదమాటున చిగుళ్ళను మేస్తున్న కుందేలును పట్టడానికి వెనక నుంచి ఓ కొండచిలువ మెల్లగా దాన్ని ఆమీపిస్తున్నది. అతడుచూడడం తుణం సలస్యమైతే కొండచిలువకు కుందేలు ఎరలయిపోయ్యేదేగాని తుణం వెంకటనరసు వెళ్లి గొడ్డలితో కొండచిలువను చితుకొట్టాడు. మనిషిని చూడగానే కుందేలు చెంగుచెంగున గంతులు వేసుకుంటూ వెళ్లిపోతూవుంటే వెంకటనరసు తనమూలకంగా ఒక సాధుజంతువు రక్షింపజడ్డ దన్న సంతృప్తితో దానివంకనే చూస్తున్నాడు. కుందేలు ఎంతో దూరం గూడా వెళ్ళలేదు. ఇంతలో తుపాకిగుండు దూసుకుపోయి పాపం కుందేలు విలవిల తన్నుకుని నేల మీది కొరిగింది. వెంకటనరసు ఆనందిస్తున్న ఆకళ్ళతోనే ఆ విషాద దృశ్యాన్ని కళ్ళారా చూశాడు. అతని కళ్ళలోనిట్లుతిరిగినవి. ఇంతలో వడివడిగా చేతులో తుపాకితో కృష్ణప్రసాదు చచ్చి పడివున్న కుందేలువద్దకు వచ్చి నిలబడ్డాడు. తాను కాపాడిన ప్రాణాయె. వెంకటనరసుకు ఉద్రేకం వచ్చిందిగానీ ఏమి చేయగలడు? ఇందాక కుందేలును చంపడానికి చూస్తున్న జ్ఞానంలేని జంతువు కాబట్టి దానిమీదికి పోయాడు. ఇప్పుడేమి చేయగలడు? "నువ్వేనా దాన్ని చంపింది?" అన్నాడు ఆవేదనతో.

ఈ చిట్టడవి తనది, ఈ జంతువులు తనవి, తన భూభాగమిదా జీవించే ఓ అధముడు తననేనా ఇటువంటి ప్రశ్న వెయ్యడం? వాకిటిముందుకు బిచ్చానికి వచ్చినవాడు ఈ ఇల్లుమీన్వంతమేనా అని ప్రశ్నిస్తే ఇంటి యజమాని కెలావుంటుంది! కృష్ణప్రసాదు క్రుద్ధుడై పోయాడు. వెంటనే కొంచెందూరంలో చెట్టుకింద జంతుకళేబరాలకు కాపలా వున్న నేవకులను పిలిచి "ఫారెస్టులో

యుద్ధానంతరం, ఇంగ్లండులోని డోవర్ సీమనున్న కొండప్రాంతంలో నిర్మింపబడిన క్రొత్తపాఠశాలలు. ఆటపాటల ఆనందంలో మునిగివున్న బాలబాలికలు.

బాలానందం నాటిక :

అంతా దేవుని మహిమే

శ్రీమతి ఇల్లిందల సరస్వతీదేవి

(ప్రథమ శివాజీ మహారాజు దర్శారు. శివాజీమహారాజు సింహాసనాన్నిపై ఉంటాడు. తానాజీ, మోహంపంతు, పీలాజీ మొదలైన ఉద్యోగులతో కొలువుతీర్చిఉంటాడు.)

వందిమాగధులు— శ్రీ భవానీచరణప్రసాద మాసాదితరాజ్యధారణ! మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్యస్థాపనాచార్య! ప్రథమ శివాజీ మహారాజ! ఆవధాన.

శివాజీ : తానాజీ, మన ప్రజలకు డేమి మేనా? ప్రజలందరు సంతృప్తులు ఉన్నారా? తానాజీ : మన ప్రజలందరూ డేమిమే, దేవుడు సుఖితుంగా ఉన్నది. ఏకారత లేదు ప్రభూ!

శివాజీ : శత్రువైనాన్ని తరమటానికి బిజా పురపుడిక్కున వెళ్ళిన వైనికదళము తిరిగి వచ్చినదా?

తానాజీ : అప్పుడే కొంత వైన్యము వచ్చి నది ప్రభూ. మనము పంపిన వైన్యము అంత దూరాన ఉండగానే శత్రువైన్యము చెల్లాచెదలై బోయి మన రాజ్యపు సరిహద్దులు దాటిపోయి నవి. మన వైన్యములో కొంతమంది ఇంకా సరి హద్దులలో ఉన్నార ప్రభూ.

శివాజీ : మన బొక్కసము - దాని సీతి ఎల్లా ఉన్నది? ఏమంటావు ఖజాన్సీ పీలాజీ?

పీలాజీ : ప్రభూ! మన బొక్కసము చెక్కు చెదకుండా - ఒక కోసు తరుగు లేకుండా ఉన్నది. ఎన్ని చరిత్రకారులున్నా పోరాటము సలుపవచ్చును. ఎన్ని భవనములున్నా-ఎన్ని కోటలున్నా కట్టించవచ్చును.

శివాజీ : సంతోషము. మా అనుచరులయిన మీ అందరి సహకారంతో శత్రువైనాల్గు తరిమివేసి మహారాష్ట్రరాజ్యము నిర్మించగలిగాము. వైన్యాన్ని వేలకువేలుగా అభివృద్ధి చేసుకోగలిగాము. శత్రువైనాల్గు అసలీలగా తరిమివేయగలిగాము. బొక్కసము అభివృద్ధి చేసుకోగలిగాము. ఇప్పుటికి రాష్ట్రము నిష్కంఠకమైనది. ఈ మార్గంలోనే మన రాజ్యము

ఈ పొగరు బోతు కట్టెలు కొడుతున్నాడు. వీణ్ణి పెడరెక్కలు విరిచి కట్టి రాణాకు తీసుకువదం" డని ఆజ్ఞాపించాడు.

ములో దినదినాభివృద్ధి కలుగవలెనని కోరుతున్నాము.

(దోవారికుడు ప్రవేశించి)

జయము జయము ప్రథమ శివాజీ మహారాజా! సురసర్వతల సమర్థమదాసన్యాముల వారు వేంచేస్తున్నారు.

రామదాసు : జయజయ రఘువీర సమర!

శివాజీ : సురుదేవా! ఈ శివ్యపరమాణువు ప్రజామును లర్పించుకొంటున్నాడు. అర్హుని పాద్యాలను స్వీకరించి, తమకై ఎప్పుడూ సిద్ధ పరిచిఉండే ఈ పవిత్రాసనముపై ఆసీనులు గండు.

రామదాసు : జయజయ రఘువీర సమర! రఘుపుంగవుని కృపచే నీకు ఆయురారోగ్యాభివృద్ధి కలుగుగాక! వత్సా, నీకు నీ ప్రజలకును డేమిమే కదా!

శివాజీ : భవానీ దేవి కృపాకటాక్షంవలన, తమ ఆశీర్వచనబలంవలన, మా కందరకు డేమిమున్యామి!

రామదాసు : భవానీకృప సరేగాని - నా ఆశీర్వచనబలం ఏమిటోయి నీకు?

శివాజీ : ఆచార్య! అడేమి మాట!

రామదాసు : స్వశక్తితో వైన్యాన్ని కూర్చు కొని శత్రువులను అణచివేసిన ధీరుడవు! అసంఖ్యాకముగా వెబ్బులులవలె మీద పడే శత్రు వైన్యాలను పారద్రోలి రాజగడదుర్గము నిర్మించు కొని రాజ్యమును స్థాపించుకొన్న ప్రతిపతివి! ప్రజానురంజకంగా రాజ్య మేలుతూ బొక్కసము నింపుకొంటున్న మేధావివి! మొదట ఒక్కనితో ప్రారంభమైనా అచిరకాలంలోనే చీమలవారువలె అసంఖ్యాకంగా పెరిగి అపజయ మెరుగని వైన్యముగల శక్తియంతుడవు! ధర్మము నాలుగుపాదాల నడుస్తున్న సుఖితుమైన రాజ్యము నీది. శివాజీ మహారాజా! ఎంత ప్రతిభాశాలివి ప్రథమ శివాజీ!

శివాజీ : సురుదేవా! అంతా మీ కరుణ వల్లనే. మీ మార్గదర్శకత్వవల్లనే.

రామదాసు : కాదు. ఎవరి మహిమ, కాదు. ఎవరి మార్గదర్శకత్వమూ కాదు. నీ స్వశక్తి. నాధీయుక్తి. నేను సామాన్యసరువును. ధర్మ బద్ధమైన విషయాలను నీకు బోధించుటకు కారణ భూతుడనుమాత్రమే. నాద్వారా కొన్ని ధర్మాలను ప్రజానుకూలంగా చేయవలెనని సంక

ల్పించిన బదులుకై రాగిని నేను! ఎంతటి మహిమ వేరుడవోయి నీవు!

శివాజీ : సురుదేవా! నేను.....

రామదాసు : నీవా! నీవు గొప్ప మేధావివి. సకలచరాచరసృష్టి నీ చేతిలో యిమిడిపోయింది. శివాజీ మహారాజా! నేను వచ్చేటప్పుడు ద్వారముదగ్గర ఒక పెద్దబండను దాటి వచ్చాను. లోపలికి తేల్చింపు. నీ మహిమ చూపిస్తాను. నీ మహాత్మ్యము ప్రజలకు చాటుతాను.

శివాజీ : తానాజీ : సురుదేవుల ఆనతి అవధ రింపును.

తానాజీ : చిత్రము ప్రభూ!

(పెద్దబండ తెచ్చి క్రింద పడవేసిన శబ్దము.)

రామదాసు : తానాజీ, ఈ బండను - ఈ పసులుదగ్గరకు పగులగొట్టించు.

(బండ పగులగొట్టిన చప్పుడు. తరువాత కప్పు బెకబెకమన్న చప్పుడు.)

రామదాసు : శివాజీ, ఈ రాతి లోపల చేరెడు నీళ్ళతోసహా ఈ మందూకాన్ని ఎప్పుడు నిర్మాణంచేతావు! ఎంతటి ప్రతిభాశాలివి! ఎంతటి యోచనాపరుడవు రాజా!

శివాజీ : సురుదేవా! నేను ఎరగని విషయం ఇది. ఇది ఎప్పుడు జరిగిఉంటుంది.

రామదాసు : ప్రథమ శివాజీ, నీ రాజ్యంలో పిసీలి కాదిబ్రహ్మపర్యంతం నీదే సృష్టి. మరచినా వేమా. జ్ఞప్తికి తెచ్చుకో.

శివాజీ : (వైన్యంతో) సురుదేవా! నా సీర కృత్యాలన్నీ ఫలోన్ముఖమై, అదర్శనంతమై, నా రాజ్యసంస్థాపనమైనదన్న నా అన్యాయకార బీజాన్ని రూపుమాపటానికై నేడు విజయము చేసిన ప్రత్యక్షుడైనము మీరు! ఈ ఘోరనిక నుణపాటును నేర్పిన ఆచార్యులు! కుమార్తాన బోయి కుంభిపాకాన పడిపోకుండా నన్ను కాపాడిన రక్షకులు. స్వామి! నా కథయ మివ్వండి.

రామదాసు : ఇప్పుడు - తెలిసినదా ఎవరి కృత్యమో అది! మూగ్రాసరుడ వయి మహారాష్ట్రరాజ్యసంస్థాపనాచార్యుడవను నీ కృత్యమూ కాదు. నీకు నిత్యధర్మబోధకుడయిన నా చెయిదయినా కాదది! రాతిలో చేరెడు నీళ్ళతోసహా కప్పును సృష్టించినవాడూ, సృష్టి నితీలయ కారణమూ, సర్వవ్యాపి, సర్వసమగ్రమూ అయిన పరమేశ్వరునిలీల యిది! దేవుని మహిమే! అవగాహనము అయినట్లైనా యిప్పుడు?

శివాజీ : సురుదేవా, ధన్యమే. అనంతములె న దేవుని మహిమలు మనము కొనియాడగలము!

వందిమాగధులు : జయ జయ రఘువీరసమర! జయరామదాసన్యామికి జయ! శివాజీమహారాజా నకు జయ జయ!

(హైదరాబాదు కడినూ సౌజన్యంతో)

గవర్ క్వెట్
శివసంగంకు గంటలలోడుము
శ్రీశ్రీ రచారచిత్రజయంత్ర

కమ్యూనిస్టువిధానం మారాలి

(10 వ-వేజీ తరువాయి)

వచ్చిన ఓట్లకూడా రాలేదు. ఎల్లాబోడు ఎన్నికల్లో ఓడిపోవటమే కాక, చాలావార్లు 'డిపాజిట్టు' కూడా రాలేదు. అంటే ఎన్నికయిన ఓట్లలో ఎనిమిదవంతుకూడా రాలేదన్నమాట. 'ముక్తకమ్యూనిస్టులందరికీ ఓటింగు హక్కు' నూత్రప్రకారం ఎన్నికలు జరగకపోవటం పెద్ద లోపం. అయినా ఫలితాలబట్టి పార్టీల బలబలలు గ్రహించవచ్చు.

ఇక, పోలీ 'పార్లమెంటరీవిధానం' బూగ్గనా విధానం, విప్లవవిధానం కమ్యూనిస్టువిధానం అని అనుకుందాం. ఆ విధంగా చూసినా ప్రజల్లో అత్యధికసంఖ్యాకులు కమ్యూనిస్టుల విధానాలకు తలొగ్గలేదని పైన ఉదాహరించిన విషయాల బట్టి స్పష్టమౌతోంది.

కాబట్టి పార్లమెంటరీ ప్రతిఘటనలో గాని, తిరుగుబాటులో గాని కమ్యూనిస్టులకు ప్రజల సమ్మతి, మద్దతు లేవు.

శ్రమశీలుల అత్యధికసంఖ్యాకులు విప్లవ ఆనందానికి, విప్లవఆరంభానికి ఇష్టం గా, సద్విధంగా లేనప్పటికీ, విప్లవం ఆరంభమై ప్రజలను విడిచి, జీవించే వైస్వాగ్యంగా ఉన్నప్పుడు, వారి పేదన మోచి, ప్రభుత్వాలద్వారా వారికి లభించే పోలీసు, మిలిటరీ మద్దతు దృఢపడి, నిరాయుధులైన ప్రజలు, కిందినట్లు మురింత నిర్వీర్యులవుతారు. ఇదే ఇష్టమే జరుగుతోంది.

లక్షలు, కోట్లగా ఉన్న శ్రమశీలులను సంఘాల్లో శిక్షితం చేసి, ఇప్పటి ఆర్థికవిధానం, ఆర్థికనిర్మాణం పూర్తిగా మారిపోవని ప్రజానీకం యావత్తుకూ మోక్షం లేదని, తరతరాలుగా తమకు అలభ్యంగా వున్న జీవనసరకులు, మనోవికాసనూ, అభివృద్ధి ఇప్పటి సాంఘికజీవన విధానం మారనిదే సిద్ధించవని వారు గ్రహించి, విశ్వసించి, అందుకై తగిన సంఘటనకు పూనుకుంటే ప్రజాచైతన్యాన్ని శిక్షితం చేసి, సిద్ధంచేయాలి. మరీ చాలదని సమ్మతించేయటం పేరు. సంఘవిధానం మారిపోవాలని నిశ్చయించుకోటం పేరు. సమ్మెలు చేసేవారంతా ఈ నిశ్చయంతో చేస్తున్నారనకోటం భ్రాంతి. ఇప్పటి ఆర్థికనిర్మాణంలో (అల్పసంఖ్యాకులకుతప్ప) అధికసంఖ్యాకులకు జీవనధృతిగాని, వసతులుగాని, మనోవికాసంగాని కలిగే అవకాశాలు లభించగలవు అనేది భ్రాంతి, అపాధ్యం అని అధికసంఖ్యాకులు స్పష్టంగా గుర్తించి, గ్రహించేట్లు తోడ్పడాలి. 'బోస' 'మోచుకునీ' 'కరువుభత్యం' 'నిరుద్యోగభత్యం' 'స్వరసాయ కూలీ పెంచాలి' 'రైతులకు పంటలో భాగం అధికమవాలి' అనే నినాదాలకంటే ముఖ్యమే, చాలాన్నిటికీ సరైన పరిష్కారం నూచించే మూలకూత్రం: 'ఇప్పటి ఆర్థిక నిర్మాణం మారాలి...' ప్రకృతిసంపదయావత్తు ప్రజది... సర్వతోముఖమైన వికాసానికి అందరూ అవకాశం ఉండాలి? ఈ నినాదం స్వనిమాత్రం గానేకాక, సంపూర్ణంగా ప్రజలకు గ్రహ్యమైన మనస్సులో నాటుకోబోయేట్లు చేయాలి. దీనికి గెరిల్లాయుద్ధం ప్రజాస్వామిక (అసంపూర్ణమైనా) పరిపాలనలో, వ్యవస్థలో మార్గాలు కావు. ప్రచారం, కార్యక్రమం ఎన్నికల ద్వారా అధికారం పొందే ప్రజల సంయుక్త నిర్ణయం... ఇది ముందలంబించవలసిన విధానాలు. తెలంగాణాలో నల్గొండజిల్లాలో సుమారు 200 మందిని కమ్యూనిస్టులు ఈ సంవత్సరం హత్యచేసినట్లు ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. 200 మంది జమీందార్లు, ప్రజాపీడకులు చనిపోయినంతమాత్రాన, ఆ భూమి విధానం మారలేదు. మారదు. ఇది వట్టివార్తన వాదం. ఆ జిల్లాలో 'బాల్కనీ' 'చంపరాకా' సత్యాగ్రహవిధానాలప్రకారం రైతుసత్యాగ్రహాలు జరిగి ఉంటే, జరుగుతున్న నిష్ఫల దౌర్జన్యోద్యమం కంటే మేలైన ఫలితాలు కలిగివి. దౌర్జన్యవిధానాలలంబించకుండా ఉంటే, మౌదరాబాదు రాజ్యాంగసభకు జరుగనున్న ఎన్నికల్లో కమ్యూనిస్టులకు ఓట్లు బాగా వచ్చేవి. కాని ఇలా

కమ్యూనిస్టులు ప్రవర్తించరు. వారి ఆలోచనా విధానం మారిపోతేనే, వారి కార్యక్రమవిధానాలు మారగలవు.

నిరంకుశుడై, అధికారయావత్తు తనదై ఉండే రాజుగాని, నియంతగాని పరిపాలించే దేశంలో ఆ అధికారపతనానికి అవలంబించవలసిన విధానాలు పేరు. ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వమున్న దేశంలో అధికారం అల్పసంఖ్యాకులైన ప్రైవేటులపరం కాకుండా, అధికసంఖ్యాకులైన శ్రమశీలులకు అధీనమయ్యేంతకై అవలంబించవలసిన విధానాలు పేరు. మొదటి వ్యవస్థలో సంపూర్ణంగా దౌర్జన్యంతోనే ప్రైవేటులు జీవించి అధికారం చెలాయించేది. సువ్యక్తమే మార్పు కోసం ప్రయత్నించినా, ఆ దౌర్జన్యం నిన్ను ప్రతిఘటిస్తుంది. ఆ దౌర్జన్యాన్ని బలమైన మైన కార్యక్రమంతో ఆడగలిగేగాని, మార్పు సిద్ధించును. అందుకుకూడా ఎంతో సంఘటన, సదనకాశాలు అవసరం. రెండవ వ్యవస్థలో ప్రజలకు అసంపూర్ణంగానే పరిపాలనాధికారం ఉంది. ప్రజాస్వామికవిధానాల ద్వారా తమ అధికారాన్ని స్వతంత్రమౌతూ, కృత్రిమమౌతూ సదనకాశం ఉంది. అయితే కోసారి జరిగే ఎన్నికలొక్కటే కాదు ప్రజల ఆయుధం. అది ఒక ఆయుధం. శాసనసభలకానల ప్రజలు చేయవలసినది, చేయగలిగినది ఎంతో ఉంది. వివిధమైన సంఘాతేర్పరచి, తమకు వ్యతిరేకంగా ప్రభుత్వం చేసే శాసనాలకు అసమ్మతి, ప్రతిఘటన ప్రకటించి, అధికసంఖ్యాకులైన తమ మాటల నెట్టుగా సంఘటన చేయవచ్చు. అసహాయ, సత్యాగ్రహోద్యమాలు ప్రజలందరు పాల్గొనగలిగే ఉద్యమాలు.

జరిగే సభలకు, సమావేశాలకు జనం విస్తారంగా హాజరవుతున్నారు. వారు తమ కంపగా నిల్చుంటారు అవకాశం భ్రాంతి. సమావేశాలు పేరు. సంఘటన పేరు. నిజం చెప్పాలంటే కాంట్రాను, సోషలిస్టు, కమ్యూనిస్టు పార్టీలు ఎంత సతమతమవుతున్నప్పటికీ, దేశంలో ప్రజలకు సరిగా, ధృఢంగా సంఘటనచేయలేకపోయారని ఒప్పుకోవాలి.

ఆమోదించే తీర్మానాలను ఆచరణలో పెట్టి, కార్యక్రమం కొనసాగించగలిగిన సంఘటనా శక్తి ప్రజలకు, ముఖ్యంగా శ్రమశీలులకు పల్లెల్లోని వట్టిబాల్లోని ప్రవాహికానికి లేదు.

కాంగ్రెసుకు ఓట్లు, ప్రభుత్వంచేతలా ఉన్నా, మద్దతపొందేదేదీవిషయం చూస్తే, కాంగ్రెసుతోటిపార్టీకూడా తన శాసనం నిర్ణయంగా అమలుజరగటానికి తోడ్పడేట్లుగా ప్రజలను సంఘటనచేయలేకపోతున్నారనేది స్పష్టం. ఇలాగే ఇతర విషయాల్లోనూ.

తా మునుజరిగే శాసనాలకు ప్రజల సమ్మతి మద్దతు లభించేట్లు చూసుకోవాలి ప్రభుత్వం. పోలీసులమీద ఆధారపడటం ప్రజాప్రభుత్వానికి బలమేకం కాదు. పోలీసులు ప్రభుత్వాన్ని ఎన్నుకోలేదు. ప్రజలేన్నుకున్నారు. ప్రజల శాంతియుతపరిణామాన్ని దౌర్జన్యముతంగా ప్రతిఘటించేవారి అరాచకచర్యలను అణగారేం దుకుమారిత్రేమే పోలీసుల నుపయోగించాలి. ఆ సందర్భంలోనూ ప్రజల శాంతియుతసహకారాన్ని ప్రభుత్వం సంఘటనపరుచుకుంటేనే సెగ్గతారు.

ఉదాహరణకు కమ్యూనిస్టులపై తీసుకుంటున్న చర్యలగురించి, ప్రతి ఫిర్యాలో, జిల్లాలో, తాలూకాలో ప్రజలను సమావేశపరచి వారి సహాయాన్ని సంపాదించుకొన్నట్లుగా ప్రభుత్వంగాని, కాంగ్రెస్ పార్టీగాని పనిచేయలేదు.

ఇలాగే 'బ్లాకుమార్కెట్లు' వ్యాపారస్థుల విషయంలోనూ ప్రతి గ్రామంలోనూ ఈ వ్యాపారస్థులెవరో జనలకు తెలుసు. కాని సరైన సంఘనిర్మాణం లేకపోవటంతో, వారి దోపిడీకి అడ్డులేకుండా ఉంది. ఇదివరకటి 'బ్లాకుమార్కెట్లు' వారు ఆ డబ్బును వైటెట్టిలేకీ ఉంచవని, వైగా కొన్ని సదుపా

యాలు కట్టిస్తూని కేంద్రప్రభుత్వం ప్రకటించటం నిజానికి ఇప్పటి బ్లాకుమార్కెట్లు వారికి బహుళ ఎంతో ఆశాజనకంగా ఉంటే, ప్రజల్లో సరైన సంఘటన ఉంటే, ఈ (నిష్ఫల) ప్రభుత్వవిధానాన్ని ఖండించి, సరైనదండనావిధానాన్ని నూచించగలిగేవారు. ఆ సంఘటన, సంఘటితసహకారం లేకపోవట్టి, ప్రభుత్వం అవినీతిపరులకు తలొగ్గిఉండవలసి వస్తోంది.

ప్రజల్లో ఈ సంఘటనాశక్తిని బలపరచి, వృద్ధిచేయటం ముందు అవసరం. ఇది తేనిదే ఎవరి కార్యక్రమమూ సంఘటంకాదు.

17 కోట్ల యుక్తకమ్యూనిస్టులైన ఓట్లను సంఘటనచేయటం ముఖ్యంకాదు. త్వరగానూ కాదు. ఓటికబట్టి కార్యక్రమంలో పనిచేయాలి.

ఇకనైనా, కమ్యూనిస్టులు తమ ఆలోచన, కార్యక్రమవిధానాలు సరైనవికావని గుర్తించి, ప్రజాస్వామికవ్యవస్థలో అధికారంచేపార్టీలు అవలంబించవలసిన విధానాలకు, నిరంకుశ వ్యవస్థలో అవలంబించవలసిన విధానాలకు మూలం లోనే భేదముందరి గ్రహించి, మతమరహితంగా నికీ నూత్ర అభిప్రాయాలైనా, కారణమో, అలాగే తమ రాజకీయమరహితంగానికీ నూత్రమౌకాలు, నూత్రఅభిప్రాయాలు కారణమని పరిశీలించుకొని, 1917 విధానాలకే కట్టుబడివుండకూడదని, అన్ని రంగాల్లోనూ, పరిపాలనప్రతిఘటనావిధానాల్లోనూ కలుగుతున్న పరిణామాన్ని సమీక్ష చేసుకొని, తమపార్టీవిధానాన్ని మార్పుకోవాలి.

"పారబాటును స్పష్టంగా ఒప్పుకొని, అందుకుమూలమైన కారణములను దృఢపరచుకొని, ఆ పారబాటుకు దారితీసినపరిస్థితులను పరిశీలించుకొని, ఆతిష్టను దిద్దుకొనేందుకై తగిన విధానాలను కూలకడంగా చర్చించుకోటం, దృఢ సంకల్పం కలిగిన పార్టీయొక్క సులక్షణం; తనవిధులను నిర్వర్తించవలసిన మార్గముది. (తాను వ్రాతనిర్ణయించుకొనే) వర్గాన్ని తర్వాత ప్రజానీకాన్ని బోధించే, శిక్షితం చేయవలసిన మార్గముది." - లెనిన్.

ఈముఖ్యమైన హెచ్చరికను కమ్యూనిస్టు పార్టీ గుర్తుతెచ్చుకోటం అవసరం.

"ఈవిధిని నిర్వర్తించకపోవట్టి, స్పష్టంగా కనబడే తమపారబాటును పరిశీలించుకొనుటలో తగినంత అత్యంతశ్రద్ధ, జాగరూకత, పరిశీలన చూపకపోవటంబట్టి జర్మనీలోని (మరియు హాలండులోని) 'నామితీవ్రవాచులు' తమది వర్తపు పార్టీకాదని, ఒక కూటమిమాత్రమే అని, ప్రజల పార్టీకాదని, బుద్ధివ్రక్షలో ఉండే చుప్పరికులను అనుకరించే కొద్దిమంది కార్మికులయొక్క బుద్ధిశీలులయొక్క కూటమి అని రుజువుచేసుకున్నారు." - లెనిన్. మన కమ్యూనిస్టులపట్ల కూడా ఇదే నిజం.

మన పేర్కొన్న విషయాలబట్టి కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఇప్పటికీ పుస్తకాలలో తిరిగివున్న అయిన కొద్దిమంది మేధాసంతుల కూటమిమాత్రమే అని బోధపడుతోంది. విధానాల నెన్నుకొనుటలో కూడా లెనిన్ చెప్పిన హెచ్చరిక ఉదాహరిస్తున్నాను.

"ఒక్క పక్షంయొక్క లేదా పార్టీయొక్క అభిమతాలబట్టి, అభిప్రాయాలబట్టి, వారివద్ద వైరస్థిపాయిబట్టి, సంఘర్షణకై వారి కున్న సంసిద్ధతబట్టి మాత్రమే విధానాన్ని నిర్ణయించకూడదు."

ఆసియాలో కమ్యూనిస్టు ప్రభావం

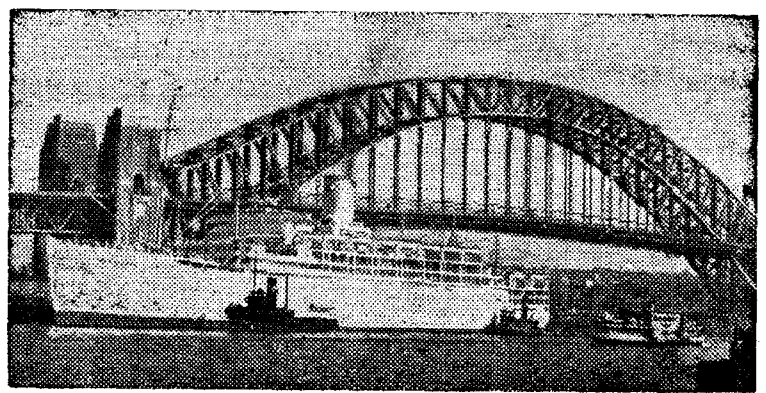
(8-వవేజీ తరువాయి)

ఉండవలసింది. కాని దానికి విరుద్ధంగా ఈ కమ్యూనిస్టువిజయాలు - నూత్రప్రపంచ యుద్ధంలో తమకు మిట్టలు ఎవరు దొరకుతారా అన్నప్రయత్నాన్నే పాశ్చాత్య ఆగ్రహాయకుల్లో తీవ్ర మొనర్పాయి.

జపాన్ లో, ఆసియాలో ఉపయోగపడే వలసనాదిరాజ్యాన్ని, తయారచేసుకోటంలో - అమెరికా, భారీ వ్యాపారముతో చేయకలిసి, వ్యాపారం పెంపుదలకు, విస్తరణకు అవకాశాలను చూపించి నాల్గవ మురికిస్తోంది. మలయాలో బ్రిటిష్ వారు, మలయా రాచరికవంశాలతోనే స్నేహం వృద్ధిచేసుకొంటున్నాను.

కాబట్టి నూత్నంగా చూసుకొంటే, ఆసియాలోని ప్రాథమికశీతవిషయాలనే, పాశ్చాత్యరాజ్యాలు పూర్తిగా ఆపారం చేసుకొన్నాయి. ఆసియావాసులు, రాజకీయస్వాతంత్ర్యము, ఆర్థికపురోభివృద్ధి కోరుతున్నారు. ఇక్కడ సోవియట్ ప్రాబుధ్యం అందుకొందంటే కారణం అక్కడక్కడ స్థానికకమ్యూనిస్టులంతా. ఆసియావాసులు కోరుకున్న ప్రాథమిక అవసరాలకు స్వాతంత్ర్యము, ఆర్థిక పురోభివృద్ధిలకు, అందగా నిలచి వారికి చేయూత నొసగుకూ, అంతకంతకూ ప్రజాదరణ పొందటంలో విజయు లభిస్తున్నారు. పాశ్చాత్య రాజ్యాల పలుకుబడి తగ్గిపోయిందంటే వీరు ప్రతిబోలా, ప్రజల జీవన ప్రమాణాల మోస్తూచటానికి అభ్యంతరంగా నిలుస్తున్న అభ్యుదయనిరోధక శక్తులతోనూ, అల్లాంటి మన హృదయలో నూస్నేహం పెంపొందించుకో ప్రయత్నించటమే కారణం. పాశ్చాత్యదేశాలు చేస్తున్న ప్రతిపారపాలునూ, స్థానికకమ్యూనిస్టులూ, సోవియటునూ, తమకు ప్రయోజనకరంగా చేసుకొంటున్నారు.

అయినా, ఇప్పటికీ పరిస్థితులు మార్పుచేసుకు పూర్తిఅవకాశం ఉంది. ఉదాహరణకు చైనాలో కమ్యూనిస్టుపక్షపాకులకూడా, మంచూరియా-సికియాంగ్ లలో, రష్యా జరుపుతున్న చర్యలలో అనుమానాలు చెల్లుచుకొంటున్నారు. రష్యా నిరంకుశంగాను, అధికారం చెలాయించే విధానంలోనూ, ఇల్లాగే ప్రవర్తించసాగితే, మర్రి చెనీయలు, తమ వ్యవహారాల్లో శోకకం కల్పించుకొంటున్నందుకు అమెరికాను ద్వేషిస్తూ స్పంతకన్న ఎక్కువగా రష్యాను ద్వేషించ ప్రారంభించవచ్చును. అదేకాకుండా, బ్రూమక్ అధ్యక్షుడు నూచించినట్లు, జనుకపక్ష ప్రాంతాల ఆర్థికపునరుద్ధరణకు తన యంత్రనైపుణ్యాన్ని వినియోగిస్తే, అమెరికా మరీ కొంతమేయిన పలుకుబడినికూడా సంపాదించుకోవచ్చును. కాని, ఇల్లాంటి ప్రయత్నం ఏదైనా సఫలంకావాలంటే, అమెరికా ఆర్థికప్రభావం పెంచుకొందామని గాని, మిలిటరీప్రయోజనాలు సాధిస్తామని గాని ఉద్దేశాలు పెట్టుకోకుండా, నిష్కల్మషంగా సహాయంచేస్తే మాత్రమే మంచిపేరు తిక్కించుకోగలుగుతారు. ఇవాళ ఆసియా ప్రజలు సహాయం సంపాదించటానికి ఒక్కటే ఒక్కమార్గం ముంది, ఆసియా ప్రజల్లు స్వాతంత్ర్యం, తిండి, సంపాదించుకొనేందుకు సహాయపడటమే!

పి. ఆంధ్ ఓ కంపెనీవారి క్రొత్తనాక హిమాలయ, లండన్ నంచి బయల్దేరి 80 రోజులలో సిడ్నీ చేరింది. ఇంతకుముందు ఈ ప్రయాణం 40 రోజులుపట్టింది. సిడ్నీ హార్బర్ హిమాలయనాక ప్రవేశించుతున్న దృశ్యం.

సాహిత్యమీమాంస :

యోగముద్రల నెఱింగిన శివయోగి
దూర్జటి మహాకవి

అంద్రవాజ్మయమున గవిజీవితము లరిదిగా
నగపడుచున్నది. పురాతనకవి విచరించు
తమిళు కవి జీవిత విషయక గ్రంథ మొక్కటియు
లేమిం లేని కవుల స్వభావప్రవర్తనములాదిగా
గల సూక్ష్మవిషయము లవగాహనుగట లేదు.

శ్రీకౌన వేంకటరాయశర్మ
నడుగరు భిక్షు, కట్టరజు
సాంబరము.....
బడయుదు రూరకుండినను
బాపలు చిత్రముగా శివత్వముకా.

అనియు, రాజకీయముల నేవింపలే ననియు,
భూభృచ్చండాలురు దయాంతఃకరణశూన్యు
అనియు, నధిక్షేపించినట్లు
"రాజు లుత్తులు వారి సేవ నరిక
ప్రాయంబు వారిచ్చు నం
భోజాక్షీచతురంతయాన తురగి
భూషాదు లాత్మవ్యథా
వీజంబుల్ తదక్షేత్ర చాలు బరిత్య
పింబొందితి జ్ఞానల
క్షీణాగ్రతృణామ ముమ్ము దయతో
శ్రీకాళహస్తీశ్వరా!"

శ్రీనాథకవిసారస్వతాముని సీసములు, ప్రత్యేక
తో నొప్పినట్లే యీతని శార్దూలమై లేధములు
నట్టిప్రతిభతో వ్యక్తిత్వముతో హుం దా తో
దేవరిల్లుచుండును.
కవితవైలిలో నితని ధార యెట్లు లనలగా
సాగినదో
"గగనావార్యమృగేంద్రకావ్యము ని
క్షుత్రాంబుజారణ్యము
ధ్వజహంసంబు నికావధూకరలలో
ద్యన్మల్లికాగుచ్ఛ మ
ధ్వజబాధావహచిత్ర భూకటక గూ
త్రామాక్షికభక్త మొ
ప్ప గతి నంద్రుడు తోచె దంపతుల కం
పుట్టికగా నొల్లెనన.

HIGH CLASS LEVER WATCHES
All watches of high class swiss
craftsmanship and fitted with Jewels
EACH GUARANTEED 3 YEARS.
No. 13 Size 7 1/2
5 jewels Chrome 35/- Rolled gold 40/-
7 jewels Sup. 36/- Rolled gold 45/-
15 jewels Sup. 52/- Rolled gold 63/-

రుద్రమ దేవి

(6-వ పేజీ తరువాయి)

జాయప : "అయ్యో, మీ తెలివిలేట లింతేనా? రెండు కత్తులు కలసినచో నిప్పు పుట్టినా, పుట్టదా?—ఇక ముగ్గురు వైదిక బ్రాహ్మణులు కలసినచో త్రేతాగ్ని లగుటలో నాశ్వర్య మే మున్నది?"

జాయప యిట్లు వ్యాఖ్యానముచేయగా సందర్భ మర్థమయిన ట్లందరును నవ్విరి. మహాదేవరాజు తొందరచేసెను.

"ఇంతసేపును చెప్పక మా ప్రాణములు తీసితివి. ఆ ముగ్గురు బ్రాహ్మణులను మాకు వెంటనే చూపించు!"

జన్నిగ : "ఇంకను ఇక్కడనే ఉన్నారా?"

అంతలో జాయపనాయకునకు చిరునవ్వు వచ్చెను.

"బద్దెనా! వైదికకరణములమీద పద్య మేవో చెప్పితివే, ఏదీ?"

బద్దెన తల వంచుకొని చదువుటకు సంకేపింపసాగెను.

జాయప : "చదువ వేమి, బద్దెనా! మరల మదాలసను ఆభినయము చేయ మనకలెనా?"

బద్దెన : "అక్కరలేదు! జ్ఞాపకము వచ్చుటలేదు."

జాయప : "మాజా పాదము జ్ఞాపకము చేయునునా?"

బద్దెన : "అక్కడనుండి జ్ఞాపక మున్నది."

జాయప : "చాలులే అక్కడనుండి చదువులే!"

బద్దెన : సిగ్గుపడుచు చదివెను.

"కరణము వైదికుడైనను

మరణాంతక మగును గాని మానదు సుమతీ!"

అని విని అన్నమంత్రి చిరునవ్వు నవ్వెను. చేరినవా రందరు పరిపరివిగముల ప్రసంగించుచు పెద్దగా నవ్వుకొనసాగిరి.

కొంతవడి యిట్లు సాగినపిమ్మట ఆకస్మికముగా అన్నయముఖమున చింతా మేఘ మావరించిన ట్లయ్యెను. అది తీవ్రతరమై యందరకు స్పష్టముగా గోచ రించెను.

అంతట నందరు తా మేమైన నాతని మనస్సు నొప్పించినా మేమో అని పరిపరివిగముల ననునయవాక్యములు పలుకుచు విచారకారణ మడుగసాగిరి. అతడు నెక్కువ మాటాడక ముక్తసరిగా వారిచి తప్పించుకొనుచుండెను. వారు స్రుచ్చి స్రుచ్చి యడుగగా తుద కత డిట్లనెను :

"బద్దెనలోకానుభవము మీ రంద రెరిగినదే గదా!"

"అతనిది సిద్ధవాక్కే!" అనెను జాయప. మిగిలినవా రందరు నందుతో నేకీభవించిరి.

అన్నయ : ఈనాడు నా రాజకార్యములకు చిక్కు లేకుండు రక్షించినది వైదికకరణములే. మరి యీ బద్దెనపద్యము వింటిరి గదా!"

మహాదేవరాజుల కా సందర్భము అర్థమకాక ఏమిటని యడిగిరి. అన్న మంత్రి యంతట బద్దెన నా పద్యము చదువు మనెను. అత డా పద్యార్థమునే మరల చదివెను.

అన్నమంత్రి : "విన్నూరుగదా? మరణాంతక మైన పని ఈవేళ ప్రారం భించినా నని ఒక్కసారిగా నాకు దిగు లిప్పు డావేశించినది."

చేరినవా రందరు పకపక నవ్విరి.

"బాబూ, మా కందరికీ ఆ మరణాంతకపుపనే నాధించే ిలు చూపి రక్షింప వయ్యా!"

అన్నమంత్రి : "మీకందరికీ కూడానా?"

మహాదేవరాజు : "నీవేనా మహా ప్రాణభయము లేనివాడివి!"

జన్నిగ : మీ చదువుసంధ్యలు మాకు లేకపోయినా, మేమూ పీరికిపందలము మాత్రము కాము!"

నాగదేవుడు : మీతోపాటు మేమును ఈ మరణాంతకపు పనికి పూను కొందుము!"

మహాదేవరాజు : రాజబంధువులకు నేను పూట!

ప్రసాదిత్యనాయకు : "పద్యనాయకుల పక్షమున నేను!"

గన్నాగెడ్డి : "నాడకు నాది పూట!"

నాగదేవుడు : "కమ్మవారపక్షమున నేను!"

జన్నిగ : "కాయములకు నేను!"

అన్నమంత్రి : "ఇందరు సమ్మతించితిరి. ఐనను క్రిగణపతిజేవుల పాదపద్మా రాధకుల నిందరును ఒక్కసారిగా నీ మరణాంతక మగు పనిలోనికి దింపుటకు నేనుమాత్ర మంగీకరింపను."

అంబడేవుడు : "అన్నమంత్రిశ్వరుడు తప్పించుకొనుటకు మంచి ఎత్తు వేసినాడు!"

నాగదేవుడు : "ఒక యుపాయము చేసినచో?—"

మహాదేవరాజు : "ఏమిటది?"

నాగదేవుడు : "ఏ మున్నది?—బద్దెనా, పోనిండు ఆ పద్యము కొంచెము మార్చరాదా?"

జన్నిగ : "ఏ మని?"

నాగదేవుడు : "మరణాంతక మేల యాను మానకనుమతీ,—అని అనరాదా?"

బద్దెన మాటాడలేదు. అన్నమంత్రియే అందుకొనెను.

"అందరూ పద్యాలు చెప్పేవారే! ఈ మాన్యతో పద్యానికి సరసమైన అర్థమంటూ చిక్కునా?"

వారల వివాదములో జాయపనాయకుడు అందుకొని నిష్క్రమ్య చేసెను.

"మీ అరములతో సరసతతో పని లేదు. మన బద్దెన ఋషివంటివాడు. అతని వాక్కుకు తిరుగు లేదు. అతని పద్యములలో ఆబద్ధము ఉండదు!"

అంతట మిత్రు లందరు నా త్రేతాగ్నిలను చూపింపు మని అన్నమంత్రి నొత్తిడి చేసిరి. వారితో కొంతవడి సరససలాపములు చేసి తుదకు తన మంది రాంతరములోని కేగి తనవెంట సగౌరవముగా తిక్కనసోమయాజులను గురునా థుని మారనను తీసికొని యచ్చటికి వచ్చెను.

౧౧

తిక్కనసోమయాజి యచ్చటికి వచ్చినంతనే అచ్చట కూడినవా రందరును అప్రయ త్నముగా లేచి యాతనికి ఎమస్కరించిరి. సోమయాజియు వారి నందర నాదర ముతో నాశీర్వదించెను. "చిరంజీవ! చిరంజీవ! చిరంజీవ!" ఆయాసధీరగౌరవ మా ర్తి తిలకించినంతనే వా రందరును అంతవరకు అవలంబించియున్న ఉల్లాసమిత్రే మగు హాస్యభావము మానిరి. ముఖములు గంభీరము లయ్యెను. "తిక్కనసోమయాజి!" యని వారిలో గుసగుసలు పర్యెను.

బద్దెన సోమయాజుల కెరిగి రెండు పాదము లంటి కన్నుల కద్దుకొనెను. ఆతని కా మహాకవిప్రథమదర్శనసమయమున నానందభావము లంకురించెను; దేహము పులకించెను. సోమయాజియు నాతని విశేషాదరకటాక్షదృష్టితో తిలకించి యాశీర్వదించెను.

సభామధ్యమున సోమయాజులను గౌరవోన్నతాసమున నుపవిష్టు గావించి శిష్యులనుగూడ నాతని సమీపమున గూర్పుండునట్లు అన్నమంత్రి ఏర్పాటుచేసెను. వారల మువ్వుర నంతట నిర్దేశించుచు మిగిలినవారి కి ట్లాతడు చెప్పెను.

"మా పెద్ద లర్పించిన త్రేతాగ్నిలు మూర్తిమంతములై న స్త్రీనాడు చిక్కులోనుండి తప్పించిన వని చెప్పగా మీరు నమ్మకుంటిరే?—మీకుగూడ నవి ప్రత్యక్షమైనవి చూచుకొనుడు!"

ఆ మాటలకు మారనముఖము సిగ్గుతో నెర్రవారి వికసించిన దానిమ్మపూవు రంగుతో శోభిల్లెను. గురునాథుని నూలకర్మకళాయము మరింత కర్మక మైనట్లు తోచెను. తిక్కనసోమయాజిముఖమున నెట్టి మార్పును లేదు. కనురెప్పలుమాత్రము మూడు నాలుగు మారు లల్లాపెను. ఇతడు సుఖదుఃఖముల కతీతుడా? మానావమాన ములు రెండిటిలో తుల్యబుద్ధి కలవాడా? అన్నయమంత్రి తన మిత్రుల నందరను సోమయాజుల కెరుకచేసెను.

ఆ పిమ్మట వృద్ధుడగు జాయపనాయకుడే ముందు తిక్కనను సంబోధించి సంభాషణ కుపక్రమించెను.

"మా బద్దెన విశేషముగా లోకానుభవము కలవాడు. అతడు సుమతీతతక మిప్పుడు చెప్పచున్నాడు. ఇంత వయస్సు వచ్చిన మాబోంట్లకుగూడ తెలియరాని లోకధర్మము ఈ కుర్రవాని కట్టె స్ఫురించును!"

తిక్కన : "అది పూర్వజన్మకృతపుణ్యఫలము!"

జాయప : "ఇతని కవితలో ఆబద్ధము రాదు. అది మా కనుభవమే. ఈమధ్యనే ఒక పద్యము చెప్పినాడు. మీ ఎదుట చదివించుటకు జంకుగా ఉన్నది. అనుమతి ఇచ్చినచో జదువు మందును."

అందు గూడిన నాయకు లందరును ఆ మాటలకు ఆశ్చర్యపడుచు నిశ్శబ్దముగా నుండిరి. జాయప వృద్ధుడు, స్యయముగా విద్వాంసుడు. మహాపదవి నిర్వహించిన నాడు, చక్రవర్తి దగ్గరచుట్టును—అత డే మన్నన చెల్లుటాటగును. ఐనను యుక్తా యు కవిచక్షణ గల ఈత డీవిధముగా నెంగుకు నుట్లాడుచున్నాడా యని వారికి సంశయము కలుగుచున్నది.

తిక్కన కొంతముగా ప్రత్యుత్తిర విచ్చెను. "నేను మధ్యమధ్య రాజకార్య ములు మాడవలసినప్పుడును నా కభిమానము కవిత్వమే. మీబోటి విజ్ఞులు రస జ్ఞులు మెచ్చుకొనుచున్న యీ పడుచువాని పద్యము లాలకించుట నాకు ఉచితంబుడు పుగా నుండును. జంకు ఏటికి?—మా మారనకూడా ఈమధ్య కవిత్వ ములు చున్నాడు. అతడుకూడ విని సంతోషించగలడు."

జాయప : బద్దెనా, ఇందాకటి పద్యము వినిపింప వయ్యా సోమయాజులకు. ఇట్టి పెద్దలకు వినిపించినప్పుడే నీ కవిత్వము కృతార్థ మగుట! నీ వాక్కుకూడ అందుచే పవిత్రము కాగలదు!

బద్దెన తడబడుచు వినయముతో, "ప్రభూ, విద్యనభ్యసకపు లగు కవిబ్రహ్మల యెద్దనా నా కాపుకవిత్వము వినిపింప సాహసించుటలు!" అనెను.

తిక్కనమాటలు బద్దెనపై అమృతమే ప్రసరింపజేసెను.

నాయనా, మీకు కాపుకవిత్వమే అలవడినచో ధన్యులే. మొదలు తెలు గెవరి భాష?—కాపులదేగదా! మాబోంట్లము సంస్కృతసంస్కృతి విడవలేకున్నాము. లోకమునంద నిన్నివిధముల వారితో కలసి మెలసి యుండుటచేతనే మాబోంట్లకు తెలుగుభాష కొంత విరివిగా నభ్యసించు నవకాశము కలిగింది. నన్నయభట్టారకులే మన్నూరు? తన్ను లోకజ్ఞుడ నని చెప్పికొని అంతటితో ఊరకొనక శబ్దసిద్ధి లోకము నలన నని నూత్రించవేదా? తెలుగుభాషే కాపుభాష!"

సామాజికల కా మాటలతో ఆనందమై తిక్కన యన్న భయము తీరినది.

జాయప : "విన్నూవా? బద్దెనా! ఇక సంచేమా మెందుకు?"

బద్దెనకు ఒడ లంతయు చెనుటలు కారసాగెను. నోటమాట తడబడజొచ్చెను. "పద్యము జ్ఞాపకము లేదు!"

జాయప : "పోనీ, జ్ఞాపక మున్న యా చివరి రెండు పాదములే వినిపింతువు గానిలే!"

ఇక పెద్దవాడు వదలడు చదువక. తప్ప దని తుదకు తడబడుచు బద్దెన యా రెండు పద్యపాదములు చదివివేసెను.

"కరణము వైదికుడైనను

మరణాంతక మగును గాని మానదు సుమతీ!"

సోమయాజి లే మందుతో వినవలెనని యందరకు వ్యగ్రతతోకూడిన కుతూ హల మంకురించెను. ఆ పద్యభాగము విని యాయన సంతోషించినట్లే వారిక తోచెను.

తిక్కన : "ఆ పూర్వార్థ మెట్లున్నదో?"

బద్దెనకు పూర్వార్థము స్పష్టముగా జ్ఞాపక మున్నను, చదువుట కేమాత్రము నిష్ఠములేక 'ఎంత ప్రయత్నించినను నోటికి రాకున్నది' అని ఖండితముగా చెప్పి వేసెను.

తిక్కన : "ఈయనది నిజముగా సత్యవా క్కనే తోచును. లోకానుభవము గల జాయపనాయకుల వాక్కులోగూడ ఆబద్ధము రాదు!"

అన్నమంత్రి అంతలో చిరునవ్వుతో అందుకొనెను.

"బాబూ, మీ రీనాడు నాకు వైదికకరణముల ననుగ్రహించినదానిమీద నీత

(22 వ పేజీ చూడుడు)

నేటి ప్రపంచం:

పశ్చిమ యూరప్ సంరక్షణ సన్నాహాలు

జెరూసలేం నగరభవిష్యత్తు

పశ్చిమ యూరప్ సంరక్షణ సన్నాహాలు ముగిసాను. రష్యాతో అట్లాంటిక్ పాస్ట్ దేశాలకు యుద్ధం సంభవించే వత్తుంటే, రష్యాపై నైస్వాల్య పశ్చిమ యూరప్ దేశాల నాక్రమించుకోకుండా తగు ఏర్పాటు చేయాలనే లక్ష్యంతో ఒక కార్యక్రమం నిర్వహించబడింది. అట్లాంటిక్ పాస్ట్ దేశాలకు యుద్ధం వారి రాజ్యపై యుద్ధానికి అమెరికా ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనను అమెరికా కాంగ్రెసు ఒక మరణమైన ఆమోదించింది యుద్ధపరికరాలు తీసుకునే దేశాలన్నీ దేశరక్షణనిమిత్తమే ఒక సంయుక్త కార్యక్రమం నిర్వహించి, ఆ కార్యక్రమానికి అమెరికా అధ్యక్షుడు ట్రూమన్ ఆమోదించిన మోదనే అమెరికా ఆ పరికరాన్ని పంపాలి.

దీని నిమిత్తం నవంబరు మాసంతోలూ పశ్చిమ యూరప్ యొక్క దేశాలు, అమెరికాల దేశాలకు కాఖాధికారులు పారిస్ లో సమావేశమైనారు. బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, హాలండ్, లక్సెంబర్గ్ దేశాల తదితరకే బ్రిటిష్ నైస్వాల్యధిపతి మాంటగోమరీ ఆధిపత్యం కింద సంయుక్త దేశరక్షణ సంస్థ స్థాపన నిర్ణయించాయి. ఆ సంస్థ పశ్చిమ, అమెరికా దేశరక్షణ కాఖా కార్యదర్శి లూయిజాక్ ఫోర్, కెనడా, డెన్మార్క్, ఐస్ లండ్, ఇటలీ, నార్వే, పోర్చుగల్ దేశాల దేశరక్షణ కాఖాధిపతులూ సమావేశానికి వచ్చారు. ఆయా దేశాల దేశరక్షణ కాఖామంత్రి లాక కమిటీగానూ, సర్వ నైస్వాల్యధిపతి లాక కమిటీగానూ సమావేశాలు జరిపారు. ఈ సమావేశ ఫలితంగా ఆ దేశాల మధ్య దేశరక్షణకు ఒక సంయుక్త కార్యక్రమం పైన అంగీకారం కుదిరింది. పశ్చిమ జర్మనీ పైస్వాల్యధిపతి నుంచి తప్ప మిగతా కార్యక్రమం అంతటినీ సమావేశం ఆమోదించింది. ఈ కార్యక్రమం నాలుగు అంశాలుగా విభజించబడింది.

1. అట్లాంటిక్ పాస్ట్ దేశాలన్నిటిని అయిదు ప్రాంతాలుగా విభజించి ఆయా ప్రాంతాలకు సమగ్రమైన ఏర్పాట్లు చేయాలి. ఆ అయిదు ప్రాంతాలు 1. ఉత్తర అట్లాంటిక్ సాగర ప్రాంతం 2. వైరుతి యూరప్ మధ్య సాగర ప్రాంతం 3. పశ్చిమ యూరప్ 4. ఉత్తర యూరప్ 5. అమెరికా కనడా ప్రాంతం.

2. యూరప్ లో వివిధ యుద్ధ పరికరాల తయారీ పశ్చిమ యూరప్ యొక్క ప్రభుత్వాలన్నీ కలిసి సంయుక్త కార్యక్రమాన్ని అనుసరించాలి.

3. వివిధ ప్రాంతాల కార్యక్రమాలను సమన్వయపరచడానికి అట్లాంటిక్ ట్రిటిమిటిరీ కాన్ఫరెన్స్ ఒకటి స్థాపించాలి.

4. అయిదు ప్రాంతాలలోనూ సైనిక కాఖా అనుసరించాలి. సంయుక్త కార్యక్రమాన్ని అనుసరించాలి.

వీనిలో మొదటి అంశం ప్రకారం ఆయా ప్రాంతాలలో ప్రధాన దేశాలు ఆధిపత్యం వహిస్తాయి. ఉత్తర అట్లాంటిక్ ప్రాంతంలో బ్రిటన్, వైరుతి యూరప్ మధ్య సాగర ప్రాంతంలో ఇటలీ, పశ్చిమ యూరప్ లో ఫ్రాన్స్ ఉత్తర యూరప్ లో నార్వే, అయిదు ప్రాంతంలో అమెరికా ఆధిపత్యం వహిస్తాయి.

రెండవ అంశం ప్రకారం పశ్చిమ యూరప్ లో ఏ ఏ దేశాలు ఏ రకం యుద్ధ పరికరాల ఉత్పత్తి కృషి చేయాలి, ఏ దేశాలకు అమెరికా ఏ యుద్ధ పరికరాలు సప్లై చేయాలి నిర్ణయించబడుతుంది. మూడో అంశం ప్రకారం అట్లాంటిక్ ట్రిటిమిటిరీ కాన్ఫరెన్స్ ఒకటి స్థాపించబడుతుంది.

నాలుగో అంశం ప్రకారం యూరప్ లో ఏ ఏ దేశాలపై విమాన యుద్ధం జరపడానికి, ఏ ఏ కాంబులు ప్రయోగించడానికి అమెరికా పూర్తి శాస్త్రత పహిస్తుంది. అమెరికా, బ్రిటిష్ నాకా దళాలు కలిసి నాకాయుధానికి శాస్త్రత పహిస్తాయి. దగ్గరనుంచి విమాన దళాలు పంపి విమాన

యుద్ధం జరపడానికి బ్రిటన్ శాస్త్రత పహిస్తుంది. భూభాగంపై యుద్ధం చేసి రష్యాపై నైస్వాల్య పెడిరించడానికి ఫ్రాన్స్ తగిన సైనిక బలాలను నిర్మించి శాస్త్రత పహిస్తుంది.

రష్యా తన నైస్వాల్యను పశ్చిమ యూరప్ పైకి దండెత్తడానికి పంపే వత్తుంటే తయారవడానికి ఈ కార్యక్రమం తయారు చేయబడింది. రష్యాకు ప్రస్తుతమున్న బలాలను బట్టి ఆంతరంగిక రక్షణకు కావలసిన బలాన్ని నిలవరించుకోగా మిగతా మొత్తం నాదావు 200 దళాలవరకు దండెత్తడానికి పంపగల సీతిలో ఉందని అంచనా వేయబడింది. దీనితో పోలిస్తే పశ్చిమ యూరప్ బలాలు బొత్తిగా చాలవు. జర్మనీ, ఆస్ట్రీయాలలో నిలవరించబడిన బ్రిటిష్, అమెరికన్, ఫ్రెంచి బలాలు, ఇంజనీరింగ్ సాంకేతికత తిరిగి రాగల ఉచ్చి నైస్వాల్యాలను, ఇంజనీరింగ్ సాంకేతికత తిరిగి రాగల ఫ్రెంచి నైస్వాల్యాలను కలిపినా కూడా పశ్చిమ యూరప్ లో ఉన్న మొత్తం నైస్వాల్యం 35 దళాలకు మించవని అంచనా వేయబడింది. అందువల్ల పశ్చిమ యూరప్ లో నైస్వాల్యం పెంచాలనే ఫ్రాన్స్ జర్మనీ, ఇటలీలపైన తలకుమించిన శాస్త్రత పడక తప్పదు. పశ్చిమ యూరప్ లో కల్ల బల వృద్ధిపై నైస్వాల్యం నిర్మించగలిగేవి ఫ్రాన్స్ జర్మనీలు రెండే. అందువల్ల జర్మనీలో నైస్వాల్యం నిర్మించవలసిన అవసరం రావచ్చును. ఈ విషయమే పారిస్ సమావేశం చర్చించింది. సమాధానం కుదిరినట్లు ప్రకటించబడలేదు. జర్మనీ బలవృద్ధి ఫ్రాన్స్ కు ప్రాణభయంగా ఉంది. కాని తూర్పు జర్మనీలో పోలీసు బలాధిపతి పేరుతో రష్యాను మూడున్న రెండులమంది జర్మన్ కమాన్డర్స్ లకు సైనిక శిక్షణ నిస్తున్నారు. దీనివల్ల పశ్చిమ యూరప్ బలాధిపతి కోసం కాకపోయినా పశ్చిమ జర్మనీ సంరక్షణ నిమిత్తమేనా పశ్చిమ జర్మనీలో పోలీసు బలాలను వృద్ధిచేసి సైనిక బలాలను కూడా నిర్మించక తప్పదు. పోలీసు బలాన్ని పెంచడానికి పశ్చిమ జర్మనీలోని బ్రిటిష్ అమెరికన్ ఫ్రెంచి సైనిక విమానాల సంస్థ నిర్వహించింది. ఈ పోలీసు దళాలకు సైనిక శిక్షణ నివ్వడానికి ఆలోచిస్తున్నారు. ఇదికాక స్పెయిన్ లో ఫ్రాన్కో ప్రభుత్వంతో పశ్చిమ రాజ్యాలకు ఇంకా మైత్రి ఏర్పడకపోయినప్పటికీ, స్పెయిన్ సైనిక బలం వృద్ధికి లోడ్వేజ్ విషయమే అమెరికా త్వరలోనే రహస్యంగా సంప్రదింపులు జరపడానికి సిద్ధపడుతోందని వదంతులు ప్రచారంలోకి వచ్చాయి.

యుద్ధ పరికరాల ఉత్పత్తి, అమెరికన్ సప్లై విషయమే కూడా కార్యక్రమంపైన అంగీకారం కుదిరింది. ఆంతర్జాతీయ ఆధికార సంస్థ ఆధిపత్యం కింద నడపబడుతున్న రూల్ పరిక్రమంలో రష్యానూ, రష్యాతో సహకరిస్తున్న దేశాలనూ చేరకుండా బ్రిటన్, అమెరికా ఫ్రాన్స్ లు నాగ్రత్తపడ్డాయి. రూల్ లో యుద్ధ పరికరాలు తయారు చేయబడుతున్నారని రష్యా ప్రచారం చేస్తోంది. రూల్ పరిక్రమంలో సహకరించే పశ్చిమ యూరప్ యొక్క దేశాలలో ఏదేశంలో ఏయే యుద్ధ పరికరాలు ఉత్పత్తి చేయాలనే విషయంపైన కూడా సమాధానం కుదిరినట్లు పత్రికలు ప్రకటించాయి.

ఇంక అమెరికా పశ్చిమ యూరప్ దేశాలకు సప్లై చేయవలసిన పరికరాల విలువ బిలియన్ డాలర్లకు పైగా అమెరికా కాంగ్రెస్ నిర్ణయించింది. ఈ పరికరాల సప్లై సందర్భంలో అట్లాంటిక్ పాస్ట్ దేశాలన్నీ ఏదేశానికాదేశానికీ విడిగా అమెరికాతో ఒడంబడికలు చేసుకోవాలి దీని ప్రకారం అమెరికా విదేశాంగ మంత్రి లూయీ జాన్సన్ బానింగ్ లు తిరిగి వెల్లి ఒడంబడిక ప్రకటించి అన్ని దేశాలకు పంపాడు. ఆ ఒడంబడికలో అమెరికా ఏయే యుద్ధ పరికరాలను ఆ

దేశాలకు సప్లై చేస్తుందో, అటుకంటి పరికరాలను (అవి యూరప్ లో తయారు చేసినవైనా సరే) అన్య దేశాలకు వేసి అమ్మకూడదనే మరతు విధించబడింది. ఈ మరతులు బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, హాలండ్ మొదలైన దేశాల వర్తకానికి దెబ్బతీస్తుంది. ముఖ్యంగా భారతదేశం, పాకిస్తాన్ మొదలైన కామన్వెల్త్ దేశాలకు, దక్షిణ ఆఫ్రికా దేశాలకు, ఆర్జెంటీనాకు తుపాకులు మందుగుండు సాముగ్రి మొదలైనవాని అమ్మకం నిలిచిపోవలసివస్తుంది. అందువల్ల బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, ఇటలీ మొదలైన దేశాలు ఈ మరతును సురక్షితంగా అమెరికాను కోరుతున్నాయి. ఆయా దేశాల అమ్మకంలో అమెరికా కనడాలు గుత్తీసికోడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాయనీ, తద్వారా అమెరికా ఖండాలో నిరుద్యోగ భాగనూ ఆర్థిక మాంద్యాన్నీ నివారించడానికి యత్నిస్తున్నాయనీ యూరోపియన్ దేశాలు భావించి ఉండొచ్చును. ఆయా దేశాల అమ్మకంలో జర్మనీ, ఇటలీలపైన ఆంక్ష పెట్టి తమ వర్తకాన్ని వృద్ధిపరుచుకున్న బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్ లకు అమెరికా యత్నం రుచించకపోవడం తెలుస్తూనే ఉంది. కాని ఈ విషయంలో అమెరికా లాంగిరాక తప్పదు. ఇటువంటి మరతుకు యూరోపియన్ దేశాలు అంగీకరించడం అసంభవం. సమాధానం కుదరకపోతే పరస్పర సానం వారందరికీ తెలిసినదే కాబట్టి త్వరలోనే ఉభయ దేశాలకు మధ్య సమాధానం కుదరవచ్చును. దీనితో అట్లాంటిక్ పాస్ట్ విలబరీషియేట్ సుస్పష్టమైన రూపం పొందుతుంది.

జెరూసలేం తగాదా:

జెరూసలేం నగరాన్ని ఏ ఒక్క ప్రభుత్వం అధీనంలోనూ ఉంచకుండా, అంతర్జాతీయ అధికారానికి ఒప్పగించాలని ఐక్యరాజ్య సమితి సర్వసభ్యులూ వేళం నిర్ణయించింది.

పాలస్తీనాను విభజించి యూదుల గొజ్యం స్థాపించడానికి 1917 లో ఐక్యరాజ్య సమితి అంగీకరించినప్పటికీ విభజనను బలపర్చిన దేశాలలో అమెరికా ఒకటి. బ్రిటన్ విభజనను ప్రతిఘటించింది. కాని యుద్ధమే యూదు రాజ్యాన్ని స్థాపించింది. అట్లాంటిక్ నైస్వాల్యం, యూదు నైస్వాల్యం జెరూసలేం నగరంలో పోరాడుతున్న సమయంలో యుద్ధ విరామ సంధి జరిగింది. అందువల్ల నగరం కొంత భాగం ఇజ్రాయిల్ ప్రభుత్వం అధీనంలో, కొంత భాగం అబ్దుల్లా ప్రభుత్వం అధీనంలో ఉండిపోయింది.

ఇప్పుడు జెరూసలేం నగరంపైన ఉభయ ప్రభుత్వాలలో ఎవరి ఆధిపత్యం ఉండరాదనీ, భర్తకర్తృత్వం ఏది అనే ప్రశ్న ప్రకారం ఆంతర్జాతీయ పరిపాలన ఏర్పరచాలనీ అమెరికా పట్టుబట్టింది. ఈ ప్రతిపాదనను ఇజ్రాయిల్, జోర్డన్ ప్రభుత్వాలు, తదితర అరబ్ రాజ్యాలు ప్రతిఘటించాయి. ఈ సందర్భంలో అమెరికా తీసుకున్న అనవసర శ్రద్ధ, తీవ్ర ప్రచారం అన్ని దేశాల్ని ఆశ్చర్యంలో ముంచివేసింది. క్రైస్తవ మత ప్రచారంలో పోవ్ న కూడా విని అమెరికా అతితీవ్రంగా నడుపుతున్న విషయం ఇదివరకే బయటపడింది. పశ్చిమ యూరప్ లో సోషలిస్టు పార్టీల్ని, జాతీయ వాదుల్ని ఎదిరించి నిలవడానికి క్రిస్టియన్ డెమాక్రటిక్ పార్టీలను అమెరికా ఎలా బలపరిచిందో ఇటలీ, పశ్చిమ జర్మనీ, బెల్జియం మొదలైన దేశాలకు అనుభవమే. అందువల్ల మొదటిసారి ఇజ్రాయిల్ ప్రభుత్వాన్ని బలపరుస్తున్న అమెరికా ఇప్పుడొక్కసారిగా ఇజ్రాయిల్ ను తీవ్రంగా ప్రతిఘటించి సమితిలో ప్రచారం చేయడం, అమెరికా రాజకీయాల్లో కొత్తగా బలం ఆర్జించుకుంటున్న

క్రైస్తవ మత రాజకీయ వాదుల ప్రాబాల్యం నిద్రాసం.

అమెరికా తీవ్ర ప్రచారం ఫలితంగా పాలస్తీనాలో చితిపరిస్థితు తేర్చుడి నాయి. యుద్ధ విరామ సంధికి ఒక విధంగా అంగీకరించినప్పటికీ, ఇజ్రాయిల్, జోర్డన్ ప్రభుత్వాల మధ్య ఇంకా యుద్ధ పరిస్థితి అంతరించలేదు. ఆంతర్జాతీయ సమితి యుద్ధ విరామ సంధి ఇంకా గెండు దేశాల మధ్య నూ యుద్ధం వస్తే ఉంది. జెరూసలేం నగరం పూర్తిగా ఎవరి ట్టుకు వారికే చెందాలని ఉభయ ప్రభుత్వాలూ వాదించుకుంటున్నాయి. కాని నగరాన్ని ఆంతర్జాతీయ నాధికారానికి ఒప్పగించాలని ఐక్యరాజ్య సమితి నిర్ణయించినప్పటికీ ఉభయ ప్రభుత్వాలూ కలిసి సమితి నిర్ణయం అమలుజరగకుండా ఎలా చేశావలని సంప్రదించుకుంటున్నాయి. ఇంతకు ముందు సమన్వయగానికీ వారిలేని బ్లూ జోర్డన్ ప్రభుత్వం వెగ్జ్ ఎడారిలో కొంత తీర్మానంతాన్ని ఇవ్వాలనిపించింది కోరుతూ ఇజ్రాయిల్ ప్రభుత్వంతో సమాలోచనలు జరుపుతోంది. ఇజ్రాయిల్ ప్రభుత్వం కూడా అబ్దుల్లా కోరికను మన్నించడానికి సన్నద్ధత కనపరుస్తోంది. ఈ సమాలోచనలు పూజనీయ భావంతో సాగుతున్న సమయంలో జెరూసలేం సమస్య వచ్చినందుకల్ల నగరభవిష్యత్తు గురించి కూడా సమాలోచనపరులు చర్చిస్తున్నారని అమెరికా పత్రికలు రాస్తున్నాయి. ఉత్తర కోత్తగా నగరం ఎవరి పాలబడినా, ఏరితిగా ఉభయ ప్రభుత్వాలూ పరిష్కరించుకున్నా సరేగాని, ఇప్పుడు ఐక్యరాజ్య సమితిని ప్రతిఘటించడం ఎలాగని వారు సంప్రదింపులు జరుపుతున్నారు. ఇప్పుడు ఇద్దరూ ఏకమే సమితి నిర్ణయం అమలుజరగకుండా చేసి, యత్నంలో సఫలత పొందిన తరువాత అది ఎవరికీ చెందాలో రాయబారాల ద్వారా నిర్ణయించుకోవచ్చుననే భోతణిలో ఉన్నారు. దీని పర్యవసాన మేమాకుండా చూడవలసి ఉంది.

ఈలోగా ఇజ్రాయిల్ ప్రభుత్వం ప్రభుత్వ కార్యాలయాన్ని బెల్ అవ్ నుంచి జెరూసలేం నగరానికి మార్చింది. అయితే అమెరికా ఒత్తిడివల్ల ఇంకా అది ఇజ్రాయిల్ ప్రధాన నగరమని ప్రకటించలేదు.

ఐక్యరాజ్య సమితి ఈ సంగతం చేసేయందు, ఈ నిర్ణయాన్ని అమలుజరపడం అసంభవమని అనేకమంది ప్రతినిధులు చెప్పారని వారు. కాని అమెరికా అంగీకారం చూసుకుని సమితి ఇటువంటి నిర్ణయం చేసింది. అంతేకాక ఆంతర్జాతీయ నాధికార స్థాపన నిమిత్తం 1950 సంవత్సరపు బడ్జెట్ లో 80 లక్షల డాలర్లు ప్రక్షేపించింది కూడా.

[సూర్యనారాయణ]

జయప్రద దీపనం (11-వ పేజీ తరవాతి)

దానికితోడు ఆ కుర్రవాడికి పాలు చాలత్రా ఆ పాలు చాలకపోవడానికి కారణం మరొక దొర్నాగ్యం. ఈ రేపన దినాల్లో పిల్లలకే చద్దన్నాలు పెట్టలేక కొన్ని చోట్ల కాపిలు మప్పుకుంటున్నారు. ఆ పరిస్థితిలో పెద్దవాళ్లకు కూడా ఎక్కణ్ణించి వస్తాయి? ఆమె చద్దన్నం తింటే కొంతవరకూ ఆ కుర్రాడికి పాలు సరిపోతాయి. లేకపోతే చాలవు. ఆవుపాలుపడక, మూడురూపాయల చిల్లర గ్లాస్స్ బజారులో ఏడురూపాయల కుక్కాడా దొరక్క, పిల్లలచేత మానిపించి గ్లాస్సు ఆమె చద్దన్నం తినబోయింది. సరిగ్గా ఆ సమయంలోనే జబ్బుతో ఉన్న కుర్రాణ్ణి చూడడానికి కొందరు మట్టాలు దిగబడ్డారు. రేపనాఫీసుకు పోతే నేడు రాతేపురా అని త్రిప్పురు! దానికితోడు ఒక వంక డాక్టరుకద్దకు పోయినట్లుండాలి! కాక మార్కెట్టులో బియ్యం కొనటానికి 15 వ తారీఖు దాటక డబ్బు లేదు!!

ఆమె చద్దన్నం మానింది! పాలు చాలకపోతే గ్లాస్స్ దొరక్కపోతే మొండికెత్తి ఆవు పాలుపేరుతో గొల్లదమ్మన నేడపాతే పట్టింది!! జబ్బు తిరగవేసింది!!!

డాక్టరు తిట్టాడు! వాళ్లు పడ్డారు!! చివరకు వాళ్ల ఇబ్బందులన్నీటికీ స్వస్తి

చెప్పుతూ ఆ కుర్రవాడు ఆ అసమర్థుల తల్లి తండ్రుల ఒళ్లోంచి తప్పుకున్నాడు.

కొక్కటాపు బిడ్డను కోల్పోయిన యీ పరిస్థితుల్లోనే జోగారావు తన బిడ్డను రక్షించుకోగలిగాడు.

ఇంతే కాదు జోగారావుకు ఒక కొడుకు ఉన్నాడు. మొన్న శ్రీహరిలో వార్షియంటి వద్ద మాటాడుతూఉంటే అక్కడకు వచ్చాడు. శ్రీహరికొడుకుతో క్షమామలు. ఏమిటా తడువుతున్నావంటే చెప్పాడు—వాడికి పద్నాలుగవ ఏడు - మూలుపైనలట. అదేలా రా అన్నాడు. మాడేకు ఇంటివద్దే ట్యూబు న్ చెప్పించి 1వ ఫారంలో వేశారట. శ్రీ హరి కొడుకుకు కూడా గ్రహణక్షేత్రే మీ లో పం లేదు పోతే లేనిది వార్షి సాన్నకు—ఒక్క కొడుకుకోరం నెలకు యిరవరూపాయలు ట్యూబున ఫీజు యిచ్చుకొనగలిగే శక్తి.

—అంటే అరిచి జీతం తివాస్త్రీగాజీతం కన్నా తక్కువని కాదు. నీకు తెలుసుగా అది పోర్టోజీతం!"

నారాయణరావుకుకాలం ఆగాడతర్వాత. "ఇంతే కాదు ఏదైనా అంటే. నీకు. పావు గజంబట్ట కావలసివా రేవేకాకాదు కావాలి. జోగారావులకు రామయ్యాయండ్రెబద్ధగలకూ వాళ్ళను తగలెయ్యడానికి సరిపడా కావాలన్నా దొరకుతాయి. నీకు అర్థపావుయ్యం కావాలంటే 'స్వేమల్ పెర్ఫెక్టు' కావాలి. వాళ్ళ పిల్లల పెళ్ళిలు వస్తే ఊరందరికీ వారంకోజాలు వింగులు య్యగలరు!"

ఈ శ్రేయానికి కారణ మేమిటి?

ఆ ధనం అధికారం ఎలా లభ్యమౌతాయో?" యీ సవాళ్లు వేసి ఆగాడు. "నే నొక జనాబును ఊహిస్తున్నాను. మరి వాడికి కృషిశాస్త్రే ఉందో ఏమోసరిగ్గా దానినే పరిమితం అన్నాడు.

"సామర్థ్యానికి ధనాధికారాలు లభించటానికి ఏమాత్రం సంబంధం ఉందో జగద్విశేషం. జోగారావులకు రామయ్యలకు ఉండే విద్యామోగ్యతలుగానీ తెలివిలేటలుగానీ మనకు లేవని మి వ్వనవుకదా?

పోతే లేని దేమిటి?

నారాయణరావు మామతనను జవాబు గుడి వాళ్ళకుకూడా అగపడుతోంది. అందుచేత నేను మానం...భూషణం అంటూ ఊహిస్తానని వచ్చింది

కాని నారాయణరావు ఊహకునేరకం కాదు. కొంతసేపు పోయాక ముదలకిస్తూన్నాడు: "ఏం ఊహింతున్నావు?"

ఈ చురుకైన నన్ను కాస్త రెచ్చకొట్టింది మెలిగా అన్నాను.

"కాని నీకు ఫలితం అసంభవించే గడువు యింకా దాటలేదుగా? ఈమధ్య నెవరూగా లేమన్నాడు?"

నారాయణరావుమాపు—మాస్తూ ఉండగానే వేడెక్కిపోయింది. అన్నాడు—

"నీకు ఈజన్మకు సత్కర్మాన్ని చూడగలిగే దృష్టి రాదు. నే నీనాడు జోష్యం చెప్ప తున్నాను—

జోగారావులనూ రామయ్యలనూ శిక్షించటంంటే అది వ్యర్థమివ్వ నయ్యే పని కాదు— ప్రజానీకం తలపెట్టినప్పుడే సాధ్యమయ్యే పని. తమ కళ్ళకెదురుగా అగపడే పట్టణవాసులను చూసి ప్రజానీకం మేలుకున్న దని నాయకులు అగను న్నారు. నాయకు లరుస్తున్నారు కాబట్టి నిజం కావోసని మన మనుకుంటున్నాము. నిజానికే భారతప్రజానీకం యింకా నిద్దరలోనేవుంది. అది మేలుకునేసరికి యేది యేమాతుందో!!"

"కాని ఎప్పుడో ఒకప్పుడు మేలుకుంటుందిగా."

"కాని జోగారావులు అంతవరకూ కూర్చోరుగా?"

నేను చూద్దా మన్నాను. కాని నారాయణ రావునూలే నిజమయ్యింది.

దేశం స్వతంత్ర మనిపించుకొంది. కాని దాని నితిలోమాత్రం యే మార్పు లేదు. జోగారావులు శిక్షించబడలేదు. యింతవరకే మట్టి ది జరిగే మాచనలుకూడా కానరావటంలేదు.

ఈనీతిలో నిన్ను—నిన్నంటే నిన్ను నే కాదు—నాలుగు రోజులక్రిందట జోగారావు యిహలోకయాత్ర చాలించాడు.

అయితే—పోయినవాడు ఎలానూ పోయాడు

సాహిత్య మిమాంస:

(18-వ పేజీ తరువాయి)

కృక్కగ (కొక్క) నిల్చి తను విందుక వంచి కరంబు బూరులకొ

నొక్క ముఖాంబుజంబున గ నంగర గెంపు జనింప జేవమై

నిక్కగ గ్రుంగ వాదములు కేల జలింపరు లింగ మేమియన్."

అను పద్యము ల గతమొనగ్గుచున్నవి. ఇది వారి లింగమును బెజుక ప్రయత్నించు విధము కన్నులకు గట్టి నట్లు స్పష్ట మొనగ్గుచున్నవి. శ్లేషల జనుత్కారముగ సుల్లేఖించుటలో నిట్లు యని యాక్రంది

"పరచితబంధనపుణి న"

పారకళాసభాప్రసక్తి నా దరసవి వేకంపద స

దామకవాక్యసూచనభూతి మో హరహిత్యుతి బ్రహ్మరద

నంగరహస్యవిచారబుద్ధి న పురమున గామిజనులు

బొల్తుగా యోగిజనంబుపోలికన్."

అను పద్యము మూించుచున్నది ఇత డీర్ఘ సంధి, కట్టుక, చే సు క, జాతీయ, కరవు (సాగురెంపు), -లోనకు నసాగువు లచ్చుటచుట దొరలించినాడు. ది, ధ, లకు మైత్రి "కాళ హస్తిమహత్వ్య" మందలి చతుర్వాక్యసము, యోధవ పద్యమున గలిపినాడు. కాని

"ముదమొదవ రమ్యవార్ధ్యము తుది నిలుపున నివ్వసఖులతోడ విహారా

స్పద మును నెలవున వెలగెడు సుదేష్ట తిజ్ఞాలకముల జూచె స్త్రీతిక్."

అను విరాటపర్వపద్యమున గలదు. సుదేష్ట, 'అనువాక్యమున' కారమే కాని 'ధా' కారము లేదని కొంద అనియెదరు. ద్రోణపర్వ మున నిట్టి మైత్రి లదు చూడుడు.

"వింధ్యాద్విహార వా ప్రతి విందుగ ఉచితోగ్రహార్తి నలయ నిలిచి"

అను పద్యముంబట్టి తత్త్వియోగ మొప్పుద మేమో యని పోడింది. అన్యభాషాపరముల నితడు సమయోచితముగా నెన్నింటిలో యుపయోగించినాడు 'జాటు' శబ్దము విశేషముగా నెంచి జాటు డని యర్థము నెప్పునచ్చును. అట్టివో 'జాతీయ' అని సంధి సేయుట వ్యాకృతి విరుద్ధముగాను. ద్వితీయాశ్వాస మందలి ౧౩వ పద్యమున—

"జింజమురతందువుల" అని విశేషమునకు విశేషార్థము కైకొనకయే సంధి సేసినాడు. వ్యాకరణసూత్రము ననుసరించి "జింజమురత బింగువులు" అని యుం వలయునగదా! వీటొకతవున "అద్రి-జల్లని" అని ప్రయోగించినాడు. దీన వ్యాకరణశృంఖలమున నిస్తుహా కవి తగుల్కానలేదని తెలియనగును.

తన యోగవిషయాభిజ్ఞతను—

"అకలంకనీతి నిల్చి నాద మను ఘం టారాము నిండుది

పకళాశ్రేణివేకసాధనము లో పున్నుని... .."

"ఆ రాంబుదయించె దారకముగా నాత్మార్థవిధి స్వహా

కారోకారముకారయ్య క్రమకు నోం కారాభిధానంబు చె

న్నారు నివ్యక్త మనంగ దన్నహిమచే నా నాదబిందుల్ సుఖ

శ్రీరంజన్ గడింగునీనడెమి!

అను పద్యములలో జాటి హృదయంగమ మొనర్చియున్నాడు.

ఇమ్మహాయోగికి, శివారాధకునకు, మన్న మో వాకములు

కాని నాకు కాస్తయినా అనుసంధింపదా పోయాడు. నాల్గోజులు మంచంమీద ఆసుకొని పోయినా అది అతడి పాపఫలితంక్రింద -జమ కట్టి ఉండేవాణ్ణి. కాని అట్టి వేమీ లేవు! దాబాగాగొమ్మలో కొత్తదాబా యిల్లా భార్య కేర వేంకుగో కొద్దవేలూ, B. A. కేస్ చేసిన కొడుకునూ కుటుంబానికి విడిచిపెట్టి చక్కగా అరోగ్యంగా ఒకరోజు ఊర్లం తో తనవు ముగించేశాడు.

కులాసాకబుద్ధు:

ఆచారం - అనాచారం" [శ్రీ జి. యన్. సూరి]

ప్రస్తుతసమయంలో తప్ప పార్లమెంటు కార్య కలాపం చిన్నకొడుకున్నట్లు ఉంటుంది.

ఆదిమధ్యంతాలు కనబడని ఉపవ్యాసాలు సభ్యులపాటిట జోలపాటలై సురకల ఆర్గెస్ట్రాను తగూరుచేస్తాయి. అంతట అధ్యక్షుల వారు భూపాళగాంలలో మేలుకొలుపులు పాడి నలుచై పుత్రా అక్షింతలను నదజలుతారు. అనూ యాపగులైన అనిమిషులు వహ్యఅనితనందిస్తారు.

రద్దీరవ్యా లేక ఈవిధంగా కాలం వెళ్లి పోతూఉంటే అప్పుపప్పుడు ఒక వివాద విషయం దాపరిస్తుంది. తర్జనభర్జనలు బతులు దేరుతవి. నాలు కలు గుంజుకుంచాం అని ఒక ము తా వా గు అంటే జంఝాలు పెగుక్కుంచాం అని మరొక ముతానాగు అంటారు. కొంపలంటుకున్నట్లు ఘోష చేస్తారు కొందరు; కొం పెరినంగా గోల చేస్తారు మరికొందరు. పత్రికలలో పిటినిసురించి చదవలేక బాధపడేది మనలాంటినాగు

మనపార్లమెంటులో ఇప్పటి తాజాసమస్య హిందూధర్మశాస్త్రక్రొడీ కరణపు బిల్లు. సంస్క ర్తలకు సనాతిమతకు మహాయుధం జరుగు తున్నది. ఒళ్లు తెలియని శాంసో ఒకరిమీద ఒకరు ఆస్త్రాలను ప్రయోగిస్తున్నారు. విజృం భించి పీఠవిహారం చేస్తున్నారు. ఆడవాళ్ళకు ఆస్తిలో హక్కు. ఇస్తే శత్రుంతా ఆ మళ్ళ యాళంకాగా అని ఒకాయన అడిగాడు. బహుపశ్చిత్తాన్ని నిషేధిస్తే అదనంగా ఉన్న మాడ కొట్ల మహిళల గతి ఏమిటన్నాడు మరొ కాయన; ప్రేమించి పెళ్లి చేసుకునే వాళ్ళకు విడాకులతో నిమిత్తం ఉంటుందేగాని మన మాదిరి పెండ్లిచేసేకుని ప్రేమించటానికి పెనుగు లాజేవారికి నిమిత్తం లేదని రాష్ట్ర ప తి గారు నూత్రికరించారు. రూట్లను అమోదించకపోతే రాజీనామా ఇవ్వటానికి సిద్ధం అన్నార పెహ్లాప్రధానిగారు.

లోపలి హడావుడిని మించిపోయింది బయటి గందరగోళం. పార్లమెంటు లో సభ్యులు పోటాడుకుంటుంటే ప్రాంగణంలో పోగులు కొట్లాడుకుంటున్నారు. చర్చలలో పాల్గొన్న సభ్యులు లోపలికి బయటికి తిరగకుండా అటకాయించి అల్లరిచేస్తున్నారు. మగవాలీ నులు మగవారిని, ఆడవాలీలు ఆడవారిని హద్దు మీరకుండా ఉంచటానికి విశ్వప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. రాజభావవిషయం లోగాని సంఖ్యల సందిర్భంలోగాని ఇంత జాతర ఎప్పుడూ జరగలేదు. బ్రహ్మాండమైన రాజ్యాంగ చట్టాన్ని అమోదించాం ఒకపట్లా, ఈబిల్లును బనాయించటం ఒక పట్లా అనిపిస్తుంది.

మాటల సందర్భంలో "చేపలు తినేవాడిని సనాతనమైన అనాచ్యువా" అని ఒక పెద్దకునిషి ప్రశ్నించాడు. మారాష్ట్రంలో అటువంటి వాడిని ఆచారవంతుడని అనరిని ఉపమంత్రి సంతనంగాను సమాధానం ఇచ్చాడు. వెంటనే ఒక బెంగాలీబాబు లేచి నిలబడి, "ఇట్టి తినే వారిని మారాష్ట్రంలో ఆచారవంతులు అనరా" అన్నాడు ఆవేశంతో. చేపలూ ఇట్టిలు వంట ఇంటికి వెళ్లి నతరువాత చూచుకుందాంగాని ప్రస్తుతిప ష యాన్ని పరిశీలించుకున్నారు, అగ్గక్షిశీతనంంచి అనంతశయనంఅయ్యోగారు. కరతాళధ్వనులు మిన్నుమట్టి పత్రికలవ్వారా మనకు వినిపించివవి.

ఒకడి అలవాటు మరొకడికి దురలవాటుగా కనబడుతుంది. ఒకడి ఆచారం మరొకడికి అనా చారంగా పరిణమిస్తుంది. బెంగాల్ రాష్ట్రపు శ్రోత్రియుడు జంకూంకూ లేక చేపలను భక్షిస్తాడు. ఉలిగడ్డ తింటావా అని అడిగితే "నేను బ్రాహ్మణుడి ననుకున్నావా, మరి ఏమి అనకున్నావు?" అని గరిస్తాడు. ఆంధ్రబ్రాహ్మ ణులు చేపజోలికపోరు; కాని ఉలిపాయలను విరివిగా వాడుతారు. తమిళసనాతనుడు సార కాయ తిండు; ములంగిని చూసి లొట్టలేస్తాడు. మాంసాహారులలోగూడ ఈ శ్రేడా లేక పోలేదు. హిందువులు అవుజోలిక పోరు. ముస్లి ములు పందిపేరు చెప్పరు. పాశ్చాత్యుడికి ఈ

రెండూ ఇష్టమైన ఆహారాని. బ్యాగ్లో కప్పు లను ఊరగాయ వేస్తారు. చైనాలో కొన్ని పాము లను కబళిస్తారు. జపానులో పచ్చిచేపలనే భక్షి స్తారు. తూర్పుఆసియాదీపులలో తాళేశను తింటారు. వీరిలో ఒకరి అలవాటు మరొకరి కంటకంగా ఉంటుంది.

దాక్షిణాత్యశ్రోత్రియులు మిసాలను పెంచరు. మహారాష్ట్రపు బ్రాహ్మణులు రూళ్ళ కర్రలంత మిసాట్టును సాగుచేస్తారు. శిఖ్కులు మంగలిక తిని తగలనివ్వగా. మొక్కుబడిఉంటే తప్ప మనావాళ్ళు గడ్డాలను పెంచరు. ముస్లిములు తలమీద ఏమీ పెరగనివ్వరు యూగులు మాడు మీద పొయ్యివలె నన్నుగా ఉంచుతారు. మళ్ళ యా శీ-ంబూద్రికి పిలక నె తిమిద ఉంటుంది.

తమిళబ్రాహ్మణుడు తమల పాకులతో పొగాకు నెలుతాడు. పొగతాగేవాడిని చూసి అసహ్యించుకుంటాడు. తెలుగుశాస్త్రులవారు పాడుంకాయను రొండిన పెడతాడు. నియోగి. పంతులకు చుట్టలేకపోతే నోచరు. పార్సీ-డు పాడుం పీటస్తాడుకాని పొగ తాగడు శిఖ్కు లకు మద్యపానం నిషేధం కాదు. పాశ్చాత్యుడికి ఇవి అన్నీ సహనమైనవే.

తెలుగువారలో మేనమామలు మేనగోడళ్లను పెండ్లాడుతారు. ఇది మిగతా రాష్ట్రాలవారికి అశ్చర్యంగా ఉంటుంది. మనలో అన్నా చెల్లెళ్ళ బిడ్డలు పెండ్లాడవచ్చు. ముస్లిములలో అన్న దమ్ముల బిడ్డలు సంబంధంచేసుకోవచ్చు. క్రైస్త వులు భార్యఉండగా మరొక వివాహం చేసుకో కూడదు. ముస్లిములు నలుగురుభార్యలరకూ అంటకట్టకొచ్చు. శాస్త్రీయంగా హిందువుడు ఎంత మందినైనా వివాహమాడవచ్చును. కోమన్ కాథలిక్ క్రైస్తవులకు విడాకు అ లేవు. ముస్లిములు అతిమోఘంగా విడాకులు పుచ్చుకోవచ్చు. మనరాష్ట్రంలోని కొన్ని వర్గాలవాళ్ళు కలకెద్దకు తిప్ప కట్టి మారుమను మలు చేసే కోవచ్చు.

లోకంలో ఇన్ని శ్రేణులు ఉంటున్నవి. ఎవరి దృష్టిలో వారు ఆచారంతులే. మనజేవానికి సంబంధించినంతవరకైనా ఒకే విధమైన ధర్మ శాస్త్రంఉంటే ఎంచినది బుద్ధిమంతులు సంకల్పించి ఈశాత్తెల్లను తియూచేశారు. వెంటనే గగ్గోబంబులుదేరింది. మతం భ్రష్టువుతున్నదంటున్నారు. కర్ణసంకరం అ పు తుంద న్నారు. సంఘపతనం జగ గుతున్నదంటున్నారు. మితాతురన్యాయం మాయంకావటాన సమిప్తి కుటుంబం విచ్ఛిన్నమవుతుందంటున్నారు. మా దేశంలో అట్లాజరగటంలేదే అంటారు తెంగా లీలు. ఆడదానికీ అస్త్రీలో హక్కుఇస్తే చెప్పిన మాట వివర్రా అంటారు కొందరు. అటువంటి దేమీ కాదంటారు మళ్ళయాలీలు. శివాకులను ఆమోదిస్తే దంపతులంతా ఒంటరివాళ్ళు అ పు తారని గాభరాపడతారు కొందరు వ్యక్తులు. విడాకులున్న సంఘాలలో ఎంతమంది దంపతులు ఉండడం లేదు అని అడుగుతారు ఎతికొడత

ఏ కొత్తసంస్కరణను ప్రతిపాదించినా గగ్గోలు పెట్టటం ఆచారమయింది. సహామనం నిషేధించినప్పుడు అట్లాగే గొడవ జరిగింది. వితంతువివాహాలను న్యాయబద్ధం చేసినప్పుడూ అంతే అయింది. బాల్యవివాహాల విషయంలోనూ అదే విధంగా హంగామా తయారయింది. కొంత కాలం అయేప్పటికీ వాటికల్ ప్రయోజన మేగాని ప్రమాదం లేదని అందరికీ తెలిసిపోయింది. అందుకల్లా ఈ హిందూలొకోడ్ విషయంలో కూడ మరొకవిధంగా పరిణమిస్తుందని ఎవరూ భయపడ నక్కరలేదు. ఈ లోపుగా మనపార్లమెంటుచర్చలను సరదాతో చదువుతూఉండాలి.

సుధాచంద్రిక చిన్ని శత్రుకు ఒక్కరోజులో గుణము క్షీర సముద్రం సార్వస్వ రాంజమంత్రి

రుద్రమ దేవి

(19-వ పేజీ తరువాయి)

దీ పద్యము చెప్పినా దని తోచును. అయితే, మీ అనుగ్రహముకూడ మరణాంతిక మనే మీ సెలవుకూడానా?"

తిక్కన : "ఓయి పిచ్చివాడా, ఇట్టేనా ఆ పద్యము అన్నమంత్రీశ్వరుల కర్ణమయినది?"

అన్నమంత్రియంతవానిని ఈవిధముగా సంబోధించుట సోమయాజిసోట త పునిపించలేదు. అక్కడ నున్నవారి కందరకు అన్నమంత్రి కర్ణమయినట్లే అది అరమయినది. వారును అట్లే స్పష్టపరచిరి.

తిక్కన : "అయినకవిత్వము కాపుకవిత్వముని ఈసడించినదేనా ఈ మిత్ర లోకము అంతానా?"

అన్నమంత్రి : "సోమయాజిలవారి శ్రమదాండ్రమహాభారతములో కొన్ని ఘట్టము లేమైనను మాకు అన్వయించకపోవచ్చును గాని, మా కి బద్దపద్దమే అర్థము కాలే దందురా?"

తిక్కన : "మహామంత్రిశ్వరుడవు నీవు. నీ రందరు ఉద్దండదండనాథులు! నీకును మిత్రులకును అర్థముకాలే దందునా? కాని కాపుకవిత్వము సరిగా గ్రహించుట కంత మెలకువ కావలెనో మీకు నాటజేయవలె నని నా ఉద్దేశము!— సరే!—మరణాంతిక మగును' అన్నాడు కాదూ కవి!—అయితే ఆ మరణాంతిక మెవరి కవునో మీ రెవరైనా ఆలోచించినారా?"

త్రిపురాంతకుడు : "ఎవరికి మరి?—ఎవరిదగ్గర నుంటే వారికే!"

తిక్కన : బద్దప ఎక్కడనైనా ఆ మాట అన్నాడా?—ఈత్రువులకు మరణాంతిక మగును అని ఎందు కన్వయించరాదు?"

ఆ వాక్యముల కందరి ముఖములు వికసించెను. కొందరికి నవ్వుకూడ వచ్చెను.

జాయప : "భేష్! కాపుకవిత్వమునకుకూడ వ్యాఖ్యానముచేయుట మీ సొమ్మే నయ్యా, సోమయాజీ!"

అంతట నట్లెనచో వా రందరు వైదికకరణములు మాకు కావలె నంటే మాకు కావలె నని కోరిరి.

అందుపై నిష్పక్షాగోష్ఠి కొంతతడవు జరిగినది. తుదకు సోమయాజులు నూచించినట్లు వా రందరు నొక నిర్ధారణకు వచ్చిరి.

తిక్కనసోమయాజులవెంట లెక్కలు ఊర్ణముగా తెలిసిన బ్రాహ్మణులు నూర్వరుమాత్రమే యుండిరిగాదా! వా రందరు ప్రస్తుత మీ నాగుదినములలో నల సినవారికి అత్యవసరము లగు వ్యవహారములు చూచెదరు. ఇంతలో నయమున గాని భయమున గాని ప్రాత్యయద్యోగుల గొందర నైన పనులకు రప్పింపజాలమా? వ్రాయన వృత్తి యొక్క శాఖపై నాధారపడియుండుట ప్రమాదకరము. ఆరువేలమంది బ్రాహ్మ ణులకు గ్రామకరణములనుండి పెద్ద యద్యోగులవరకు గావలసిన లెక్కలు కొల తలు వ్రాతలు అభ్యసించజేయుటకు ఓరుగల్లులో నొక విద్యాశాల ఈ విజయదశమి నాటికి ప్రారంభింతుము. అందులో ఈ నూరుగురు బ్రాహ్మణులే సాయంకాలము లందు అధ్యాపనము గావించుచుండురు. చక్కగా వ్రాయుట చదువుట నేర్చి, సంకలనము వ్యవకలనము గుణనము భౌగోళికము మాత్రము తెలిసియున్న బ్రాహ్మణు లందరు నీ పాఠశాలలో చేరవచ్చును. ఆరువేలమంది చాలరు. వారిని మూలధనముగా నుంచుకొన్న రెండుసంవత్సరములలో ముప్పదియారువేలమంది సిద్ధమయ్యెదరు. ఇందుకు మహారాజులయు యవరాజులయు అనుమతి పొంది పురమున చేరిన బ్రాహ్మణబృందములలో నీ వార్త ప్రాకునట్లు ప్రకటించి తగు ప్రయత్నము లన్నియు వెంటనే చేయింపవలెను.

అందున్న మంత్రిసామంతదండనాథు లందరును అది విని పొందిన యానంద మునకు మేర లేదు. అన్నమంత్రి యందరిపక్షమున మాటాడుచు తిక్కనసోమయాజు లను గురుదక్షిణ కోరుకొ మ్మనెను. మిగిలినవారును అట్లే కోరుకొ మ్మనిరి.

"ఈ సామ్రాజ్యమునకు మూలస్థంభులైన మీ రందరు సంతోషించుటే మాకు గురుదక్షిణ. అయినను గురుదక్షిణ విద్యాంతముందు గాని ముందు కాదుగదా!"

తిక్కనసోమయాజుల నిరీహ వా రందరికి వాయనపై నుదయించిన గౌరవ మును శీతగుణ మొనర్చెను.

ఆపైని సమ్మె చేసిన కరణముల ప్రస్తావన రాకుండునా? ఆ సంభాషణలో సోమయాజులు కల్పించుకొనలేదు. సల్లాపములకు జేరిన యా దండనాథగోష్ఠి యొక్క ఊడకాలములో రాజ్యవ్యవహారసభగా మారిపోయెను. అన్నమంత్రి యాస్థానములోని కవులు గాయకులు నట్టులలు ఇత్యాదులు సెలవుతీసికొని వెళ్లిరి.

అంబదేవుడు : "మా సోదరులము నిన్ననే రాజధానీనగరమునకు వచ్చి నాము. దీనికి కారణమే యూహింపలేకున్నాము."

అన్నమంత్రి : "నేనును నిన్ననే వచ్చితిని."

నాగదేవుడు : "నిన్న సాయంకాలమువరకు నీ ప్రయత్నమే లేదు. మా వ్యవహారశాలలో సిరిగతులు ఎట్టి హెచ్చుతగ్గులను లేక క్రమముగానే ఉన్నవి. మా ఆయగొండ్లు నిన్న సాయంత్రమువరకు పనిలో నెట్టి లోపమును చేయలేదని నేడు సరిమాచుకొంటిని."

గన్నారెడ్డి : "మా స్థలముంకముల కోశమును సరిగనే యున్నది."

త్రిపురాంతకుడు : "మేచయనాయకులు ఏ ముచున్నారో?"

మేచయనాయకులకు నాగదేవు డెల్లుడైనందున నీ ప్రశ్న నాతనిపై పు తిరిగి యడిగెను.

నాగదేవుడు : నాయకుల నీనాడు నేను దర్శించుట పడలేదు. నిన్నరాత్రి వరకు వారి కెట్టి శంకయు నున్నట్లు తోపదు."

అన్నమంత్రి : "మా కరణములకు నేను కలసియే యుండునందున మాకు పూర్వసరిసిగులుకూడ తెలియుటలేదు."

మహాదేవరాజు : "మహాలయసభావిశేషములు అందరు నెరుగుదురా?"

అంబదేవుడు : మా కవి యెదో చూచాయగా తెలిసినవి."

మహాదేవరాజు ఆ సభావిశేషములకు స్వముగా దర్శించెను. మధ్యమధ్య జూను పనాయకుడు కలుగజేసికొని మాట్లాడెను.

అన్నమంత్రి : "ఇది రాజధానీనగరమునకేనా? జననదులలో గూడ వ్యాపించినదా?"

నాగదేవుడు : "జనపదములలో వ్యాపింపలేదని తోచును. ఈ యుదయమున గూడ బంసిన పత్రిక లెన్నో జనపదములనుండి నే న్నియపరాష్ణముననే అందకొని వచ్చితిని."

అంబదేవుడు : "అది కొంత ధృవపార్త!"

అన్నమంత్రి : "శీఘ్రముగా దీనికి ప్రతిక్రియ చేయవలెను."

మహాదేవరాజు : "రాజద్రోహులే ఈ ప్రయత్నము పురికొల్పినారు!"

అందర మనస్సులలో నా తలపే యున్నను ఇతరులు అట్లు వాచ్యముగా చెప్పలేదు.

జాయప : "ఏమగుటకు శిరస్సులో! నొక మాద్య పుట్టును. అది పుట్టినప్పుడు శిరస్సు నటు నిటు లాడించుట యాపివేయును. దానికి వెంటనే ప్రతిక్రియ చేయ నినో ఒకటి రెండు దినములలో గజశరీరమును పట్ట సాధ్యము కాదు!"

త్రిపురాంతకుడు : "జాయపనాయకులు సరిగా సెలవిచ్చినారు."

మహాదేవరాజు : "రుద్రదేవమహారాజుల యావరాజ్యాభిషేకమునకు విఘ్నము కలిగింపదలచినవారు పన్నిన పన్నుగడ ఇది!"

ఆ భావమే యందరకు తోచుచుండెను. కాని వీరభద్రదేవనామ యుచ్చ రించుటకు శంకించుచు నెవ్వరు నావిషయ మేత్తలేదు.

అన్నమంత్రి : "ఇది మహాప్రమాదకరమైనది."

జాయప : "మదమెక్కిన సింధురవ్రజమువలెనే విపరీతనష్టము చేయగలదు."

జన్నిగ : "దీనికి శిక్షకూడ కఠినముగా మండవలెను."

అన్నమంత్రి : "నిజమే! కాని ఎవరిని శిక్షించునట్లు? ఎంతమందిని?— అందరను శిక్షించి వ్యవహారములు సాగించు టెట్లు?"

చిరునవ్వుతో జాయప ప్రశ్నించెను. "అన్నమంత్రిశ్వరా! మీ రెన్నడైన వేటాడిఎరుగుదురా?"

రాజసేనకై యాతని ఖూర్పులు శస్త్రధారణ కుపక్రమించిరి. ఇన్నితరము లుగా శస్త్రము ధరించినను యుద్ధములలో తిప్ప ఆ కుటుంబమువారు శస్త్రప్రయో గము చేసి యెరుగరు. మృగయావిశోదము ఇందులూరివారి వంశములో లేదు. అందుచే అన్నమంత్రి తల యెత్తి జాయపవంక జూచి మిన్నకుండెను.

జన్నిగ : "రాజశత్రువుల వేటాడుటలో కొంతకాలముగా మా కాలము గడచి పోవుచున్నది. మృగములు వేటాడిన దినములు మరపునలుచున్నవి."

జాయప : "ప్రభుత్వము నెరపువారు వేటాడుచున్నను వేటాడకున్నను మృగ ప్రకృతి తెలిసియుండవలెను. గజములే కాక ఇతరజంతువులను బహుశముగా మందలుగా జీవించుచు సంచరించుచుండును. శస్త్రప్రతిమందకు అగ్రేసరమైన దుండును. దానిని పట్టివేసినచో మరియొక అగ్రేసరము నిచ్చువరకు ఆ మంద చిందరవందర యగును."

అంబదేవుడు : "జాయపనాయకులు చక్కగా నుపదేశించినారు."

త్రిపురాంతకుడు : "ప్రధానకరణములను బట్టి వెంటనే శిరశ్చేదములు చేయింప వీరముఖుల కర్పింపవలెను!"

అందు చేరిన మహామాత్యులకును దండినాగులకును సామంతులకును తమ పరి జనమునకు శిరశ్చేదము చేయించు నధికారము కలదు. రాజధానీనగరమున నున్నందున మహారాజులకు ముందు తెలుపవలసిన నియమ మొక్కటే యున్నది. మహారాజును మతి యడిగినదే తడవుగ వారికి లభించును. అట్టి యధికార మన్నమంత్రికిని గలదు. ఐనను ఆత డొక్కడును కొంచెము వెనుకాడెను.

వీరిలో కొందరు నిజముగా అనాలోగ్యాదికారణములచే రాకుండియుండ వచ్చును. పలువురు చిరకాలముగా విశ్వాసపాత్రులై కొలిచినవారు. వెంటనే ఇట్టి కఠినశిక్ష విధించుట ఉచిత మని తోపదు."

మహాదేవరాజు : "ఎంత పదవిలో నున్నను మీ బాపనగుణము విడువలేదే!"

జాయప : "మహాదేవరాజా! మీ రెప్పడైనా యజ్ఞశాలకు పోయి పశువును పట్టుట చూచినారా?"

అంబదేవుడు : "వారు కత్తితో పశువుప్రాణము తీయించరు."

జాయప : "నవరంధ్రములు మూయించురు. అన్నమంత్రిశ్వరుల విధానము బ్రాహ్మణవిధానము! మహాదేవరాజులు తొందరపడుచున్నారు."

అచ్చటివారందరు పెద్దగా నవ్విరి.

అన్నమంత్రి, తుద కిట్లు నిర్ధారణ చేసెను.

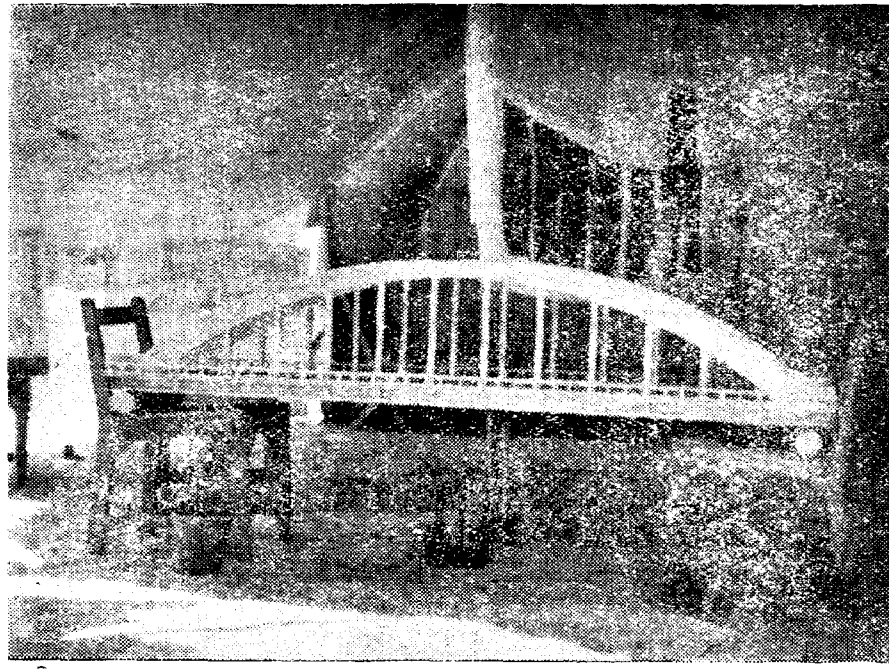
"ఈ రాత్రియు రేపునుగూడ నందరను తెప్పించుటకు ప్రయత్నింతును. సాధ్యము కానిచో ఇందులో ప్రధానకరణములకుమాత్రము కఠినశిక్షలు విధించి కొలదిమందినిమాత్రమే శిరశ్చేదము చేయింప ను త్తరువు లిత్తును."

అచ్చటివారందరు నందు కంగీకరించిరి. కఠిననిశ్చయములతో వారు ఎవరి మందిరములకు వారు వెడలిపోయిరి.

మరునాడు ఏకశిలానగరములో విధివీధులను వాడవాడలను వెంటనే పనులలో చేరని కరణములకు కఠినశిక్షలు విధింతుమని వారు ప్రధానుల యనుమతితో చాటింప బంచిరి. అట్లు చాటించి కరణములను రప్పించుటకును పట్టుకొనుటకును సమస్త ప్రయత్నములు చేసిరి. దానితో నానాడు నగర మాత్రం నలజడి విపరీతమయ్యెను. పలువురు ప్రధానకరణములును ఇతరకరణములును ఇండ్లు వాకిండ్లు భార్యాపుత్రులను నదలి పారిపోయిరి. దొరకినవారిని దొరకినట్లు భటులు బంధించి యధికారుల కప్ప గించిరి.

సప్తమనాటి యుదయమునకు పలువురు కరణములు స్వయముగా దివ్వాణములకు వినీతులై వచ్చి సామంతదండనాథులకును మంత్రులకును వందనములు చేసి ఊమా భిక్ష వేడికొని పనులు సాగించుటకు ఒప్పకొనిరి. కాని వారిని నమ్ము టెట్లు?

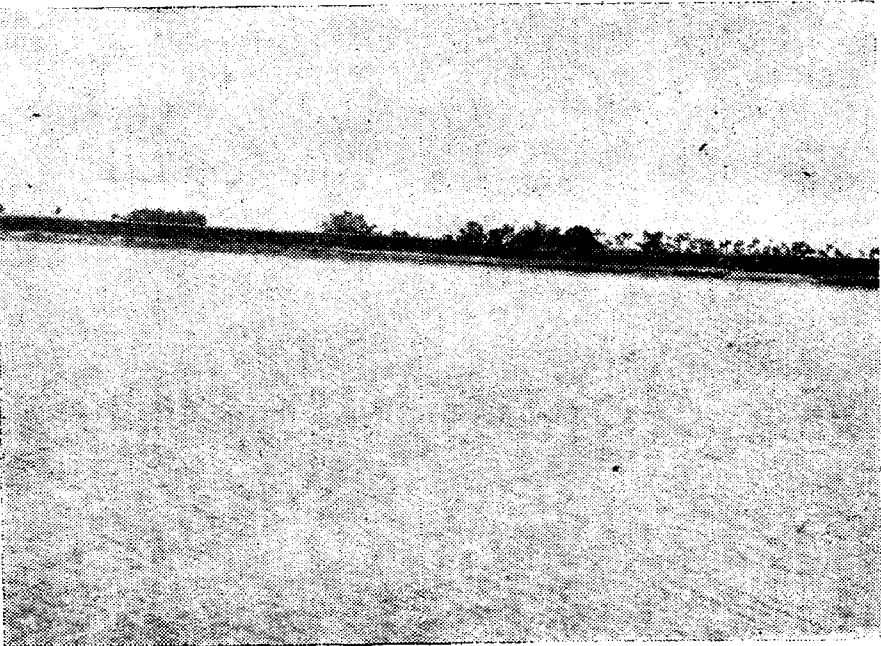
వారిలో పలువురును పనులలో చేర్చికొనిరి. ప్రధానకార్యాలయములలో తిక్కనసోమయాజివెంట వచ్చిన కరణములకు అగ్రస్థానములు షభించెను. వారికి ప్రాజాపాయము రాకుండ ప్రభువులు భటుల గావుంచి వారిని వేయి కండ్లతో సంగ్రహింపవలసినవైనను.

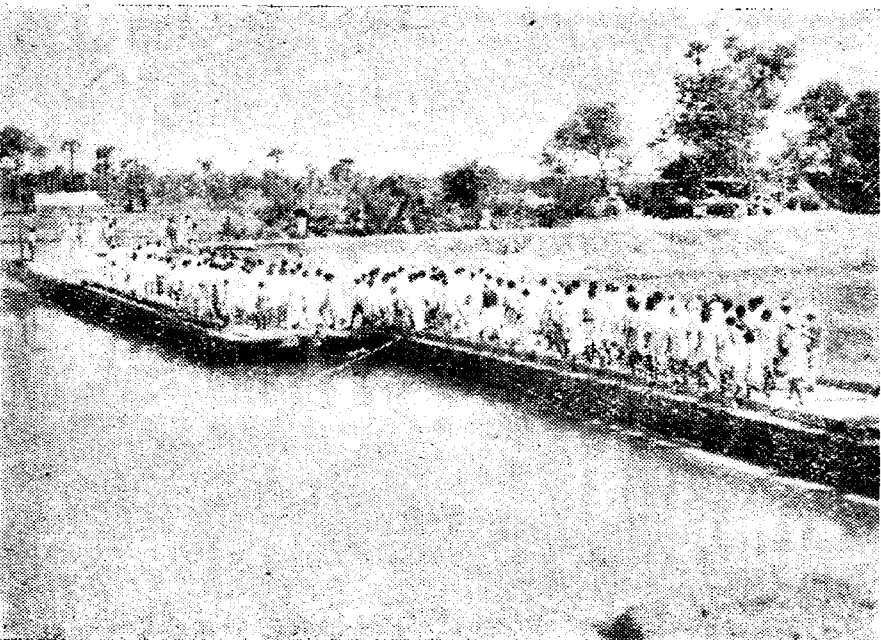
గోదావరి రోడ్డువంతెన స్వామయొక్క సమూహం. ఇటువంటిది 24 స్వామయొక్క మొత్తం.

ఆలమారువద్ద గోదావరినది యిసుకతి న్నెలు

వంతెనకట్టివోపు ప్రదేశమున కావలివొడ్డున గోదావరినది రావులపాలెం వద్ద

గోదావరి యిసుకతి ఉన్న కాల్య (ఆలమారు పాలిమేర)

గోదావరిపై రోడ్డువంతెన

పబ్లిక్ వర్క్స్ మంత్రి శివరాత్నం గారు, ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యదర్శి కళా వెంకట్రావుగారు పునాది వేయటానికి వస్తున్నప్పటి దృశ్యం.

శ్రీ కళా వెంకట్రావుగారు ఆలమారువద్ద గోదావరి రోడ్డు వంతెనకు శంకుస్థాపన చేయుచున్నారు.

శిల్పి లా ప్రధాని నెహ్రూ ద్వారంవారిని పుష్పమాలలతో కలిపి స్వాగతం

వాహినీ వారి గుణసుందరి

డైరెక్టర్...కె.వి.రెడ్డి, B.Sc. (HONS)

కథ...

హాస్యగాన నాట్యాలతో...
అందరి అభిమానతారలతో
చెవిపెండ్లు, కనుపండ్లు అయిన
విశిష్ట జానపద చిత్రము...

నిర్మాణము..
వాహినీ స్టూడియో

